

गुठिचौर गाउँपालिका

आवधिक गाउँ विकास योजना

(२०७५/०७६ – २०७९/०८०)

गुठिचौर गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
धमलमडी
कर्णाली प्रदेश, जुम्ला
२०७५

दस्तावेज : गुठिचौर गाउँपालिकाको आवधिक गाउँ विकास योजना (आ.व. २०७५/०७६ - २०७९/०८०)

प्रकाशक : गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, गुठिचौर

सर्वाधिकार: प्रकाशक

मिति : २०७५ श्रावण

गुठिचौर गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

धवलमडी, जुम्ला

कर्णाली प्रदेश

प्रकाशकीय

समाज रुपान्तरणप्रतिको नेपाली जनताको तिब्र चाहना र वलिदानीपूर्ण संघर्षका कारण नेपाल युगान्तकारी राजनैतिक परिवर्तनका साथ संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रतात्मक मुलुकको रुपमा स्थापित भएको छ । नेपालको संविधान मार्फत संघीय संरचना सहितको लोकतान्त्रिक गणतन्त्रतात्मक शासन व्यवस्था, बहुलवाद, सामाजिक न्याय सहितको समानुपातिक, समावेशी शासकिय संरचना, मौलिक अधिकार, नागरिक स्वतन्त्रता, धर्म निरपेक्षता जस्ता महत्वपूर्ण उपलब्धिहरु संस्थागत भएका छन् । संघीय संरचना अर्न्तगत निर्वाचित स्थानीय सरकार लोकतान्त्रिक गणतन्त्रतात्मक शासन व्यवस्थाको आधारभुत मेरुदण्डका रुपमा रहेको छ । स्थानीय तह, प्रदेश र संघ बीच समन्वय, सहकार्य र सह-अस्थित्वको सिद्धान्तका आधारमा शासन व्यवस्थाको संचालनबाट मात्रै जनताको जनआकांक्षा पुरा गर्न सकिन्छ ।

जुम्ला जिल्लाको पूर्वी भेगमा अवस्थित गुठिचौर गाउँपालिका भौगोलिक विविधता प्रकृतिक श्रोतको उपलब्धताका आधारमा कर्णाली प्रदेशकै आर्थिक विकासको अग्रणी क्षेत्रको रुपमा विकसित हुने प्रचुर सम्भावना रहेको क्षेत्र हो । सुशासन, प्रभावकारी सेवाप्रवाह, पर्यटकिय पूर्वाधारको निर्माण, कृषिमा व्यवसायीकरण, स्थानीय औद्योगिकरण, उत्पादन तथा आयमुलक कार्यमा लगानी, रोजगारीको सृजना तथा नागरिकहरुको प्रतिव्यक्ति आयमा वृद्धि जस्ता कार्य यथोचित रुपमा अगाडी बढ्न नसकेकोले गुठिचौरको आर्थिक सम्वृद्धि आसातिग रुपमा हासिल हुन सकेको छैन । यसका लागि संघीय, प्रदेश तथा स्थानीय सरकार सहित स्थानीय राजनैतिक दल, संघ संस्था, सहकारी तथा निजि क्षेत्र सबैको विकास र परिवर्तन प्रतिको सकरात्मक सोच, जुभारु एकता र दृढ ईच्छाशक्ति हुनु अति नै आवश्यक छ । वस्तुगत तथा तथ्यपरक योजना निर्माण, सेवा प्रवाह र विकास कार्यलाई प्रभावकारी गराउन गाउँपालिकाको समग्र पक्षको क्षेत्रगत तथा खण्डकृत तथ्यांक खुल्ने गरी वस्तुगत विवरण वा पार्श्वचित्र तयार गर्नु र त्यसैका आधारमा आवधिक योजना तर्जुमा गर्नु अत्यन्त महत्वपूर्ण कार्य हो । स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ११ को खण्ड (ड) मा प्रत्येक स्थानीय तहले आफ्नो योजना, नीति, कार्यक्रम र बजेट तयार गर्न र आवधिक योजना तर्जुमाका लागी गाउँपालिकाको समग्र स्थिति भल्कने पार्श्वचित्र तयार गर्नु पर्ने व्यवस्थालाई मध्यनजर गर्दै यस गुठिचौर गाउँपालिकाको नेतृत्व तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रमको प्राविधिक सहयोगमा निर्माण गरिएको छ । गाउँपालिकाको पार्श्वचित्र तथा आवधिक योजना तयार गर्ने क्रममा यस क्षेत्रमा कृयाशिल विकास साभेदार, नागरिक समाज, बुद्धिजिवी, उद्योगी व्यवसायी, निजि क्षेत्र समेतको अर्थपूर्ण सहयोग र सहभागिता रहेको छ । यसबाट गाउँपालिका क्षेत्रको सेवा प्रवाह, नीति तथा कार्यक्रम निर्माण, योजना तर्जुमा, आन्तरिक आय वृद्धि तथा विकास प्रकृया लगाएत समग्र क्षेत्रमा मार्गदर्शन गर्नेछ भन्ने पुर्ण विश्वास लिएको छु । यसका अतिरिक्त यस क्षेत्रमा कृयाशिल अन्य विकास साभेदारहरुका लागि समेत उल्लेखित विवरण महत्वपूर्ण र सहयोगी सिद्ध हुनेछन ।

अन्त्यमा, यस आवधिक योजना तर्जुमा कार्यमा सहयोग तथा परामर्श प्रदान गर्ने गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरु, स्थानीय स्तरमा कृयाशिल राजनीतिक दल, कर्मचारी मित्रहरु, विषयगत शाखा, अन्य सरोकारवाला संघ संस्था, प्राविधिक सहयोग गर्ने सामुदायिक विकास कार्यक्रम/विश्व खाद्य कार्यक्रम र तथ्यांक संकलनकर्ता लगायत सबैको योगदानको उच्च कदर गर्दै अत्यन्तै हार्दिकता पूर्वक धन्यवाद व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

धन्यवाद !!!

.....
हरि बहादुर भण्डारी
अध्यक्ष
गुठिचौर गाउँपालिका

गुठिचौर गाउँपालिका धवलमडी, जुम्ला कर्णाली प्रदेश

दुई शब्द

“सूचना नै तथ्याङ्कको आधार हो, तथ्य तथ्याङ्क नै विकास निर्माणको पूर्वाधार हो” अत यसै सन्दर्भमा गुठिचौर गाउँपालिकाले यसको अवधारणा ल्याई हरेक स्थानीय तहले प्रत्येक वर्ष आफ्नो गाउँपालिकाको वस्तुस्थित विवरण प्रकाशन गर्नुपर्ने अवधारणा अनुरूप सोही अवधारणालाई अवलम्बन गर्न स्थानीय सरकार ऐन २०७४ को दफा ११ को खण्ड ड अनुसार गाउँपालिकाको समग्र वस्तु स्थिति भल्केन गाउँपालिका पार्श्वचित्र प्रकाशन गर्ने उद्देश्यका साथ स्थानीय तहका ग्रामिण बस्ती स्तरको विकासका आधारभूत सूचना, तथ्याङ्क, संचरचनामा परिवर्तन ल्याउन सूचनामा आधारित तथ्याङ्कको अग्रगामी भूमिका रहेको देखिन्छ ।

तथ्याङ्कले योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्याङ्कन, सहजिकरण, समन्वय, समग्र नियन्त्रण तथा सुशासन र अनुशासन आदि जस्ता कार्यमा प्रभावकारीता ल्याउनका लागि कुनै पनि निकायको सेवा प्रवाह जस्ता कार्यको लागि आफ्नो सेवा क्षेत्रको सम्पूर्ण वस्तुस्थिति भल्केन गरि वस्तुस्थिति विवरण तयार गर्नु पर्ने आवश्यकता देखिएकै सन्दर्भमा नेपाल अधिराज्यका सम्पूर्ण स्थानीय तहको न्यूनतम कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन कार्यको प्रमुख सूचक भएका कारण यस कार्यलाई थप उर्जा प्रदान गरेको महशुस गरेको छु । यसै कारणबाट प्रत्येक वर्ष गुठिचौर गाउँपालिकाको पार्श्वचित्रबाट परिचित हुने भएकाले यस कार्यलाई गुठिचौर गाउँपालिकाको तर्फबाट प्रमुख प्राथमिकरणका आधारमा अग्रस्थान दिई आ.व.०७४/०७५ मा अद्यावधिक सहितको विवरण प्रकाशन कार्यका लागि विशेष व्यवस्था गरि उक्त कार्यलाई आगामी वर्षमा समेत निरन्तरता दिई यस कार्यलाई गुठिचौर निवासी सरोकारवाला आम जनसमुदायको चाहना अनुसार स्थानीय तहका योजना छनौट, योजना प्राथमिकीकरण, स्थानीय स्रोत साधनको परिचालन र सम्भाव्यता अध्ययन कार्यमा सहजता हुने हुँदा यो कार्यको अत्यावश्यक महशुस गरिएको छ भन्ने मुल आशय अनुरूप वस्तुस्थिति विवरण प्रकाशन गर्न सफल भएका छौं । यो कार्य सरोकारवाला माभक्त सार्वजनिक गर्न पाउँदा हामी अत्यन्त हर्षित छौं ।

अन्तमा गुठिचौर गाउँपालिकाकाबाट वस्तुस्थिति विवरण सहितको स्रोत नक्शा तयारीको सुरुदेखि अन्त्यसम्म आ-आफ्नो तह र तप्काबाट सूचना उपलब्ध गराउनु हुने यस गाउँपालिकाका वडा अध्यक्ष, सदस्यज्यूहरू, बुद्धिजिवी, शिक्षाप्रेमी, नागरिक समाज, युवा, महिला, दलित, विषयगत कार्यालयका प्रमुखज्यू, संघ संस्थाका प्रमुख, विद्यालयका प्रधानाध्यापकज्यू लगायत हरेक वडावस्तीको सूचना उपलब्ध गराई विवरण प्रकाशन कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने आदरणीय व्यक्तित्वज्यूहरू लगायत गाउँपालिकामा कार्यरत कर्मचारी मित्रहरूप्रति हार्दिक आभार प्रकट गर्न चाहन्छु । आवश्यक विवरण उपलब्ध गराई पुस्तक प्रकाशन कार्यका लागि सर्म्पकमा आएका सम्पूर्ण कार्यलाई आत्मसाथ गरी वस्तुस्थिति विवरण प्रकाशन कार्यमा अहोरात्र खट्नु भएका गुठिचौर गाउँपालिकाका कानूनी सल्लाहाकार देवेन्द्रराज शर्मा ,तथ्याङ्क संकलक, सामाजिक परिचालकहरू, कम्प्युटर अप्रेटर, सूचना अधिकृतलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । वस्तुगत विवरण तयारीमा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने नेपाल सरकार तथा वेलायत सरकारको सहयोगमा सञ्चालित सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तरगत विश्व खाद्य कार्यक्रमलाई पनि हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । यस पुस्तकको सम्पूर्ण विवरणले सम्बन्धित सरोकारवाला सबैलाई राहत मिल्ने छ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद।

.....

केशव राज शर्मा

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

आवधिक विकास योजनाको सार संक्षेप

विकास अवधारणा	विवरण					
दीर्घकालिन सोच	“सुखी, खुशी, समृद्धि गुठिचौरको अभियान: जल, जमिन, जङ्गल र जडिबुटी हाम्रो शान”					
गाउँ विकासको लक्ष्य	गुठिचौरबासीको आय, रोजगारी, खाद्य सुरक्षा र जीवनस्तरमा दिगो तथा गुणात्मक सुधार गर्ने					
अपेक्षित असर	<ul style="list-style-type: none"> ● कृषि, पशुजन्य र औद्योगिक उत्पादन एवम् उत्पादनशील सेवा सुविधाको उपलब्धता, गुणस्तर र उपयोगमा बृद्धि गर्ने ● स्थानीय स्वास्थ्य, शिक्षा र सामाजिक सुरक्षा सेवाको उपलब्धता, गुणस्तर र उपयोगमा बृद्धि गर्ने ● स्थानीय पूर्वाधार र संरचना, बजार तथा आवास व्यवस्थित, सुरक्षित र दीगो बनाउने ● वन, जैविक विविधता तथा वातावरणीय श्रोतको संरक्षण र दीगो उपयोग गर्ने ● गाउँपालिका र स्थानीय सरोकारवालाको कार्य सम्पादन र सेवा प्रवाहको स्तर बृद्धि गर्ने 					
गाउँ विकासका प्राथमिकता तथा रणनीति	<ul style="list-style-type: none"> ● कृषि, पशु उत्पादन तथा जडिबुटीको व्यवसायीकरण र विविधिकरण, पर्यटन र उद्योग र व्यवसायको सिर्जना र विकासद्वारा दीगो रोजगारी तथा आर्थिक बृद्धि गर्ने ● गुणस्तरीय र व्यवसायिक शिक्षा, आधारभूत स्वास्थ्य, सामाजिक सुरक्षा तथा सशक्तिकरण द्वारा स्वस्थ, दक्ष र सीर्जनशिल मानव संसाधनको विकास गर्ने ● व्यवस्थित यातायात तथा बजार, आवास, स्वच्छ उर्जा तथा संचारका पूर्वाधारको विकासद्वारा अन्तर सम्वन्ध विकास र सेवा सुविधास्तर र पहुँच बृद्धि गर्ने ● वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन, समावेशीकरण, सुशासन तथा सदाचार प्रवर्धनलाई स्थानीय तहको विकास प्रक्रियामा एकीकृत गरी विकास नतिजालाई समावेशी, उत्थानशील र दीगो बनाउने । 					
योजनाको अनुमानित रकम	विषय क्षेत्र	कुल अनुमानित लागत (रु. हजार)	प्रतिशत			
	आर्थिक विकास	२७२९५०	७.३७			
	सामाजिक विकास	६९९४५९	१८.६६			
	पूर्वाधार विकास	२२७८८०३	६९.५०			
	वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन	३८३३५०	१०.३४			
	सुशासन तथा संस्थागत विकास	७९९००	२.१३			
	कुल बजेट	३७०५६६२	१००.००			
योजनाको प्रक्षेपण स्रोत	वार्षिक प्रक्षेपण (आर्थिक बर्ष अनुसार रकम रु. हजारमा)					
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	कूल
	२३९५६०	२८७४७२	३५५५००	४२६६००	५२३५००	१८३२६३२
योजनाको रकम	नपुग	रु. हजारमा : १८७३०३०				

शब्द संक्षेप

अ.मु.	:	अनुगमन मूल्यांकन
अ/गैसस	:	अन्तराष्ट्रिय/गैर सरकारी संस्था
आ.व.	:	आर्थिक वर्ष
आ.वि.	:	आधारभुत विद्यालय
आगावियो	:	आवधिक गाउँ विकास योजना
आनवियो	:	आवधिक नगर विकास योजना
उस	:	उपभोक्ता समिति
कि.मि.	:	किलोमिटर
क्वि.	:	क्विन्टल
गापा	:	गाउँपालिका
गाकापा	:	गाउँकार्यपालिका
जिसस	:	जिल्ला समन्वय समिति
नपा	:	नगरपालिका
नकापा	:	नगरकार्यपालिका
प्रा.वि.	:	प्राथमिक विद्यालय
मा.वि.	:	माध्यमिक विद्यालय
रायोआ	:	राष्ट्रिय योजना आयोग
रु.	:	रुपैयाँ
लि.	:	लिटर
वडा नं.	:	वडा नम्बर
ससं	:	सहकारी संस्था
सास	:	सामुदायिक संस्था
हे.	:	हेक्टर
CBOs	:	Community Based Organisation
DRR	:	Disaster Risk Reduction
I/NGOs	:	International/Non-Governmental Organisation
O & M	:	Organisation and Management
SWOT	:	Strength, Weakness, Opportunity and threats
गा.पा.	:	गाउँपालिका
न.पा.	:	नगरपालिका
आ.व.	:	आर्थिक वर्ष
SIP	:	School Improvement Plan
FCHV	:	Female Community Health Volunteer

विषय सूची

परिच्छेद १: परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ कानूनी तथा नीतिगत प्रावधान	१
१.३ आवधिक योजना तर्जुमाको उद्देश्य	२
१.४ आवधिक योजना तर्जुमा प्रक्रिया	३
१.४.१ पूर्व तयारी चरण	३
१.४.१.१ गापा तथा सरोकारवाला बैठक तथा सहमति	३
१.४.१.२ आवधिक योजना तर्जुमा कार्यविधि तयारी तथा स्वीकृति	३
१.४.२ विश्लेषण चरण	३
१.४.२.१ सर्वेक्षण, तथ्याई संकलन तथा विश्लेषण	३
१.४.३ योजना तर्जुमा चरण	३
१.४.३.१ योजना तयारी तथा गाउँ विकासको सोच निर्धारण	३
१.४.३.२ मस्यौदा योजना दस्तावेज तयारी	४
१.४.३.३ योजना प्रमाणीकरण कार्यशाला तथा अन्तिम दस्तावेज तयारी	४
१.५ योजनाको विषयगत क्षेत्रहरू	४
१.६ आवधिक योजनाको दस्तावेज	५
१.७ आवधिक गाउँ विकास योजना तर्जुमाको सीमा	५
परिच्छेद २ : वस्तुस्थिति विश्लेषण	६
२.१. गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय	६
२.२. विकासका लागि विगतका प्रयास र उपलब्धी	७
२.३ वस्तुस्थिति विश्लेषण	७
२.३.१ आर्थिक विकास :	७
२.३.२ सामाजिक विकास	११
२.३.३ पूर्वाधार विकास	१५
२.३.४ वन, वातावरण तथा विपद्	१७
२.३.५ सुशासन तथा संस्थागत विकास	२०
परिच्छेद ३ : योजनाको अवधारणा र प्रारूप	२३
३.१ दीर्घकालीन सोच	२३
२.३ लक्ष्य तथा उद्देश्य	२३
३.३ प्राथमिकता तथा रणनीतिहरू	२४
३.४ नतिजा तालिका	२४
३.६ नीति तथा कार्यनीतिहरू	३८
परिच्छेद ४ : कार्यान्वयन योजना	४८
४.१ स्रोत अनुमान तथा प्रक्षेपण	४८
४.२ प्रमुख आयोजना तथा कार्यक्रम	४८

४.३ विषयक्षेत्र अनुसार प्रस्तावित बजेट.....	६३
४.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन.....	६३
अनुसूचीहरू	६५
अनुसूचि १: आगावियो को नतिजामूलक अनुगमन तथा मूल्यांकन योजना	६५
अनुसूचि २: आगावियो तर्जुमा कार्यशालाका सहभागिहरू.....	८३
अनुसूचि ३: आगावियो तर्जुमा तथा प्रमाणीकरण कार्यशालाका सहभागिहरू.....	९४

तालिका सूची

तालिका १: समावेस गाविस तथा वडागत क्षेत्रफल	६
तालिका २: गुठिचौर गाउँपालिकाको आवधिक योजनाको नतिजा तालिका	२५
तालिका ३: आय अनुमान.....	४८
तालिका ४: आवधिक योजनाको लक्ष्य तथा उद्देश्य प्राप्तिको लागि तय गरिएका कार्यक्रम तथा योजना	४९
तालिका ५: विषय क्षेत्र अनुसार कुल प्रस्तावित बजेट.....	६३
तालिका ६: आवधिक विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका प्रक्रिया.....	६४

परिच्छेद १: परिचय

यस परिच्छेदमा योजना तर्जुमाको पृष्ठभूमि तथा औचित्य, यसको उद्देश्य, योजना तर्जुमा चरणहरू आदि प्रस्तुत गरिएको छ।

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले स्थानीय तहलाई योजना तथा बजेट तर्जुमा गर्ने, कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन गर्ने जिम्मेवारी प्रदान गरेको छ। स्थानीय तह संचालन सम्बन्धी संघीय कानून (स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४) ले गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले स्थानीयस्तरको विकासकालागि आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा आवधिक, वार्षिक, रणनीतिक क्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकास योजना बनाई लागू गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। यस प्रकारका योजना तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसीमा र प्रक्रियासँग अनुकूल हुनेगरी गर्नुपर्ने ऐनमा उल्लेख गरिएको छ। यसैगरी योजना तर्जुमा गर्दा सुशासन, वातावरण, बालमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, विपद् व्यवस्थापन, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयलाई ध्यान दिनु पर्ने व्यवस्था समेत स्पष्ट गरिएको छ। यसका अतिरिक्त योजना तर्जुमा गर्दा प्राथमिकता दिनु पर्ने विषयहरू समेत तोकेको र स्थानीय तहले कार्यसम्पादनका क्रममा लागत न्यूनीकरण, स्रोत साधनको अधिकतम उपयोग र प्रभावकारी सेवा प्रवाह सम्बन्धी व्यवस्था स्पष्टरूपमा उल्लेख गरेको छ।

नेपालमा संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था लागू भई पुनसंरचना अनुसार स्थानीय तह लागू भएको र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ जारी पश्चात गुठिचौर गापाको पहिलो आवधिक योजना तर्जुमा भएको हो। यस गाउँपालिकाको एकीकृत स्वरूपको प्रथम आवधिक योजना (२०७५/०७६-२०७९/८०) तर्जुमा गरिएको छ। स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्रका विषयमा आफ्नो मापदण्ड तथा कार्यविधि बनाई अल्पकालिन, मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकास योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्नसक्ने प्रावधान अनुसार आवधिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा कार्यविधि निर्माण गरी सोही अनुसार यो योजना तर्जुमा गरिएको छ। यस योजनाले गापाको दीर्घकालिन सोच निर्धारण गरी, आगामी ५ वर्षमा गापालाई कस्तो अवस्थामा पुर्याउने भनेर लक्ष्य किटान र सो प्राप्तिका लागि श्रोत परिचालनको योजना समेत निर्माण गरेको छ। गापाको नतिजामुखी तथा समग्र विकासमा र आगामी वर्षहरूको वार्षिक योजना तर्जुमामा योजना महत्वपूर्ण मार्गदर्शक सावित हुने विश्वास गरिएको छ।

१.२ कानूनी तथा नीतिगत प्रावधान

नेपालको संविधान अन्तर्गत मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीति, स्थानीय तहको अधिकार, संघीय एवं प्रदेश कानून र नीति तथा तथा स्थानीय कानून र नीतिले स्थानीय तहको विकासको दिशालाई मार्गनिर्देश गरेको हुनु पर्दछ। स्थानीय शासन संचालन सम्बन्धी संघीय कानून, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ६ को दफा २४ को उपदफा १ अनुसार गाउँ/नगरपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रको भित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासकालागि आवधिक, वार्षिक र विषय क्षेत्रगत मध्यकालिन तथा दीर्घकालिन विकास योजना बनाई लागू गर्नुपर्ने व्यवस्था गरेको छ। यस प्रकार योजना बनाउँदा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारको नीति, लक्ष्य, उद्देश्य, समयसीमा प्रक्रियासँग अनुकूल हुने गरी सुशासन, वातावरण, बालमैत्री, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, विपद् व्यवस्थापन, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयहरूलाई ध्यान दिनु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। यसका साथै, गापा क्षेत्र भित्र हुने सम्पूर्ण विकासका गतिविधिको समन्वय, नियमन र नेतृत्व समेत स्थानीय तहको अधिकार तथा कर्तव्य रहेको देखिन्छ।

यसका अतिरिक्त स्थानीय सरकार संचालन ऐनले गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले योजना तर्जुमा गर्दा देहायअनुसार गर्नु पर्ने समेत व्यवस्था गरेको छ।

- योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालिन प्रकृतिका आयोजनाहरूको सूचीसमेत तयार गर्नु पर्ने,

- योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गर्दा स्थानीय बुद्धिजीवी, विषयविज्ञ, अनुभवी, पेशाविद्, सिमान्तकृत तथा लोपोन्मुख समुदाय, महिला, बालबालिका, दलित, युवा, अल्पसंख्यक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक लगायतका सरोकारवालाको अधिकतम सहभागिता गराउनु पर्ने,
- योजना तर्जुमा गर्दा आयोजनाहरूको संभाव्यता अध्ययनको आधारमा स्रोत साधनको पूर्वानुमान, आयोजनाको प्राथमिकता निर्धारण, योजना कार्यान्वयन तालिका र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना समेत तयार गर्नु पर्ने,
- नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले विशेष कार्यक्रमका लागि अनुदान प्रदान गरी कार्यान्वयन प्रक्रिया निर्धारण गरेकोमा गाउँपालिका तथा नगरपालिकाले सोही प्रक्रिया बमोजिम सो कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु पर्ने,
- नेपाल सरकार वा प्रदेश सरकारको संयुक्त लगानी वा सार्वजनिक निजी साभेदारीमा संभाव्य आयोजना संचालन तथा व्यवस्थापन गर्ने
- संघीय र प्रदेशस्तरको आयोजना कार्यान्वयनमा समन्वय, सहजीकरण र सहयोग गर्नु पर्ने
- स्थानीयस्तरका विकास आयोजनाहरूको आवश्यक अध्ययन, अनुसन्धान तथा प्रभाव मूल्याङ्कनको कार्य गर्ने
- गैर सरकारी संस्था, उपभोक्ता समिति, सहकारी संस्था र सामुदायिक संस्थाले स्थानीय सरकारसँग समन्वयमा रही कार्य गर्नुपर्ने र आफ्नो वार्षिक योजना, कार्यक्रम तथा बजेट स्थानीय सरकारको वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश गराउनु पर्ने एवं स्थानीय तहले तोकेको संयुक्त अनुगमन तथा प्रगति प्रतिवेदन प्रणाली अपनाउनु पर्ने
- नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिएर मात्र कुनै पनि अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाले स्थानीय तहसँग समन्वयमा कार्य गर्नु पर्ने

संवैधानिक दायित्व तथा स्थानीय सरकार संचालन सम्बन्धी संघीय कानूनका अतिरिक्त स्थानीय तहको आवधिक योजना तर्जुमा प्रक्रियामा देहायअनुसार कानूनी तथा नीतिगत दस्तावेजहरूलाई आधार लिइएको छ :

- दिगो विकासका लक्ष्यहरू
- राष्ट्रिय भूउपयोग नीति, २०६९
- विषयगत ऐन तथा नीतिहरू
- नेपाल पक्ष भएका सन्धि सम्झौताहरू
- राष्ट्रिय योजनाबाट जारी राष्ट्रिय अनुगमन तथा मूल्याङ्कन निर्देशिका
- राष्ट्रिय, प्रादेशिक तथा जिल्लास्तरीय विषयगत गुरुयोजनाहरू

१.३ आवधिक योजना तर्जुमाको उद्देश्य

गाउँपालिका क्षेत्रको समष्टिगत विकासका लक्ष्य तथा उद्देश्यहरू निर्धारण गरी निश्चित अवधिभित्र सो हासिल गर्न उपयुक्त सिद्धान्त, नीति, रणनीति तथा प्राथमिकताहरू पहिचान एवम् परिभाषित गरी गन्तव्य तर्फ विकासको गति र सबै सरोकारवालालाई डोहोर्‍याउनु यस आवधिक योजनाको मुख्य लक्ष्य हो । यसका साथै योजना तर्जुमाका सहायक तथा निर्दिष्ट उद्देश्यहरू देहायअनुसार छन् :

- गाउँको एकीकृत, नतिजामुलक र योजनाबद्ध विकासका लागि साभेदार तथा सरोकारवालालाई एकथलोमा राखी विकासमा साभ्ता उत्तरदायित्व सिर्जना गर्ने ।
- गाउँ विकास तथा श्रोत परिचालनको विद्यमान स्थिति विश्लेषण गरी गाउँबासी तथा सरोकारवालाको चाहाना तथा सहभागितात्मक छलफलका आधारमा गाउँ विकासको खाका तयार गर्ने ।
- गाउँ विकासको दीर्घकालीन सोच, निर्देशक सिद्धान्त, लक्ष्य, रणनीति र प्राथमिकता निर्धारण गर्ने ।
- गाउँ विकासका प्रयासलाई मार्गदर्शन गर्ने तथा अपेक्षित नतिजा हासिल गर्ने कार्यनीति, प्रमुख कार्यक्रमहरू तय गर्ने ।

- गाउँ विकास प्रयासहरूको प्रक्रिया तथा नतिजाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको खाका प्रस्तुत गर्ने ।

१.४ आवधिक योजना तर्जुमा प्रक्रिया

गाउँपालिकाको प्रथम आवधिक योजना देहायको प्रकृया तथा चरणअनुसार सहभागितामूलक तरिकाले तर्जुमा गरिएको छ ।

१.४.१ पूर्व तयारी चरण

१.४.१.१ गापा तथा सरोकारवाला बैठक तथा सहमति

गाउँ कार्यपालिका तथा मुख्य सरोकारवालसँग एकिकृत स्वरूपको आवधिक योजनाको महत्व, प्रकृया, कार्य जिम्मेवारी र समयवधि वारे छलफल तथा सहमति गरिएको छ । बैठक र सहमति पश्चात सोही कार्ययोजनाको आधारमा योजना तर्जुमा गरिएको छ । गाउँ कार्यपालिकाले सामुदायिक विकास कार्यक्रम अन्तर्गत विश्व खाद्य कार्यक्रमको सहयोग तथा सहजीकरणमा आवधिक योजना तर्जुमा गर्ने कार्यपालिकाबाट निर्णय गरीएको र यसको कार्यान्वयनको क्रममा गाउँपालिकाले आन्तरिक रूपमा गृहकार्य तथा सरोकारवालसँग राय परामर्श गरी आवधिक योजना तर्जुमा प्रक्रिया, आवश्यक श्रोत साधन, सहभागिता र कार्यतालिका लगायतका विषयमा समझदारी निर्माण गरिएको छ ।

४.१.१.२. आवधिक योजना तर्जुमा कार्यविधि तयारी तथा स्वीकृति

स्थानीय सरकार संचालन ऐनको दफा २४ को व्यवस्था अनुसार कार्यपालिकाबाट वृहत स्वरूपको आवधिक योजना तर्जुमा कार्यविधि, २०७५ स्वीकृत गरेको छ । सोही कार्यविधि अनुसार यस गापाको आवधिक योजना तयार गरिएको छ ।

१.४.२ विश्लेषण चरण

१.४.२.१ सर्वेक्षण, तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण

यस प्रकृत्यामा योजनाका लागि आवश्यक सुचना तथा जानकारी एवं दस्तावेजहरू अध्ययन तथा विश्लेषण गरिएको छ । गापाको वस्तुस्थिति विवरण तयारीका लागि संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट जारी एवं गापाहरूले अभ्यास गरेका औजार, विधि र प्रक्रियाको समेत प्रयोग गरिएको थियो । आवधिक गाउँ विकास योजना तर्जुमाकोलागि प्रमुख रूपमा घरधुरी सर्वेक्षण र संस्थागत श्रोतबाट तथ्याङ्क संकलन गरी यसको अध्ययन तथा विश्लेषण गरिएको छ । यस प्रकार घरधुरी तथा संस्थागत श्रोतको तथ्याङ्क विश्लेषणबाट प्राप्त विवरणलाई आवधिक गाउँ विकास योजनाको आधार रेखाको रूपमा रहनेगरी गाउँ वस्तुस्थिति विवरण तयार गरिएको छ । गापामा प्राप्तहुने विभिन्न श्रोत तथा सहयोग समेत यस क्रममा विश्लेषण गरिएको छ ।

१.४.३ योजना तर्जुमा चरण

१.४.३.१ योजना तयारी तथा गाउँ विकासको सोच निर्धारण

२०७५ आषाढ ४ देखि ६ गते गाउँ अवस्था तथा सम्भावना विश्लेषण र गाउँ विकासको दीर्घकालिन सोच, लक्ष्य तथा उद्देश्य एवं रणनीति निर्धारणका लागि कार्यशाला आयोजना गरिएको छ । कार्यशालाले गापा क्षेत्रमा विगतमा

भएका प्रयास तथा उपलब्धी र हाल परिचालन भएका एवं भविष्यमा परिचालन हुन सक्ने श्रोतका वारे विश्लेषण गरेको छ । यसै गरी गापाको विद्यमान अवसर, चुनौति, सम्भावना तथा समस्या वारे विश्लेषण गरी दीर्घकालिन सोच तथा लक्ष्य उद्देश्य समेत निर्धारण गरिएको छ । कार्यशालामा कार्यपालिका, सभा, गापाका विषयगत शाखा प्रमुख तथा सरोकारवाला गरी ६६ जनाको सहभागिता रहेको थियो ।

१.४.३.२ मस्यौदा योजना दस्तावेज तयारी

अघिल्लो कार्यशाला पश्चात, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको मार्गदर्शन, नतिजामूलक योजना खाका र गापामा सहमत ढाँचामा आवधिक गाउँ विकास योजना दस्तावेज तयार गरिएको छ । योजनामा राष्ट्रिय योजनाको ढाँचा, सुचक र लक्ष्य तथा दिगो विकासका लक्ष्य एवं खाका समेतलाई ध्यान दिइएको छ ।

१.४.३.३ योजना प्रमाणीकरण कार्यशाला तथा अन्तिम दस्तावेज तयारी

२०७५ भाद्र २८ र २९ गते योजना तर्जुमा तथा सुझाव संकलन कार्यशालाको आयोजना गरियो । नतिजामूलक योजनाको ढाँचा, सहभागितामूलक कार्यशाला तथा परामर्श, विषयविज्ञको सुझाव र परामर्शका आधारमा तयार गरेको योजनाको दस्तावेजलाई कार्यपालिका तथा गाउँ सभा, स्थानीय तहका सरोकारवालाको सहभागितामा प्रस्तुति, छलफल तथा सुझाव प्राप्त गरियो । योजना तर्जुमा तथा सुझाव संकलन कार्यशालामा विषय क्षेत्रगत रूपमा समूहगत छलफल र परामर्श पश्चात समूहको निश्कर्ष तथा सुझावलाई वृहत समूहमा प्रस्तुत तथा छलफल गरी योजना प्रस्तावमा सुधार गरियो । यसरी कार्यशालाबाट प्राप्त सुझाव तथा पृष्ठपोषणलाई समावेश गरी गाउँपालिकाको वृहत स्वरूपको योजना दस्तावेज तयार गरिएको । कार्यशालामा ६६ जनाको सहभागिता रहेको थियो ।

१.५ योजनाको विषयगत क्षेत्रहरू

गुठिचौर गाउँ कार्यपालिकाले आफ्नो अधिकार क्षेत्रभित्रको विषयहरूलाई देहाय अनुसार विषय क्षेत्र तोकी आवधिक योजनामा समावेश गरिएको छ :

- (क) **आर्थिक विकास:** यस क्षेत्र अन्तर्गत कृषि, सिंचाई, पर्यटन, उद्योग तथा वाणिज्य, सहकारी, वित्तीय जस्ता क्षेत्र समावेश गर्नु पर्नेछ ।
- (ख) **सामाजिक विकास:** शिक्षा तथा मानव संसाधन, स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई, युवा तथा खेलकुद संस्कृति प्रवर्द्धन, सामाजिक समावेशिकरण (महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दलित, आदिवासी जनजाति, मधेशी, मुश्लिम, थारु, अल्पसंख्यक आदि) जस्ता क्षेत्र समावेश गर्ने ।
- (ग) **पूर्वाधार विकास:** सडक तथा पुल (भोलङ्गे पुल समेत), आवास, भवन तथा सहरी विकास, विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा, सुचना तथा सञ्चार जस्ता क्षेत्र समावेश गर्नु पर्नेछ ।
- (घ) **वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन:** वन तथा भू-संरक्षण, जलाधार संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहोरमैला व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विपद् व्यवस्थापन, वारुणयन्त्र सञ्चालन जस्ता क्षेत्र समावेश गरिनेछ ।
- (ङ) **सुशासन तथा संस्थागत विकास:** कानून तथा नीति तर्जुमा, मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, राजस्व परिचालन, वित्तीय व्यवस्थापन, वित्तीय जोखिम न्यूनीकरण, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, आन्तरिक र अन्तिम लेखापरिक्षण, बेरुजु फछ्यौट, सेवा प्रवाहका मापदण्ड निर्धारण, सेवा प्रवाहमा विद्युतीय सूचना प्रविधिको प्रयोग, नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण र अन्तरनिकाय समन्वय जस्ता क्षेत्र समावेश गरिनेछन् ।

१.६ आवधिक योजनाको दस्तावेज

यस आवधिक योजनालाई परिच्छेद १: परिचय, परिच्छेद २ : अवस्थिति विश्लेषण, परिच्छेद ३: योजना अवधारणा र प्रारूप परिच्छेद ४: कार्यान्वयन योजना गरी चार भागमा प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.७ आवधिक गाउँ विकास योजना तर्जुमाको सीमा

गापाको नेतृत्व र गाउँ विकासका सरोकारवालाको सहभागितामा परामर्श तथा सहभागितामुलक छलफल विधिद्वारा तर्जुमा गरिएको आवधिक गाउँ विकास योजना स्थानीय तहको पुर्नसंरचनापछिको पहिलो आवधिक संक्रमणकालीन/अन्तरिम योजना हो । यो योजना गापाले तयार गरेको कार्यविधिमा आधारित रहेर तयार गरिएको छ । यसका साथै विगतमा स्थानीय निकायबाट गरिएको अभ्यास र स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ र वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा दिग्दर्शन २०७४ मा समेत आधारित छ । आवधिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा प्रक्रियाले गापाको नेतृत्वमा गाउँ विकासका सरोकारवाला पहिचान गरी, गाउँ विकासका गतिविधि र लगानीको नक्शांकन भएको छ ।

लामो अन्तराल पश्चात जनप्रतिनिधि बहाली र तुललात्मक रूपमा विगत भन्दा पर्याप्त श्रोत साधन प्राप्ती, तर, अपर्याप्त कार्यविधि निर्देशिका, सिमित जनशक्ति तथा क्षमताका विचमा, भविष्यमा सुधार हुने आशामा यस योजना तर्जुमा गरिएको र कार्यान्वयनको अपेक्षा गरिएको छ । यसै गरी यो योजनालाई गापास्तरका विषयगत योजनाहरुको छाता योजनाको रूपमा प्रस्तुत गरी विषय क्षेत्रगत रणनीतिक योजना, राष्ट्रिय योजना तथा नीतिसँग तादात्म्यता कायम गरी कार्यान्वयनको अपेक्षा गरिएको छ । आवधिक योजनालाई सांकेतिक योजनाको रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ, यद्यपि, आवश्यकताका आधारमा भौगोलिक तथा वार्षिक रूपमा समेत स्पष्ट गर्ने कोशिस गरिएको छ ।

परिच्छेद २ : वस्तुस्थिति विश्लेषण

यस परिच्छेदमा गापाको भौगोलिक अवस्थिति, राजनैतिक विभाजन, जनसांख्यिक अवस्था र गापाको विषय क्षेत्रगत अवस्था विश्लेषणको संक्षिप्त प्रस्तुति गरिएको छ ।

२.१. गाउँपालिकाको संक्षिप्त परिचय

गाउँपालिकाको कूल क्षेत्रफल ४२७ वर्ग किमि रहेको छ भने अधिकांश भु-भाग समुन्द्री सतहदेखि करिब २२०० मिटर देखि ३९०० मि सम्मको उचाईमा रहेको छ । भौगोलिक अवस्थितिका हिसाबले यो गापा २९ डिग्री ५ मिनेट ४५ सेकेन्ड देखि २९ डिग्री १७ मिनेट ४५ सेकेन्ड उत्तरी अक्षांश र ८२ डिग्री ११ मिनेट ३० सेकेन्ड देखि ८२ डिग्री ३५ मिनेट ० सेकेन्ड पूर्वी देशान्तरमा फैलिएको यस गाउँपालिका जुम्ला जिल्लाको जिल्ला सदरमुकाम खलङ्गा देखि पूर्व दिशामा रहेको छ । गापाको पूर्वमा डोल्पा जिल्ला, पश्चिममा तातोपानी गाउँपालिका र चन्दननाथ नगरपालिका, उत्तरमा पातारासी गाउँपालिका र दक्षिणमा जाजरकोट जिल्ला अवस्थित छ । गाउँपालिकाको वडागत क्षेत्रफल देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका १: समावेश गाविस तथा वडागत क्षेत्रफल

वडा नं.	समावेश साविक गाविस	क्षेत्रफल (वर्ग किमिमा)	प्रतिशत
१	गुठिचौर (१ देखि ५)	२०३.१	४७.५६
२	गुठिचौर (६ देखि ९)	१४१.४४	३३.१२
३	गर्जाङकोट (१ देखि ३)	१८.७	४.३८
४	गर्जाङकोट (४ देखि ९)	२१.४२	५.०२
५	देपालगाउँ (१ देखि ९)	४२.३४	९.९२
जम्मा		४२७	१००.००

श्रोत: संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, २०७५

गुठिचौर गाउँपालिका नामाकरणको सन्दर्भमा हालको वडा नं. १ मा अवस्थित ऐतिहासिक महत्वको गुठिचौरको नामबाट नामाकरण भएको भन्ने भनाई छ । जुम्ला जिल्लाको दक्षिण पूर्वी क्षेत्रमा अवस्थित गुठिचौर गाउँपालिका कर्णाली प्रदेश अन्तर्गत पर्दछ । साविकका ३ गाविसहरू (गुठिचौर, गर्जाङकोट र देउपालगाउँ) मिलेर बनेको यस गाउँपालिका ५ वडाहरूमा विभाजन गरिएको छ । जुम्ला जिल्लामा विद्यमान १ नगरपालिका र ७ गाउँपालिका गरी ८ स्थानीय तह मध्ये यस गाउँपालिका पनि एक हो । गाउँपालिकाको केन्द्र साविक गर्जाङकोट गाविसको धलमुढीमा रहेको छ । प्रतिनिधि सभा सदस्यका लागि एक वटा निर्वाचन क्षेत्र रहेको यस गाउँपालिका प्रदेश सभा निर्वाचन क्षेत्र मध्ये यो गाउँपालिका प्रदेश क अन्तर्गत पर्दछ ।

गुठिचौर गाउँपालिकाको धरातलीय दृष्टिले विविधतापूर्ण रहेको छ । उच्च पर्वतीय क्षेत्र अन्तर्गतका अगला पहाड, नदि तटीय समथर भूमि र उच्च तथा मध्यम भुकावका पहाडहरू रहेका छन् । उच्च पहाडका माथिल्लो क्षेत्रमा रहेका समथर पाटन क्षेत्र र कडा चट्टानी पहाड रहेको छ । गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल ४२७ वर्ग कि.मि. मध्ये सबैभन्दा बढी ५२.३२ प्रतिशत वन क्षेत्र रहेको छ २६.९ खेतीयोग्य जमिन रहेको छ । त्यसैगरी, खेतीयोग्य जमिन ३५.६, घाँसे मैदानले ढाकेको क्षेत्र १८.१७ र जल क्षेत्र ०.२५ प्रतिशत रहेको छ । गाउँपालिकालाई समेटेर बहने तिला नदि, दोचलागाड, नौमुली खोला, देपालगाउँ खोला, धिता खोला लगायतका सहायक नदि तथा खोलाहरू रहेको हुन् । जैविक विविधताका हिसाबले उच्च पर्वतीय चिसो हावापानीमा पाइने वनस्पतिहरूमा जटामसी, कुट्की, बोजो, सतुवा, पदमचाल, पाँचऔले, सेतो चिनी, पाखनवेद, अतिस, सुगन्धवाल, वन लसुन, गुच्ची च्याउ, सेतोचिनी, चिराइतो, लौठ सल्लो, चिराइतो, धुप जरी, कटुके, बिष जरा, धुपी, हात्तिजरा, भुल्ने, वन लसुन,

यासांगुम्वा, खिरडलो, घुच्ची, चोत्रो, ढटेलो, निनयजरी, वायोजरी, सिलाजु, कालादाग, स्याऊ ओखर पर्दछन् । चराचुरुंगी तथा जनावरहरुमा कालिज, डाँफे, कस्तुरी, थार, बनेल, भालु, घोरल, बाँदर, स्याल दुराँस, च्यार, च्याखुरा, भ्याकुर, ढुकुर, भारल, रेडपाण्डा, रतुवा मुख्य रूपमा रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको पहाडको माथिल्लो भागका अधिकांस स्थानमा वन तथा खर्कहरु रहेका छन् ।

जम्मा ४२७ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल रहेको यस गापामा २०७५ मा गरिएको घरधुरी सर्वेक्षण अनुसार २२५५ घरधुरी र ११३४५ (५७५६ पुरुष र ५५८९ महिला) जनसंख्या रहेको छ । जसमध्ये पहाडी ब्राह्मणक्षेत्री ७९.२९ प्रतिशत, पहाडी दलित १६.८१ प्रतिशत र बाँकी अन्य जातजाति रहेका छन् ।

यस गापाको मानव विकासको अवस्थालाई जुम्ला जिल्लाको तथ्यहरुको आधारमा सामान्यकरण गरिएको छ । नेपाल मानव विकास प्रतिवेदन, २०१४ अनुसार जुम्ला जिल्ला मानव विकास सुचाँकका दृष्टिकोणले ७५ जिल्लाहरु मध्ये ६१ औँ स्थानमा पर्दछ । यस जिल्लाको मानव विकास सुचाँकको मान ०.४०९ रहेको छ । जसअनुसार औषत आयु ६३.१४ वर्ष तथा प्रतिव्यक्ति आम्रानि १००७ अमेरिकी डलर रहेको छ । राष्ट्रिय योजना आयोगको गरिवीको लघु क्षेत्र अनुमान २०६८ अनुसार यस क्षेत्रमा ४९.० प्रतिशत गरिव रहेको देखिन्छ ।

२.२. विकासका लागि विगतका प्रयास र उपलब्धी

यस गापामा पनि नेपालको संविधान २०७२ अनुसार स्थानीय तह लागु भए पश्चात प्रथम पटक निर्वाचित जनप्रतिनिधि वहाली भएको अवस्था छ । संक्रमणकालीन र अत्यन्तै कम समयावधिमा चालु आवको वार्षिक योजना तर्जुमा गरी लागु गरिएको पाईन्छ, तर, प्रभावकारी तथा नतिजामुलक आवधिक योजनाको थालनी हुन बाँकी रहेको छ । अर्को तिर साविकका गाविसमा समेत प्रभावकारी तथा योजनावद्ध विकासका लागि नतिजामुलक आवधिक योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनको अभाव रहेको देखिन्छ । नतिजाको अभिलेख अभाव रहेता पनि, विभिन्न विषय क्षेत्रगत विकासका लागि वर्षौं देखि लगानी भएको र त्यसबाट उपलब्धी भएको अनुमान गर्न सकिन्छ ।

२.३ वस्तुस्थिति विश्लेषण

यस शिर्षक अन्तर्गत गापाको विषय क्षेत्रगत विश्लेषण गरिएको छ । प्रमुख पाँच विषयक्षेत्रहरु: आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन र सुशासन तथा संस्थागत विकासवारे सम्भावना तथा अवसर, समस्या तथा चुनौति र समाधानका उपाय एवं उपयोगका रणनितिहरु वारे देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

२.३.१ आर्थिक विकास :

गुठिचौर गाउँपालिकाको भौगोलिक तथा प्रशासनिक अवस्थिति, ऐतिहासिक चिनारी, प्राकृतिक तथा साँस्कृतिक उत्कृष्टता र विकास संभावनाहरु रहेका छन् । यस गाउँपालिकामा मुख्यतः अर्गानिक उत्पादनको रूपमा जुम्ली मार्सी धान लगायत जौ, मकै, गहुँ, फापर, कोदो जस्ता खाद्यान्न बाली र आलु, चिनु, सिमी, कागुनु, भट्टमास, तोरी कोदो जस्ता बालीहरुको उत्पादन, व्यवसायिक अर्गानिक स्याउको उत्पादन, व्यवसायिक भेडा फर्म, भेडा, बाखा, गाई भैसी जस्ता पशुपालनको अभ्यास जडिबुटी लगायत वन पैदावारको उपयोग र वित्तीय सुविधा सहज पहुँचबाट गाँउवासीको आर्थिक कृयाकलाप उल्लेख्य बृद्धिको संभावना रहेको पाईन्छ । गाँउवासीको प्रमुख पेशा कृषि भएतापनि अधिकांश कृषकहरु निर्वाहामुखी उत्पादनमा नै सिमित रहेको हुँदा उत्पादकत्वमा खास सुधार हुन सकेको छैन । यस गाउँपालिका क्षेत्रमा पर्यटकीय महत्व दृष्टिकोणले चोत्रा हिल्सा ताल लगायत अन्य तालतलैयाहरु, गुठिचौर उपत्यका, धौलिगाड, नौमूले लगायत अन्य रमणीय स्थान, स्थानीय भाषा, संस्कृति, भेषभुषा तथा जनजीवन लगायत पर्यटनका अनेकौं संभावना रहेको छ । पर्यटन पूर्वाधार, सूचना तथा प्रचारप्रसार

र सम्बन्धित सेवा सुविधा लगायत पर्यटकीय सेवाहरुको व्यवस्थापनको कमीका कारण आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकहरुमा बृद्धि हुन सकेको छैन ।

गुठिचौर गाउँपालिकाको कृषि प्रसार तथा विकास, पर्यटन विकास र विस्तार, उद्योग व्यवसाय सिर्जना र विकास, सहकारी, बैंक तथा वित्तीय सेवा सुविधा लगायत स्थानीय तहको लागि उपलब्ध आर्थिक अधिकार क्षेत्र विषयसँग सम्बन्धित संभावना, समस्या तथा आवश्यकताको विषय क्षेत्रगत रुपमा विश्लेषण गरिएको छ ।

क. कृषि प्रसार तथा विकास

आर्थिक विकास अन्तर्गत कृषि उपक्षेत्रको विषयगत स्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
- खेती कार्यमा कुल १५६९४ रोपनी जग्गा प्रयोग भैरहेको	- संघीय संरचना अनुसार स्थानीय तहको खाद्य सुरक्षा तथा कृषि नीति तथा योजना तर्जुमा नभएको	- खाद्य सुरक्षा तथा कृषि नीति तथा योजना तयार गर्ने
- कुल २५४२७ रोपनी क्षेत्रमा खाद्यान्न, ३१५४ रोपनीमा दलहन, फलफूल ३७८८ रोपनीमा र करीव ५८० मौरीघारबाट मह उत्पादन भैरहेको	- व्यवसायिक उत्पादनको ज्ञान र सीपमा कमी रहेको	- कृषकहरुको उत्पादन क्षमता तथा व्यवसायिक दक्षता अभिवृद्धि गर्ने
- ७ वटा व्यवसायिक नर्सरीहरु रहेको	- उन्नत प्रविधि र गुणस्तरीय वीउविजनको उपलब्धता कमी रहेको	- स्थानीय एवं परम्परागत वालीको व्यवसायिक स्तरमा विउ उत्पादन स्थानीय स्तरमा गर्ने
- कृषि उपज संकलन केन्द्र २ वटा रहेको	- जैविक मल तथा जैविक विषादीका उत्पादन तथा उपलब्ध हुन नसकेको	- विउको सहज एवं आवश्यक परिमाणमा उपलब्धताका लागि विउ बैंकको व्यवस्था गर्ने
- दक्ष कृषि जनशक्ति १३ जना, अगुवा कृषक १२ जना रहेको	- पर्याप्त दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको	- जैविक मलको उत्पादन एवं प्रयोगमा प्रोत्साहन गर्ने
- कम्तिमा १६ कृषक समूह, ५ वटा कृषि सहकारीहरु क्रियाशील	- कृषि प्रसार तथा कृषि उद्यमको सोचमा कमी रहेको	- प्रोत्साहन सहित दक्ष जनशक्तिको उत्पादन स्थानीय स्तरमा नै गर्ने
- सडक, बजार र खाद्य वस्तुसँगको पहुँचमा वृद्धि भएको	- कृषि उपजको संकलन तथा वजारीकरण पर्याप्त हुन नसक्नु	- व्यवसायिक कृषि कार्यलाई प्रवर्द्धन गर्न प्रोत्साहनका कार्यक्रम संचालन गर्ने
- कृषियोग्य जमिनमा व्यवसायिक रुपमा खाद्यान्न, तरकारी, मौरीपालन, माछापालन, तेलहन लगायतका उत्पादन गर्न सकिने	- प्रशोधनमूलक उद्योगहरुको स्थापना हुन नसक्नु	- फलफूल प्रशोधन केन्द्रको स्थापना गर्ने
- स्याउ र ओखर खेतीको व्यवसायिक उत्पादन गर्न सकिने	- कोल्ड स्टोर/रस्टिक स्टोरको स्थापना नहुनु	- कृषि तथा पशु विमाको लागि प्रोत्साहनका साथै क्षमता अभिवृद्धि गर्ने
- माछा उत्पादन गर्नका लागि खोलाहरु तथा पोखरी निर्माण रहेको	- कम्पोष्ट मलको प्रयोगको कमी	- कोल्ड स्टोर र रस्टिक स्टोरको स्थापना गर्ने
- कालीमार्सी धानको (रैथाने जात) व्यवसायिक उत्पादन गर्न सकिने	- व्यवसायिक माछापालन हुन नसक्नु	- व्यवसायिक रेन्वो ट्राउट माछापालनका लागि पोखरी निर्माणका एवं भुराको व्यवस्था गर्ने
	- स्थानीय परम्परागत ज्ञानको संरक्षण हुन नसक्नु	- वजारीकरणको लागि ग्रेडिड, प्याकेजिंग सहितका कार्यका लागि पूर्वाधार विकास (संकलन केन्द्र र वजार) गर्ने (स्याउ, सिमी, आलु)

ख. सिंचाई

आर्थिक विकास अन्तर्गत सिंचाई उपक्षेत्रको स्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
- नदि किनाराको जग्गामा सिंचाईको सुविधा उपलब्ध रहेको	- खेतीयोग्य जग्गामा सिंचाई सुविधाको उपलब्ध नभएको	- सिंचाई सुविधा विस्तारका लागि पूर्वाधारहरुको निर्माण गर्ने
- प्रसस्त खोलानालाहरु रहेको	- संचालनमा आएका कूलो तथा सिंचाई आयोजनाको	- सिंचाई उपभोक्ताहरुको

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
- ५ वटा वर्षभरी संचालनमा रहने र ५ वटा मौसमी रुपमा संचालन हुने सिंचाई योजनाहरु रहेको	नियमित मर्मत संभार हुन नसक्नु	गठन एवं संस्थागत क्षमता सुदृढ गर्ने - सिंचाई आयोजनाहरुको मर्मत सम्भारका लागि मर्मत कोषहरुको स्थापना गर्ने

ग. पशुपालन, सेवा तथा विकास

आर्थिक विकास अन्तर्गत पशु विकास तथा सेवाको स्थिति विश्लेषण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
- करिव १८८५ घरधुरी पशुपालन कार्यमा संलग्न रहेको	- प्रयोगशाला सेवा कार्यक्रमको कमि	- प्रयोगशाला सेवा कार्यक्रम संचालन गर्ने
- ४१९० वटा गाई, ३१२ भैंसी, करिव १५००० भेंडाबाखा, ११४४ गधा/घोडा र १५०० कुखुरापालन भैरहेको	- पशु आहाराको कमी	- उपलब्ध चरनक्षेत्रको उचित संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्ने ।
- भेंडाबाखापालनबाट वार्षिक २५३७५ केजी मासु र ८३१ केजी उन, गाईभैंसीको दैनिक ६०३ लिटर दुध, कुखुराबाट वार्षिक ४३५६ अण्डा उत्पादन भैरहेको	- नश्ल सुधारका कार्यक्रम पर्याप्त नहुनु	- नश्ल सुधारका कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- जर्सी गाईपालन शुरुवात भएको	- सुधारिएको गोठको अभाव	- ग्रामीण कुखुरा प्रवर्द्धन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- चरन क्षेत्रको पहुँच भएको	- पशुजन्य पदार्थहरुको नियमन कार्यक्रम नभएको	- उत्पादकत्व कम हुने पशुको संख्या कम गर्न प्रोत्साहन गर्ने ।
- ४ वटा वडामा ८ वटा चरन क्षेत्र रहेको (स्यालीपाखा, नौमुली, दुनै, पुनाली हाका, कखौदी, ओग्ले, होक्का, देउकुना, थाप्ला, लया, कालिमाटी, बुईसेनि, पाटचिनि)	- पशुपालन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धिको कमी	- पशुपालन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- पशुसेवा सम्बन्धी जनशक्ति करिव १३ जना रहेको	- रोग विरुद्ध खोप तथा औषधिको उपलब्ध पर्याप्त नहुनु	- पशुजन्य पदार्थको उत्पादन तथा वजारीकरण को नियमन कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- ११ जना सक्रिय ग्रामिण पशुस्वास्थ्य कार्यकर्ता रहेको	- चरन क्षेत्रको संरक्षण नभएको	- घाँस खेती कार्यलाई प्रोत्साहित गर्ने
- प्रजनन योग्य बोका, राँगा, थुमा, बहर तथा चल्लाहरुको वितरण भैरहेको	- पशुको लागि तयारी दाना बनाउने प्रविधिको अभाव	- नियमित खोपको व्यवस्था गर्ने
- कृत्रिम गर्भाधान केन्द्रको स्थापना भएको	- गोठेमल तथा भकारो सुधारको अभाव	- पशु बधशालाको व्यवस्थाको साथै पशु स्वास्थ्य जाँच कार्य नियमित संचालन गर्ने
- ५० भन्दा बढी भेंडा फर्म, १३ वटा बाखा फर्महरु संचालनमा रहेका	- पशुजन्य छाला प्रशोधनको अभाव	- व्यवस्थित मासु विक्रीको स्थापना गर्न प्रोत्साहन गर्ने
- कम्तिमा २३ वटा पशुपालन कृषक समूहहरु क्रियाशील रहेको	- मौसमी तथा घुम्ती चरन कार्यले चरन क्षेत्रको अत्याधिक दोहन हुने	- भकारो सुधार तथा सुधारिएको गोठको व्यवस्था गर्ने
- नजिकको जुम्ला बजारमा पशुजन्य उत्पादनको विक्री भैरहेको	- स्थापना भएको चिलिंग सेन्टर संचालनमा आउन नसक्नु	- दुग्ध प्रशोधनमूलक उद्योगको स्थापना
- मासुविक्री कक्ष (खसी र कुखुरा) ५ वटा रहेको		- पशुजन्य छाला प्रशोधनको स्थापना गर्ने
		- व्यवसायिक पशुपालनलाई प्रोत्साहन गर्ने

घ. उद्योग, व्यापार तथा बजार व्यवस्थापन

आर्थिक विकास अन्तर्गत उद्योग, व्यापार क्षेत्रको स्थिति विश्लेषण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
<ul style="list-style-type: none"> - १२ वटा कुटानी, पिसानी, चिरानी, पेलानीको लागि मिल संचालनमा रहेको - घरधुरीस्तरमा राडीपाखीको उत्पादन भैरहेको - घरधुरी गलैचा, लीड, फेरुवा, सइटर, मर्फलर, खरायोको टोपी, भोला, मोजा, पन्जा बुनाई - १०७ वटा व्यापार व्यवसाय संचालनमा रहेको - स्थानीय स्तरमा ऊन तथा अल्लोको उपलब्धता रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - दक्ष जनशक्तिको अभाव - स्थानीय राडिपाखी बुनाई तालिमको अभाव - स्थानीय उत्पादन गलैचा, लीड, फेरुवा, मफलर, जस्ता बस्त्र बन्ने सीप साधनको अभाव - काठको फर्निचर बनाउने ज्ञान, सीप र साधनको अभाव - ऊन तथा धागो काट्ने चर्खा व्यवस्था हुन नसकेको - वजारको व्यवस्थापन नहुनु 	<ul style="list-style-type: none"> - वजारमुखी उत्पादनका लागि दक्ष जनशक्ति तयार पार्न तालिमको व्यवस्था गर्ने । - स्थानीय उत्पादन जस्तै गलैचा आदिको लागि सुधारिएको प्राविधिक ज्ञान र सीपको व्यवस्था गर्ने - काठको फर्निचर बनाउने सीप सम्बन्धी तालिम संचालन गर्ने - स्थानीय कृषि वस्तु जस्तै : जाम जेली, साइडर, चिप्स, दुग्ध परिकार, मासु प्रसोधन आदि बनाउने तालिम संचालन गर्ने - हुंगावाट बनाइने वस्तु जस्तै: मुर्ती, स्लेट कटिडको तालिम संचालन गर्ने - ऊन तथा अल्लोवाट सामान उत्पादन गर्ने तालिम संचालन गर्ने

ड. पर्यटन विकास

आर्थिक विकास अन्तर्गत पर्यटन विकास तथा प्रवर्धन उपक्षेत्रको स्थिति विश्लेषण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
<ul style="list-style-type: none"> - गुठिचौर बहुउद्देश्यीय क्षेत्र र गडुलानी ताल जस्ता पर्यटकीय क्षेत्र रहेको - कान्जिरुवा हिमाल, ठाकुरज्यु मन्दिर तथा चिमारा मालिका मन्दिर जस्ता प्रशिद्ध धार्मिक स्थलहरु रहेको - दुङ्गाका देवलहरु (विगारे देवल, उखाडी देवल, खलालवाडा देवल, गुठिचौर दुङ्गेदेवल) रहेको - देवी देवताका मन्दिरहरु जस्तै: उखाडी मष्टो, वडा नं. १ मा चुत्रा गुम्बा र माईको थान, वडा नं. ३ मा हुंगेदेवल, वडा नं. ४ को खलावाडामा वाराही भगवती मन्दिर, वार्डन ५ पनेरामा महादेव मन्दिर र त्रिपुरासुन्दरी कालिका भगवति मन्दिर स्यालिपाखामा रहेको - धितागाउँमा सितापाईला र गेरुखाना, वडा नं. ३ मा सेतो माटो र रातो माटो, उखाडीगाउँमा उखाडी गुफा, वार्डन १ मा जगताल र दुग्ध ताल रहेको - वडा नं. १ को चोत्रमा होमस्टे संचालनमा रहेको - प्रसिद्ध नौमुले मुहान र तालहरु जस्तै शंख दह, विष्ट दह, हुङ्के दह रहेको - हाका पाटन चौर, पञ्चकोशी मूर्ति मुडुली क्षेत्र, चिम्रारा टावर, शिलाजित भरना जस्ता रमणीय र पर्यटकीय क्षेत्र रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - नीति तथा योजना पर्यटन व्यवसाय - प्रचार प्रसार नभएको - होटल व्यवसायको कमी - सडक, बाटो लगायत पूर्वाधारको कमी - पर्यटन सम्बन्धी सूचना प्रणाली अभाव - पर्यटन व्यवसायीलाई तालिमको अभाव - होमस्टेको लागि पूर्वाधारको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> - पर्यटन नीति तथा योजना बनाउने - हाटेल व्यवस्थापन तथा पर्यटन व्यवस्थाको लागि तालीम संचालन गर्ने - पर्यटकीय क्षेत्रमा सडक पहुँच कायम गर्ने - पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसार गर्ने - होटेल व्यवसायी सहितलाई कुक तथा अतिथि सत्कार सम्बन्धी ज्ञान, सीप तथा तालिमको व्यवस्था

ड. बैङ्क, सहकारी तथा बित्तीय सेवा

आर्थिक विकास अन्तर्गत बैङ्क, सहकारी तथा वित्तीय सेवा उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
- १ वाणिज्य बैक (सनराईज बैक) रहेको	- व्यवसायिक योजनाको अभाव	- वडा नं. १ र २ मा बैक तथा वित्तीय सुविधा विस्तार गर्ने
- ५ वटा बचत तथा ऋण सहकारी संचालनमा रहेको	- कर्जाको उपलब्धता र पहुँचमा कमी रहेको	- कर्जामा सहज पहुँच स्थापनाका लागि प्रभावकारी समन्वय गर्ने
- २३ पशुपालन र १३ वटा कृषि समूहहरू क्रियाशिल रहेका	- कर्जाको उपयोग सहीढंगबाट नहुनु	- सहकारीहरूलाई मर्ज गरी सुदृढ गर्ने र व्यवसायिक बनाउने
- १२२८ घरपरिवारको (५४ प्रतिशतको) बैक खाता रहेको	- समूहहरूमा संकलित बचतको परिचालन नहुनु	- वित्तीय सेवा तथा सहकारी व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता विकासको व्यवस्था गर्ने (लेखा तालीम, सहकारी शिक्षा)
	- अन्तर सहकारी समन्वयनको कमी	- एक गाउँ, एक उत्पादन, एक परिवार एक सहकारी सदस्य र एक परिवार एक व्यवसाय तथा रोजगारको व्यवस्था गर्ने

२.३.२ सामाजिक विकास

आधारभूत पूर्वाधार तथा शिक्षकसहित यस गाउँपालिकामा १२ वटा विद्यालय, ३ बालविकास केन्द्र, २ सामुदायिक केन्द्र र २ वटा पुस्तकालयहरू संचालनमा रहेका छन्। कूल मध्ये ४१ प्रतिशत विद्यालयहरूले विद्यालयहरूको सुधार योजना अद्यावधिक गरी विद्यालय शिक्षामा सुधारका प्रयास भएका छन्। प्यारामेडिकल कर्मचारी, आधारभूत उपकरण नेपाल सरकारबाट निर्धारित नियम अनुसार स्वास्थ्य चौकी ५ बाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह भैरहेको छ। यस गाउँपालिका क्षेत्रमा ३५ प्रतिशत जनसंख्या पाइपबाट वितरित खानेपानी सुविधा तथा ९३ प्रतिशत जनसंख्यामा सामान्य चर्पीको सुविधा उपलब्ध रहेको छ।

स्वास्थ्य, शिक्षा, तथा खानेपानी तथा सरसफाइमा पहुँच तथा सेवाको अवस्था छरिएर रहेको बस्ती, सडकको पहुँच तथा स्रोतको व्यवस्थापन कमजोर हुँदा साक्षरता दर, प्राथमिक स्वस्थ सेवामा पहुँच तथा स्वच्छ खानेपानीको उपलब्धता राष्ट्रिय औसत भन्दा कम रहेको छ। यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य, शिक्षा, खानेपानी तथा सरसफाई सेवालाई सर्वसुलभ, परिणाममुखी, प्रभावकारी र जनमुखी बनाईलक्षित तथा सिमान्तकृत वर्गलाई मुलप्रवाहमा ल्याउनको लागि प्रमुख माध्यमको रूपमा रहेको सामाजिक विकाससँग सम्बन्धित कार्यक्रमलाई प्राथमिकतामा राख्न आवश्यक छ।

तसर्थ यस क्षेत्रको योजनामा शिक्षा, स्वास्थ्य, कला, संस्कृति, लक्षित वर्ग, लैंगिकता, खानेपानी, सरसफाई जस्ता सामाजिक विषय शिर्षकहरूमा विश्लेषण गरी संभावना, समस्या तथा गाँउवासीले चाहेको विकासको अवस्थालाई देहाय बमोजिको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

ख. शिक्षा तथा मानव संशाधन

सामाजिक विकास अन्तर्गत शिक्षा तथा मानव संशाधन उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
- विद्यालय संख्या-१२ (आधारभूत-८ र मावि-४) रहेको	- शैक्षिक उपलब्धी कमजोर	- विषयगत र तहगत प्रयाप्त दरवन्दीको व्यवस्था गरिनुपर्ने
- विद्यालय भवन पक्की १५ वटा रहेको	- विद्यालयमा प्रयाप्त भवनको कमी	- थप विद्यालय भवन र मर्मत नियमित हुनु पर्ने
- शिक्षक दरवन्दी संख्या आधारभूतमा ४१ र माविमा १२ रहेको	- विद्यार्थी अनुपातमा शिक्षक दरवन्दीको कमी	- विद्यालयमा विज्ञान तथा कम्प्युटर प्रयोगशाला हुनु पर्ने
- बालविकास केन्द्र- १५ र		- विद्यालयमा शान्ती क्षेत्र

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
<p>१९ सहजकर्ता रहेको</p> <p>- विद्यालय शान्ती क्षेत्र घोषणा ९ वटामा भएको</p> <p>- वालक्लव १० वटा रहको</p> <p>- सामुदायिक अध्ययन केन्द्र- १ वटा रहेको</p> <p>- सबै दलित तथा छात्राले छात्रवृत्ति पाएको</p> <p>- १ घण्टा भित्र आधारभूत विद्यालयमा पहुँच भएको</p> <p>- आएसि एजि पढाइ सन्चालनमा रहेको</p> <p>- गैसको सहयोग रहेको</p> <p>- प्रशासकिय कम्प्युटर-१ वटा भएको</p> <p>- अनौपचारिक शिक्षा केन्द्र- २० वटा रहेको</p> <p>- विद्यालयमा अतिरिक्त कृयाकलाप हुने गरेको</p> <p>- विद्यालय व्यवस्थापन समिति र शिक्षक रहेको</p> <p>- SIP अध्यावधिक सबैमा भएको</p> <p>- अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठन-४ वटामा रहेको</p> <p>- दिवा खाजा सुविधा भएको</p> <p>- आधारभूत विद्यालय खुद भर्नादर -७२ र मावि ३ प्रतिशत रहेको</p> <p>- आधारभूत विद्यालय निरन्तरता दर -७९, प्रतिशत रहेको</p> <p>- मावि निरन्तरता दर- ५२ प्रतिशत रहेको</p> <p>- सिकाई उपलब्धी दर (कक्षा- ८ ४८ र कक्षा -१० मा ५) रहेको</p>	<p>- दरवन्दी मिलान नभएको</p> <p>- शिक्षकको १९२ दिन शिक्षकको उपस्थितिमा कमी</p> <p>- विद्यार्थीको नियमितताको कमी</p> <p>- सेवा क्षेत्रका विद्यालयमा विद्यार्थी भर्ना कम</p> <p>- वालमैत्री तथा अपांग मैत्री पूर्वाधार नभएको</p> <p>- सामुदायिक विद्यालयको विश्वास कमजोर</p> <p>- शिक्षक दरवन्दी कमी</p> <p>- अनुगमन तथा मूलांकन र सजाय र प्रोत्साहनको कमी</p> <p>- विद्यालयमा पुस्तकालय नभएको, सूचना प्रविधिको प्रयोग नभएको</p> <p>- SIP कार्यान्वयन नभएको</p> <p>- भर्नादर, उत्तिर्ण दर, टिकाउदर र शैक्षिक उपलब्धी दरमा कमी</p> <p>- दिवा खाजा व्यवस्थापनमा कमी</p> <p>- पालिका स्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप नभएको</p> <p>- उच्च शिक्षामा पहुँचको कमी</p> <p>- विद्यालयमा खानेपानी तथा शौचालय र सरसफाईको कमी</p> <p>- अविभावकको चासो कमी</p> <p>- अतिरिक्त कृयाकलापको कमी</p>	<p>कार्यान्वयन हुनुपर्ने</p> <p>- पिसिएफ मोडेलमा छात्रवृत्री हुनुपर्ने</p> <p>- शिक्षक विद्यार्थी नियमितता हुनुपर्ने</p> <p>- स्नातक तहको क्याम्पस स्थापना हुनु पर्ने</p> <p>- २ वटा विद्यालय मर्ज गरिनुपर्ने</p> <p>- वालमैत्री तथा अपाङ्गमैत्री भवनको तथा पूर्वाधार निर्माण गरिनुपर्ने</p> <p>- विद्यार्थी संख्याको अनुपातमा माविमा ८ र कक्षा ६ देखि आठ कक्षा सम्ममा ४ र १ कक्षा देखि ५ सम्म १० शिक्षक दरवन्दी थप हुनुपर्ने</p> <p>- विषयगत शिक्षक मावि गणित ३ र आवि ६, मावि अंग्रेजी ३ आविमा १, विज्ञान मावि २ र आवि २ जनाको दरवन्दी सृजना गरिनुपर्ने</p> <p>- प्रअको दरवन्दी मिलान गरिनुपर्ने</p> <p>- सामुदायिक अध्ययन केन्द्र र स्रोत केन्द्रलाई परिचालन गरिनुपर्ने</p> <p>- प्रत्येक विद्यालयमा सूचना र प्रविधिबाट पठनपाठनको उचित व्यवस्थापन गरिनुपर्ने</p> <p>- आवश्यकतामा आधारित स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी लागू गरिनुपर्ने</p> <p>- विद्यार्थी भर्नादर, टिकाउदर, शैक्षिक उपलब्धी दरलाई सतप्रतिशत पुर्याउनुपर्ने</p> <p>- दिवा खजालाई उचित व्यवस्थापन गरिनुपर्ने</p> <p>- वालविकास केन्द्रलाई सिकाई सामाग्री र सहजकर्तालाई आवश्यक तालिमको व्यवस्था हुनुपर्ने</p> <p>- विद्यालयमा खानेपानी र शौचालयको व्यवस्था गरिनुपर्ने</p> <p>- अतिरिक्त कृयाकलाप नियमित हुनु पर्ने</p> <p>- प्राविधिक शिक्षाको व्यवस्था</p>

ख. आधारभूत स्वास्थ्य

सामाजिक विकास अन्तर्गत आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
<p>- स्वास्थ्य चौकी ३ वटा भएको</p> <p>- स्वास्थ्य कर्मचारी दरवन्दी १६ मा कार्यरत २० जना रहेको</p> <p>- बर्थिङ्ग सेन्टर ३ वटा रहेको</p> <p>- ९ वटा पोषण केन्द्र रहेको</p> <p>- स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति सेवा लिन महिला ९५ प्रतिशत भएको</p>	<p>- जनचेतनाको कमी</p> <p>- स्वास्थ्य संस्थामा पर्याप्त जनशक्ति, उपकरण, औषधी र पूर्वाधारको व्यवस्था कमी</p> <p>- विशेषज्ञ</p>	<p>- पर्याप्त मात्रामा स्वास्थ्य पूर्वाधारको व्यवस्था हुनुपर्ने</p> <p>- अस्पताल तथा विशेषज्ञ सेवाको व्यवस्था</p> <p>- स्वास्थ्य क्षेत्रमा उपकरण तथा विद्युतीय हाजिरीको व्यवस्था</p>

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
<ul style="list-style-type: none"> - चौथो पटक गर्भजाँच गराउने ९५ प्रतिशत रहेको - स्वास्थ्य क्षेत्रमा गैससबाट पनि कार्यक्रम र सहयोग भएको - महिला स्वा.स्व. ५१ जना, नर्स ८, एच ए २, अहेव ८ जना कार्यरत रहेका - सबै स्वास्थ्य चौकी बहिरंग, परिवार नियोजन, खोप, सुरक्षित मातृत्व, परामर्श, पोषण सेवा उपलब्ध भएको - ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरुको एकिकृत रोग व्यवस्थापन सेवा प्रदान गरिएको - पूर्ण खोप घोषणा भएको - २० प्रतिशत जनसंख्याको १५ मिनेट भित्र स्वास्थ्य चौकीमा पहुँच भएको - खोप केन्द्र ११ वटा तथा गाउँघर क्लिनिक ११ भएको - शौचालय हुने घरपरिवार ९५ प्रतिशत भएको - पाइपबाट खानेपानी सुविधा प्राप्त गर्ने घरपरिवार ३५ प्रतिशत तथा सार्वजनिक धारा बाट खानेपानी सुविधा प्राप्त गर्ने ६४ प्रतिशत रहेका - खानेपानीको मुहान प्रयाप्त भएको - खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा भएको 	<ul style="list-style-type: none"> - सेवाको कमी - भौगोलिक विकटतका कारण स्वास्थ्य संस्था पुग्न लाग्ने समय अधिक हुनु - एम्बुलेन्सको कमी - स्वास्थ्य चौकीमा घेरवारको कमी - वर्थिङ सेन्टरमा आवश्यक सामग्रीको कमी - स्वास्थ्य चौकीमा खानेपानीको व्यवस्था कमी - इमर्जेन्सी सेवा नभएको - संचारको समस्या - स्वास्थ्य सेवा संचालनमा श्रोत र साधनको कमी - स्वच्छ खानेपानीको सुविधा सबै घरपरिवारमा नहुनु - सौचालय तथा सरसफाई सम्बन्धी पूर्वाधार र चेतनाको कमी 	<ul style="list-style-type: none"> - गाउँघर क्लिनिक र खोप केन्द्रको व्यवस्था - भौगोलिक विकटतको आधारमा हेल्थपोष्ट निर्माण तथा स्वास्थ्य इकाईको व्यवस्था - एम्बुलेन्सको व्यवस्था गर्ने - स्वास्थ्य संस्थामा घेरवारको व्यवस्था - विशेषज्ञ सेवा सहितको अस्पताल निर्माण - घुम्ती शिविर संचालन गर्नुपर्ने - सबै स्वास्थ्य संस्थामा पूर्ण खानेपानीको व्यवस्था गर्नुपर्ने - स्वास्थ्य संस्थाको नियमित अनुगमन हुनुपर्छ - प्रत्येक विद्यालयमा प्राथमिक उपचार सम्बन्धी तालिमको व्यवस्था हुनुपर्ने - आकास्मिक कोषको व्यवस्थापन हुनुपर्ने - वर्थिङ सेन्टरमा placenta pit स्थापना हुनुपर्ने - सुरक्षित शौचालयको निर्माण - सबै घरमा स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था हुनुपर्ने

ग. खानेपानी तथा सरसफाई

सामाजिक विकास क्षेत्र अर्न्तगत खानेपानी तथा सरसफाई उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
<ul style="list-style-type: none"> - १४४३ अर्थात ६३.९९ प्रतिशत घरपरिवारले सार्वजनिक धाराको पानी उपयोग गर्ने गरेको - घरमै धाराको पानी उपलब्ध हुने घरपरिवार ७९७ रहेको - २१६० घरमा शौचालय रहेको - ६७ घरपरिवारमा फल्स भएको शौचालय रहेको - २०९३ अर्थात ९२.८२ घरपरिवारमा सामान्य खालको शौचालय रहेको - खानेपानीका मूल पर्याप्त रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - १४५८ - घरमा खानेपानी सुविधा नरहेको - ९५ घरमा शौचालय नरहेको - स्वच्छ खानेपानीको सुविधा सबै घरपरिवारमा नहुनु - सौचालय तथा सरसफाई सम्बन्धी पूर्वाधार र चेतना कमी - प्लाष्टिक र सिसाको कारण प्रदुषण 	<ul style="list-style-type: none"> - एक घर एक खानेपानी धारा निर्माण गरी २२५५ घरपरिवारमा खानेपानी सुविधा उपलब्ध गराउने - सुरक्षित शौचालयको निर्माण - खुला दिशामुक्त क्षेत्रको कार्यान्वयन पूर्ण रुपमा हुनुपर्ने - खानेपानीको मुहान र ट्यांकी सरसफाईलाई प्रभावकारी गराउनु पर्ने - फोहोर व्यवस्थापन र प्लाष्टिक र शिसाको उचित व्यवस्थापन र नियन्त्रण गर्न अभियान संचालन गर्ने

घ.समावेशिकरण तथा सामाजिक सुरक्षा

सामाजिक विकास अन्तर्गत समावेशिकरण तथा सामाजिक सुरक्षा उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
- स्थानीय तहमा विभिन्न संयन्त्रमा महिला तथा लक्षित वर्गको सहभागिता	- जन चेतनाको कमी	- स्थानीय तहमा समावेशी प्रतिनिधित्वको नीति तर्जुमा गर्ने
- २ वटा महिला सहकारीको माध्यमबाट महिला सशक्तिकरणको अभ्यास	- लक्षित वर्गको निर्णायक तहमा सहभागिताको कमी	- निगरानि समिति, स्वयंसेवक र आमा समूह तथा अन्य संजालहरुलाई विभिन्न तालिम एवं प्रशिक्षणको माध्यमबाट सक्रिय बनाउने
- महिला तथा जेष्ठ नागरिक संघ	- महिलाको सम्पत्तिमा स्वामित्व कमी	- महिला तथा बालबालिका शाखाका कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने
- महिला सहकारी संस्था	- छुवाछुत, छुइप्रथा, बाल विवाह, बालश्रम लगायतको सामाजिक कुसंस्कार कायम रहनु	- सामाजिक विभेद तथा छुवाछुतलाई निर्मूल गराउने तथा सचेतना जगाउने
- महिला समुह तथा समिति हरेका वडामा गठन	- समावेशिकरणको बजेट तथा कार्यक्रमको कमी	- छुई कुप्रथालाई क्रमश अन्त्य गर्दै लैजाने
- ४ र ५ वडामा किशोरी समुह गठन भएको	- कार्यक्रममा दिगोपनाको कमी	- बालश्रम तथा बालविवाहलाई निरुत्साहित एवं निर्मूल गर्नुपर्ने
- उपभोक्ता समुहमा महिला र दलितको सहभागिता	- जेष्ठ नागरिकको जीवनयापनमा कठिनाई	- गाउँपालिका तथा वडातहमा जेष्ठ नागरिक संघ गठन गर्ने
- छाउ प्रथाको अभ्यास कमजोर हुँदै गएको		- जेष्ठनागरिक दिवा सेवा केन्द्र र वृद्धाश्रमको व्यवस्था गर्ने
- महिला हिंसामा कमी		- किशोरकिशोरीहरुको लागि परामर्श केन्द्रको स्थापना गरी परामर्श दिने गर्ने
- महिला, अपाङ्ग, दलित र बाल संजाल गठन भएको		- पैत्रिक सम्पत्तिमा समान अधिकारको कानूनी व्यवस्थालाई कार्यान्वयन गर्ने
- दलितमा पेशागत व्यवसायिकतामा बृद्धि		- बालमैत्री स्थानीय शासनको कार्यान्वयन गर्ने
- स्थानीय तहले बजेट कार्यक्रममा समान लगानि, सामाजिक सुरक्षाको व्यवस्था		- ३३ प्रतिशत महिला सहभागिताको सुनिश्चितको व्यवस्था गर्ने
- सम्पत्तिमा महिलाको स्वामित्व बृद्धि भएको		- संयुक्त लालपूजाको प्रावधानलाई लागू गर्ने
- सामाजिक सुरक्षा भत्ताको व्यवस्था भएको		- बालकोष एवं कल्याणकारी कोष स्थापना गर्ने
		- आश्रय सहितको सेवा केन्द्र स्थापना गर्नुपर्ने
		- जुवातास, मदिरा बन्द गर्नका लागि सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने
		- घरेलु हिंसा अन्त्यका लागि ठोस पहल गर्ने

ड. युवा तथा खेलकुद

सामाजिक विकास क्षेत्र अन्तर्गत युवा तथा खेलकुद उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
- एउटा खेल मैदान भएको	- खेल मैदान तथा प्रोत्साहनमा कमी	- खेल मैदान निर्माण तथा स्तरिकरणको व्यवस्था
- राष्ट्रिय खेलाडी एथलेटिक्समा (कालि बहादुर बुढा) र क्षेत्रिय खेलाडी रहेको	- युवा पलायन र वैदेशिक रोजगार आकर्षण	- प्रोत्साहनको व्यवस्था युवालाई विदेशिनुबाट रोक्नुपर्ने

च. कला, संस्कृति, शान्ति सुरक्षा, मेलमिलाप

सामाजिक विकास क्षेत्रको कला संस्कृति र मेलमिलाप उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
- रत्यौली, हुडके नाच, देउडा, मागल अभ्यासमा रहेको	- कला व्यवसायिक नहुनु	- कला व्यवसायिक हुनुपर्ने
- चेत्रा गुम्बा, डिल्लिकोट गुम्बा, गुठिचौर, बुढिमस्टा, चिमरा मालिका, गौरीघाट शिव मन्दिर, ठकुर ज्यु, विष्टा ज्यु, गरुड नुहाउने धार्मिक स्थल रहेको	- कला संस्कृति संरक्षण र प्रवर्द्धनमा कमी	- कला, संस्कृति संरक्षण र प्रवर्द्धन हुनुपर्ने
- ३ अस्थायी प्रहरी चौकी चोत्रा, भारज्वाला, र गुठिचौर तथा १ स्थायी मनिसाँघु प्रहरी चौकी रहेको	- धार्मिक स्थलको संरक्षण, प्रवर्द्धनमा कमी	- धार्मिक स्थलको संरक्षण प्रवर्द्धन हुनुपर्ने
	- काठेपुल, दुङ्गेधारा संरक्षणको कमी	- काठेपुल, दुङ्गेधारा संरक्षणको व्यवस्था
	- प्रहरी चौकीमा जनशक्तिको कमी	- राडी पाखी लगायत पुरानो मौलिक प्रविधिको संरक्षण हुनुपर्ने
	- घट्ट लगायत पुरानो मौलिक प्रविधिको संरक्षणको कमी	- मध्यस्थकर्ता छनोट गर्नुपर्ने
	- मध्यस्थकर्ता छनोटमा कमी	- प्रहरी चौकी जनशक्ति प्रयाप्त हुनुपर्ने
	- प्रहरी चौकीमा जनशक्तिको कमी	

२.३.३ पूर्वाधार विकास

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेको कर्णाली राजमार्ग भएर लामो तथा छोटो दुरीका सार्वजनिक यातायात सञ्चालन भएको देखिन्छ। यहाँको कुल सडक सञ्जालको लम्बाई १६६ किलोमिटर रहेको छ। यहाँ रहेका सडक खण्ड मध्ये सबैभन्दा लामो गज्यागकोट सडकको करिब ७० किलोमिटर लामो रहेको छ। गाउँको समग्र विकासका लागि भौतिक तथा सार्वजनिक पूर्वाधारको आवश्यकता निर्विकल्प रूपमा रहेको हुन्छ। यसमा मूलतः बाटोघाटो, भवन, सिंचाई तथा नदि नियन्त्रण संरचना, सञ्चार प्रणाली पर्दछन्। यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका विभिन्न वडा र वस्तीहरू पैदलमार्गले जोडिएको देखिन्छ। यहाँ रहेका सबै पैदल मार्गहरूको कुल योग २४ किलोमिटर रहेको छ। यस क्षेत्रमा वक्तिको लागि उपयोग गरिने इन्धनको रूपमा विद्युत, मडितेल, सोलार तथा अन्य खालका स्रोत रहेका छन्। जस मध्ये सबै भन्दा बढी १७२७ अर्थात ७७.४१ प्रतिशत घरपरिवारले विद्युत र १८.०६ प्रतिशत घरपरिवारले सोलार प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। यस गाउँपालिकामा उपलब्ध सेवा सुविधा हेर्दा २४.५४ प्रतिशत घरपरिवारले रेडियो र ४०.१९ प्रतिशत घरपरिवारमा मोबाइल जस्ता आधुनिक सुविधाको उपयोग भईरहेको देखिन्छ।

यस जिल्लाका सबै वडाहरूमा सडक यातायातको पहुँच हालसम्म हुन नसकेको कारण अन्य निकै पछि परेको छ। सडक पुगी नसकेका स्थानहरूमा र व्यवस्थित यातायात सञ्चालन नभएका स्थानहरूमा घोडेटो तथा गोरेटो बाटो प्रयोग हुने गरेको छ। यी स्थानहरूमा घोडा, खच्चडलाई सामान ढुवानी गर्ने साधनको रूपमा प्रयोग गरिन्छ।

गुठिचौर गाउँपालिकाको सडक तथा पुल, भोलुंगे पुल, भवन तथा सहरी विकास, उर्जा, लघु तथा साना जलविद्युत, वैकल्पिक उर्जा, सञ्चार सम्बन्धी शिर्षकहरूमा विश्लेषण गरी संभावना, समस्या तथा गाँउवासीले चाहेको विकासको अवस्थालाई देहाय बमोजिको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क. सडक तथा यातायात

पूर्वाधार विकास अन्तर्गत सडक तथा यातायात उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	योग रणनीति
- सबै वडाहरू कच्ची सडक संजालमा जोडिएको (५३ कि.मि)	- सबै सडक कच्चि रहेको तथा सहायक संरचनाहरू जस्तै नाली पुल कल्भर्ट रिटेनिडवाल नभएको	- विद्यमान सडक विस्तार र स्तरोन्नती गर्ने
- दानसाँगु देपालगाउँ गुठिचौर चोत्रा मौर्य सडक ३५ कि.मि	- पर्यटकीय स्थलहरू ठाकुरज्यु चिमरामालिका, गुठिचौर, गरुडलानी, चोत्राहोमस्टे र गुम्बा सडक संजालमा	- सबै प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरूलाई सडक
- थामीगाउँ देखि भैसीखाल ५ कि.मि.		

<ul style="list-style-type: none"> - दानसाँगु देखि प्याकुरेबाडा ३ कि.मि. - नेटालेक देखि बाविला ५ कि.मि. - मनिसाँघु देखि नापानी ५ कि.मि. - धिता सडक १ कि.मि. - खोई धौलीगाड सडक १.५ कि.मि. - भारज्वाला नौमुले सडक ३ कि.मि. टयाक खुलेको - दानसाँघुमा २ वटा पक्की पुल निर्माणाधिन रहेको - भोलुङ्गे तथा ट्रेस पुल ११ रहेको - काठेपुल २६ वटा भएको 	<ul style="list-style-type: none"> - नजोडिएको निर्माण हुँदै गरेको पक्की पुलमा जग्गाधनीले बाटो अवरुद गरेको। - सडक पुगेको स्थानहरुमा पक्की पुल नभएको - भोपु, ट्रेस तथा काठेपुल मर्मत संभार नभएको 	<ul style="list-style-type: none"> - संजालमा जोड्ने सडक पुगेको स्थानमा १६ वटा पुल तथा कल्भर्ट निर्माण हुनु पर्ने - विद्यमान काठेपुलहरुको मर्मत संभार गर्ने
--	---	--

ख. आवास, भवन तथा वस्ती विकास

पूर्वाधार विकास अन्तर्गत आवास, भवन तथा वस्ती विकास उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
<ul style="list-style-type: none"> - परम्परागत रुपमा सार्वजनिक र निजी घर भवन रहेको - नयाँ केही सार्वजनिक भवन र विद्यालयहरु भुकम्प प्रतिरोधी रहेको - ३७ वटा एकिकृत वस्तीहरु रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - आवासीयघरहरु र सार्वजनिक भवन भुकम्प प्रतिरोधी नभएको - घरहरु छरिएर विस्तार हुँदै गएको - घर निर्माणमा स्थानीय कला र प्रविधि लोप हुँदै गएको 	<ul style="list-style-type: none"> - अति जोखिम वस्तीहरुको संरक्षणद्वारा जोखिम न्यूनिकरण गर्ने - अति जोखिममा रहेको वस्ती र परिवारलाई स्थानान्तरण गर्ने - भुकम्प प्रतिरोधी घर बनाउन प्रोत्साहन गर्ने - सार्वजनिक तथा निजी भवन निर्माण गर्दा गाउँपालिकाबाट नक्शा पास कार्यलाई अनिवार्य गर्ने

ग. विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा

पूर्वाधार विकास अन्तर्गत विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
<ul style="list-style-type: none"> - ४ वटा लघु जलविद्युत आयोजनाबाट १९७ वाट विजुली उत्पादन भएको - दोचालघाँट लघु जलविद्युत आयोजना (८५ किवा) वडा नं. ३ - नौमुले लघु जलविद्युत आयोजना (७६ किवा) वडा नं. ५ - बाविला लघु जलविद्युत (२८ किवा) वडा नं. २ - चोत्राखोला लघु जलविद्युत (८ किवा) वडा नं. १ - ४ वटा जलविद्युत आयोजनाबाट ११००, ५५०, ५५, २५० गरी जम्मा १९५५ घरधुरीमा विजुली उपलब्ध रहेको - विजुली उपलब्ध नभएको ४५० घरधुरीमा सोलार प्रणाली उपलब्ध रहेको - सबै घरधुरीमा धुवारहित चुलो रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - ४५० घरधुरी विजुलीबाट वञ्चित रहेको - विद्युत नहर कच्चीरहेको र प्वाल परेको पोल नियमित मर्मत संभार नभएको - आयोजनामा समुदाय तथा उपभोक्ताको सहभागिता र योगदान कम भएको - नयाँ प्रविधि र विजुलीको बहुउपयोग नभएको - वायोग्यास जडान नभएको - बाढी पहिरोको जोखिम रहेको वस्तीहरु जस्तै मुडुरी, मणीगाउँ, गोठीगाउँ, गढीगाउँ, 	<ul style="list-style-type: none"> - थप आयोजना निर्माण गरी थप विजुली उत्पादन गर्ने। - उपभोक्ताको सहभागिता र योगदानमा उपभोक्ताले नियमित मर्मत संभार गर्ने - सुधारिएको चुलो प्रविधि र उपयोग थप गर्ने - विजुली नभएको गाउँ वस्तीमा सोलार प्रणाली जडान गर्ने

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
- धेरैजसो घरमा पशुपालन तथा पशुगोठ रहेको	दोसलघाट, प्याकुरेवाडा, थामीगाउँ र खल्लालवाडा, चौर विगारे आदि	

घ. सूचना संचार तथा प्रविधि

पूर्वाधार विकास अन्तर्गत विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
- मणिसाँगुमा नमस्ते, चिमारामा, सिडिएमए, वाइफाई र टेलिभिजन टावर रहेको	- वडा नं. को चोत्रागाउँमा मोबाइल नेटवर्क सेवा उपलब्ध नभएको	- गाउँपालिकामा सामुदायिक रेडियो संचालन गर्ने ल्याण्डल्याइन
- डिसहोम सुविधा उपलब्ध रहेको	- रिपिटर टावर नभएको	- टेलिफोन सुविधा जडान तथा विस्तार गर्ने
- निजी सेवा प्रदायक सिम्पल कम्पनीबाट इन्टरनेट सेवा उपलब्ध रहेको	- ल्याण्डलाइन टेलिफोन सुविधा उपलब्ध नभएको	- इमेल तथा इन्टरनेट विस्तार र गुणस्तर अभिवृद्धी गर्न पैरवी गर्ने
- राष्ट्रियस्तर मिडियामा संलग्न २ जना तथा स्थानीय २ जना पत्रकार क्रियाशिल रहेका	- गाउँपालिकाको वडा नं. १ र २ वडा कार्यालयमा इन्टरनेट र इमेल सुविधा उपलब्ध नरहेको	- टेलिफोन, वाइफाई टावर विस्तार गर्ने र इन्टरनेट क्षमता अभिवृद्धी गर्ने
- गाउँपालिकाका समाचार, सन्देश र सूचनाहरू संप्रेषण भैरहेको	- गाउँपालिकाको आफ्नो संचार माध्यम नभएको	- जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र नागरिक समाजका प्रतिनिधिहरूलाई सूचना प्रविधि प्रयोग बारे क्षमता विकास गर्ने
- वडा नं. ३, ४ र ५ मा इमेल तथा इन्टरनेट सुविधा उपलब्ध रहेको	- ३G र ४G सुविधा उपलब्ध नभएको	
	- गाउँपालिकाको गतिविधि, समाचार तथा उपलब्धीहरूको नियमित प्रकाशन र प्रसारण नभएको	

२.३.४ वन, वातावरण तथा विपद्

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा कूल ३१९० हेक्टर क्षेत्रमा सामुदायिक वन रहेको छ । मध्य तथा उच्च पहाडी क्षेत्रमा हुने वन तथा जैविक विविधता यस क्षेत्रमा विद्यमान रहेको देखिन्छ । जैविक तथा वनस्पतिक महत्वका जीव तथा वनस्पति मध्ये यो क्षेत्र रातो पण्डा, कस्तुरी, भारल, रतुवा, चितुवा, भालु, घोरल, बँदेल जस्ता जनावर र डाँफे, मुनाल, कालिज जस्ता चरा पाइने क्षेत्रचराहरूको बसोबास स्थलको रूपमा परिचित छ । जडिबुटीकाहरूमा लौठे सल्लो, पाखनवेद, हातेजडी, सतुवा, पाँचऔंले, अत्तिस, टिमुर र बाज, गुराँस, सल्लो, उत्तीस, देवदार लगायतका वनस्पति पाइन्छ । विपद् जोखिम तथा व्यवस्थापनका दृष्टिकोणमा जोखिमपूर्ण रहेको पाइन्छ । जोखिमयुक्त संवेदनशील स्थानमा बसोबास गर्ने अधिकतम घरपरिवार गाउँपालिकाको वडा नं. ५ मा रहेको पाइन्छ । यस वडाका ५८ घरपरिवार पहिरो, नदि कटान र बाढी जस्ता जोखिममा रहेको देखिन्छ । बसोबास भएका बस्तीहरू अति भिरालो स्थानमा अवस्थित भएकाले विपद् जोखिमको संवेदनसिलता बढ्दो पाइन्छ । यस मध्ये खडेरीको प्रभाव सबभन्दा बढी, दोश्रो र तेश्रोमा बाढी तथा पहिरो रहेकोछ भने प्रभावका हिसावले बनडडेलो सातौं स्थानमा देखिएको छ ।

गुठिचौर गाउँपालिकाको वन तथा भू-संरक्षण, जलाधार संरक्षण, वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, फोहरमैला व्यवस्थापन, जल उपन्न प्रकोप नियन्त्रण, विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी शिर्षकहरूमा विश्लेषण गरी संभावना, समस्या तथा गाँउवासीले चाहेको विकासको अवस्थालाई देहायबमोजिको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क. वन तथा जैविक विविधता

वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन अन्तर्गत वन तथा जैविक विविधता उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सम्भावना तथा अवसर	समस्या तथा चुनौति	सम्भावना उपयोग रणनीति
<p>वन, खर्क तथा पाखाहरु (वडा नं. २ सेतो पहिरा, गुठिचौर, डाव, लाग्न, च्याँसी, लोटनेपाखो, वडा नं. ३ सुँगुरखोला, डाव, बैसेनी, बिपिया, लाग्ना, लोड्नी र कालीमाटी वडा नं. ४ डावाधारो, सातदेउली, फुलबारी, रुनरुस्का, हातीढुंगा, मेखधारा, गैराखाडा, धड्के, रामदुना, देन्नेटी, दुनीपाखा, छेडादह, कागमारा, चिमारा, कोइरेली, हाँसपाली, बाहुल्ला गैराआहाल, बाँजराखोला वडा नं. ५ वुरुकाडा, चिमानी, देउकुना, ढुटेली, लोया, खोरासँडा, कुनौटा, माटाभिट्टा, थाप्ला, भ्याउनेखर्क, रुम्माखोडा, पार्कासँडा, छिनालाग्न, खडेनी) रहेको</p> <p>गाउँपालिकामा ३१९० हेक्टर रहेका वनले ढाकेको बहुमूल्य जडिबुटीको उपलब्धता रहेको (धुच्ची, सतुवा, कटुकी पदमचाल, पाखनवेद, खिरौलो, धुपी, यार्चागुम्बा, पांचऔले, सुगन्धवाल, चिराइतो, जटामसी, निनैजरी, बायोजडी, वनलसुन, लौठसल्ला, कालिमिर्ची, घोडामच्चो, ढटेलो)</p> <p>कबुलियति वन तथा सामुदायिक वनमा जडिबुटी तथा गैर काष्ठवन पैदावार का नर्सरी स्थापना, वृक्षारोपण संभावना रहेको</p> <p>वन पैदावार जडिबुटी १२६३५ टन उत्पादन भई रहेको</p> <p>वार्षिक २२५ केजी जडिबुटी उत्पादन हुने गरेको</p> <p>वार्षिक ५६४४ क्यु.फि. काठ उत्पादन उत्पादन हुने गरेको</p> <p>२०७१० भारि दाउरा उत्पादन हुने गरेको</p> <p>२ करोड ६५ लाख वार्षिक आम्दानि हुने गरेको</p> <p>वार्षिक रु १८५० हजार राजश्व आम्दानि भएको</p>	<p>वृक्षारोपण गर्न पानी असुविधा,</p> <p>चेतनाको कमिलेगर्दा वन विनास, कमसल माटो भुवनौटले पाखाहरुमा हरियाली प्रवर्धन नभएको</p> <p>नर्सरीको उपलब्धता, व्यवस्थापन राम्रो छैन / प्रयाप्त छैन ।</p> <p>अव्यवस्थीत वनपैदावारको संकलन तथा कटान ।</p> <p>वर्षात, हिमपात कम, मुलहरु सुक्दैजानाले सिचाई सुविधा, चिस्यान कम हुदा विरुवा हुकाउन गाह्रो, वन जंगल जोगाउन अप्ठ्यारो</p> <p>संरक्षण, व्यवस्थापन को ज्ञानको कमी, क्षमता, चेतना, सीपको अभाव</p> <p>राष्ट्रियवन संरक्षणमा ध्यान नजानु</p> <p>राष्ट्रियवन, सामुदायिक तथा कबुलियती वनमा उपलब्ध, उत्पादित तथा संकलित, जडिबुटीको, अपरिपक्व अवस्थामा संकलन, प्रसोधन, बेचबिखन कार्यमा संकलकहरु संलग्न</p> <p>वनमा जडिबुटीको विविधता, प्रकार, उपलब्धताको अध्ययन, अनुसन्धान नभएको</p> <p>जडिबुटी संकलनको लागि रोक्का गर्ने, खुलाउने, परिमाणको लेखाजोखा, अनुगमन, नियमन हुने नगरेको</p> <p>जडिबुटी संकलकहरुको संकलन सीप, प्रसोधन गर्ने, बजारीकरण क्षमता अभाव, वस्तुको मूल्य अभिवृद्धि गर्न ज्ञान, सीप, प्रविधिको कमी</p> <p>कबुलियती वन तथा सामुदायिक वनमा खाली बाभो जमिनमा जडिबुटी तथा गैर काष्ठ वन पैदावारका नर्सरी नरहेको, वृक्षारोपण नभएको</p> <p>जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र उपलब्ध नभएको</p> <p>जडिबुटी संरक्षणको अभावमा उत्पादनमा कमी, चोरी पैठारी हुने, समस्या</p> <p>जडिबुटी संकलकहरुलाई राजश्वको करको दायरामा ल्याउन नसकेको</p> <p>जडिबुटी नर्सरीको व्यवस्था, घरेलुकरण हुन नसकेको</p> <p>चोरी शिकारी नियन्त्रण गर्न नसकिएको</p>	<p>वृक्षारोपण, वन संरक्षण, व्यवस्थापन, काठ तथा जडिबुटी प्रसोधन वन कार्य योजनाको पूर्ण कार्यन्वयन</p> <p>वहुउशय नर्सरी स्थापना गरी सीप, प्रविधि स्थानीय स्तरमा प्रसार</p> <p>जडिबुटी भएका जंगलमा, संकलक, उपभोक्ताहरुलाई वृक्षारोपण, दिगो संकलन, प्रसोधन सम्बन्धी तालिम,</p> <p>संकलित जडिबुटी, वन पैदावारको बजारीकरण, मूल्य अभिवृद्धि, मूल्य श्रृखला, प्रविधि, सीप हस्तान्तरण</p> <p>वन पैदावारबाट अबैध निकासी रोक्न/व्यवस्थित गर्न अनुगमन, नियमनलाई क्रियाशिल र प्रभावकारी बनाउने ।</p> <p>जडिबुटीको निर्यातलाई गरेको दायरामा ल्याउने नीति निर्माण गर्ने ।</p> <p>कबुलियती वन तथा सामुदायिक वनमा खाली बाभो जमिनमा जडिबुटी तथा गैर काष्ठ वन पैदावारका नर्सरी स्थापना, वृक्षारोपण कार्यलाई अभियानका रुपमा अगाडी बढाउने</p> <p>गैर कानूनी चरिचरण, अतिक्रमण रोक्नु पर्ने</p> <p>कबुलियत, सामुदायिक वन समितिहरुको क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने ।</p> <p>जडिबुटी खेतीलाई घरेलुकरण गर्न कृषकलाई प्रेरित गर्ने अनुदानबाट प्रोत्साहित गर्ने ।</p> <p>जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्नुपर्ने</p> <p>चोरी पैठारी नियन्त्रण गर्न अन्तर गापा स्तरमा समन्वय, चेक पोष्ट, संकलन कार्यविधि, नियमन, अनुगमन संयन्त्र, संरचना क्रियाशिल बनाउनु पर्ने ।</p> <p>जडिबुटी खेतीलाई घरेलुकरण गर्न आवश्यक अनुदान, प्रवर्धनात्मक कार्यक्रम हुनुपर्ने ।</p> <p>संकलकहरुलाई संरक्षण, व्यवस्थापन, मूल्य अभिवृद्धि, सीप क्षमता अभिवृद्धि गर्नुपर्ने</p> <p>वन व्यवस्थापन सम्बन्धी, समुह व्यवस्थापन सम्बन्धी, लेखा व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्नुपर्ने</p> <p>जडिबुटी संकलन समयतालिका निर्धारण गर्नुपर्ने</p>

ख. भू तथा जलाधार व्यवस्थापन

वन, वातावरण तथा विपद् अन्तर्गत भू तथा जलाधार व्यवस्थापन उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

संभावना तथा अवसर (हामीसंग के छ?)	समस्या तथा चुनौति (हामीसंग के छैन?)	संभावना उपयोग रणनीति(के हुनुपर्छ?)
<ul style="list-style-type: none"> - तिला नदिको जलाधार क्षेत्रहरु भएको, - जलाधार क्षेत्रमा वन, चरन तथा कृषि क्षेत्रको विविधता रहेको तथा समिश्रण रहेको - जलाधार क्षेत्रमा समुदायबाट र परम्परागत रूपमा जल, जंगल र जमिन संरक्षण र व्यवस्थापन प्रणाली विद्यमान रहेको - गिडिदह, विष्ट दह, संक दह, छेडेदह, हुक्केदह, जलदह, निस्खरदह, रिन दह, ज्वालादह, जोगिनी रहेको - परम्परागत रूपमा व्यवस्थित भू-उपयोग प्रणाली रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - सार्वजनिक जमिन पर्ती तथा नाडो रहेको - जलाधार क्षेत्रमा वनजंगल हरियाली क्षेत्र कम भएको - जलाधार क्षेत्र, दहहरुमा पानीको संचिती घटेको तथा सुख्खाको मात्रामा बृद्धि हुँदै गएको - परम्परागत भूउपयोग प्रणाली हासोन्मुख रहेको - वन, वातावरण र जैविक विविधताको अध्ययन विना सडक तथा अन्य पूर्वाधारहरुको निर्माण बृद्धि भएको - जलाधारका स्रोतको संरक्षणमा कमी रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - नाडुगो पाखा र पर्ती जग्गामा वृक्षारोपण गरी हरियाली क्षेत्रको विकास गर्ने - जलवायु परिवर्तन अनुकुलनलाई जलाधार संरक्षणमा एकिकृत गरी संरक्षण गर्ने - चिस्यान कम हुने स्थानमा पोखरी सिंचाई, पाईप सिंचाई, थोपा सिंचाइबाट रुख, विरुवा र नर्सरी संरक्षण तथा वृक्षारोपण गर्ने - परम्परागत भू-उपयोग प्रणाली संरक्षण र प्रवर्धन गर्ने - स्थानीय पूर्वाधार निर्माणलाई वातावरणमैत्री बनाउने - जल तथा जमिनको संरक्षणको स्थानीय नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने - महान संरक्षण गर्नुपर्ने

ग. वातावरण तथा स्वच्छता

वन, वातावरण तथा विपद् अन्तर्गत वातावरण उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

संभावना तथा अवसर (हामीसंग के छ?)	समस्या तथा चुनौति (हामीसंग के छैन?)	संभावना उपयोग रणनीति(के हुनुपर्छ?)
<ul style="list-style-type: none"> - परम्परागत रूपमा नै धेरैजसो बस्तीहरु एकत्रित रहेको (२७ वटा) - सुधारिएको चुल्हो प्रयोग गर्ने घरधुरी १०० प्रतिशत रहेको - ७० प्रतिशत करेशावारी भएको घरधुरी - सार्वजनिक र खुल्ला ठाड भएको ३ ठाड (सिमाचौर, स्यालिपाखा, गुठिचौर, धर्मशाला) - सामुदायिक, कबुलियति तथा राष्ट्रिय वनहरु भएको 	<ul style="list-style-type: none"> - हरीयाली क्षेत्र विस्तार प्रबर्द्धन, करेशावारी, घेरावार वगैचा कार्यक्रम छैन - ६ वटा छरिएको बस्तीभएको फोहरमैला व्यवस्थापन, गोठ सुधार छैन - पोखरी संरक्षण तथा निर्माण, स्वास्थ्य तथा सरसफाई नीति तथा कार्यक्रम नरहेको - गा.पा. भित्रको सम्पूर्ण जमिनको मापन, लगत संरक्षण नभएको, - सार्वजनिक जग्गाको अतिकमण बढेको - राजमार्ग र वजार क्षेत्रमा खुल्ला ठाउँको कमी - जलवायु अनुकुलन योजना छैन - प्रति जमिनमा वृक्षारोपण गरिएको छैन 	<ul style="list-style-type: none"> - वातावरण मैत्री घर, बस्ती निर्माण, पूर्वाधार निर्माण वातावरणमैत्री कार्ययोजना बनाउनु पर्ने - एक घर, घरवारी वगैचा अभियानका रूपमा संचालन गर्नु पर्ने । - सार्वजनिक, खुल्ला क्षेत्रको पहिचान, संरक्षण, उपयोग नीति, व्यवस्थापन योजना बनाउनु पर्ने - विपद जोखिम न्यूनिकरण जलवायु अनुकुलन योजना तयार गर्नुपर्ने - फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि डम्पिंग साइट निर्माण गर्नुपर्ने - सुधारिएको गोठ अभियान सञ्चालन गर्नुपर्ने

घ. विपद् व्यवस्थापन

वन, वातावरण तथा विपद् अन्तर्गत विपद् व्यवस्थापन उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

संभावना तथा अवसर (हामीसंग के छ?)	समस्या तथा चुनौति (हामीसंग के छैन?)	संभावना उपयोग रणनीति(के हुनुपर्छ?)
<ul style="list-style-type: none"> - भवन संहिता र मापदण्ड सम्बन्धी राष्ट्रिय नीति र कानूनी व्यावस्था रहेको - सडक मापदण्ड कार्य समितिबाट पास भएको 	<ul style="list-style-type: none"> - भवन मापदण्ड पालना नभएको तथा भूकम्प प्रतिरोधी घर निर्माण हुन नसकेको - ३३ वस्ती रहेको स्थानमा परम्परागत घर निर्माण, भूकम्प प्रतिरोधी घर नभएको - ६ वटा छरिएको वस्ती रहेको - भू-जोखिम संवेदनशिलता, सुरक्षित वस्ती विस्तार, जग्गाको उपयोग, घर बनाउने परिपाटी, मापदण्ड निर्धारण नीति तथा योजना नभएको - भूक्षय तथा नदि कटान हुने स्थानको मापन, लेखाजोखा हुन नसकेको - वस्ती वसोवास योजना नभएको 	<ul style="list-style-type: none"> - गाउँपालिका स्तरमा विपद पूर्व, विपद समय र विपद पश्चात गर्नु पर्ने सचेतना कार्यक्रम गर्ने आवश्यक आपतकालीन सामग्रीहरुको भण्डारण गर्ने - भौतिक तथा मानवीय स्रोत परिचालन योजना बनाउनु पर्ने - सुरक्षित घरको निर्माण जोखिमयुक्त स्थानको पहिचान व्यवस्थित वस्ती योजना बनाउने - भवन मापदण्ड पुरा गर्न भवनसंहिता, कानून पूर्णरूपमा कार्यान्वयन गराउने - समुदायमा आधारित विपद जोखिम न्यूनिकरण, विपद व्यवस्थापन योजना बनाउने - भू-क्षय नियन्त्रण योजना, नदि कटान रोकथामका लागि तटबन्धका योजना कार्यान्वयन गर्नुपर्ने - सुरक्षित वस्ती विकास योजना बनाउनु पर्ने

२.१.५ सुशासन तथा संस्थागत विकास

गाउँपालिकाको संगठनात्मक अवस्था हेर्दा गाउँसभा, गाउँकार्यपालिका, विषयगत शाखा वडा कार्यालय र विषयगत समितिहरु रहेका छन्। गाउँपालिकामा १ जना प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, १ जना लेखापाल, १ नासु र १ जना कार्यालय सहयोगीहरु रहेका छन्। वडा कार्यालयहरुमा सचिव, लेखापाल र सामाजिक परिचालकहरु समेत रहेका छन्। यस गाउँपालिकामा स्वास्थ्य चौकी, प्रहरी चौकी, कृषि, हुलाक, वन, खाद्य तथा पशु सेवा केन्द्र जस्ता सरकारी कार्यालयहरुले सेवा प्रवाह गरिरहेका छन्।

गुठिचौर गाउँपालिकाको मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, संस्थागत पूर्वाधार, नागरिक वडापत्र तथा टोकन प्रणाली, सेवा प्रवाहका मापदण्ड निर्धारण, सेवा प्रवाहमा विद्युतीय सूचना प्रविधीको प्रयोग, राजस्व परिचालन, वित्तीय अनुशासन, आन्तरिक लेखा परिक्षण तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली, अन्तिम लेखा परीक्षण, सूचना तथा सञ्चार व्यवस्थापन सम्बन्धि शिर्षकहरुमा विश्लेषण गरी संभावना, समस्या र संस्थागत विकास तथा सुशासनका लागि अबलम्बन गर्नु पर्ने रणनीतिक देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क. स्थानीय कानून तथा नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन

सुशासन तथा संस्थागत विकास अन्तर्गत स्थानीय कानून तथा नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

संभावना तथा अवसर (हामीसंग के छ?)	समस्या तथा चुनौति (हामीसंग के छैन?)	संभावना उपयोग रणनीति(के हुनुपर्छ?)
<ul style="list-style-type: none"> - गुनासो पेटिका गुनासो सुनुवाईको व्यवस्था रहेको - सार्वजनिक परीक्षण तथा सार्वजनिक सुनुवाई भएको - संवैधानिक तथा संघीय कानून अनुसार देहायमा उल्लिखित स्थानीय ऐन, विनियौवली, कार्यविधीहरु तर्जुमा भई कार्यान्वयनको प्रक्रियामा रहेका - स्थानीय स्वास्थ्य तथा सरसफाई ऐन २०७४ तयार भएको - स्थानीय तहको आर्थिक ऐन २०७४ तयार भएको - स्थानीय पूर्वाधार ऐन २०७४ तयार भएको - न्यायिक समिति कार्यविधि ऐन २०७४ तयार भएको - स्थानीय तहको विनियोजन ऐन २०७४ तयार भएको - स्थानीय सहकारी ऐन २०७४ तयार भएको <p>नियमावलीहरु</p>	<ul style="list-style-type: none"> - नागरिक वडापत्र नभएको - सेवाग्राहीको सन्तुष्टी मूल्याङ्कन परिपाटीको कमी रहेको - सामाजिक उत्तरदायित्वमा कमी रहेको - दण्ड र पुरस्कारको व्यवस्था नभएको - लैगिंकमैत्रि बजेट तर्जुमा नभएको 	<ul style="list-style-type: none"> - नागरिक वडापत्रको स्थपना भइ सेवा प्रवाहमा सहज हुनुपर्ने - उपभोक्ता समिति परिचालन कार्यविधी तर्जुमा गर्ने - लैगिंक मैत्रि बजेट तर्जुमा अनिवार्य गर्नुपर्ने, - सामाजिक सदभाव कायम गर्न उन्मुख हुनुपर्ने - निर्वाचित पदाधिकारी र कर्मचारीको योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन अनुगमन सम्बन्धी क्षमता अभिवृद्धि गर्ने

<ul style="list-style-type: none"> - स्थानीय शिक्षा नियमावली २०७४ तयार भएको - गाउँ कार्यपालिका (कार्य विभाजन) नियामावली २०७४ तयार भएको - गाउँ कार्यपालिका (कार्य सम्पादन) नियामावली २०७४ तयार भएको - गाउँपालिकाको निर्णय वा आदेश वा अधिकारपत्रको प्रमाणिकरण (कार्यविधि) नियमावली तयार भएको <p>कार्यविधिहरु</p> <ul style="list-style-type: none"> - करार प्राविधिक कर्मचारी व्यवस्थापन गर्ने कार्यविधि २०७४ तयार भएको - बैठक सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि २०७४ तयार भएको - गापाका पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता २०७४ तयार भएको - वाल क्लव । संजाल तथा सहजीकरण निर्देशिका २०७५ तयार भएको । 	<ul style="list-style-type: none"> - स्थानीय कानून (ऐन, नियम, विनियम, निर्देशिका, कार्यविधिको) तर्जुमा पूर्ण रूपमा कार्यन्वयन नभएको - २६१०५ रु बेरुजु रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> - स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रका विषयमा आवश्यकता अनुसार ऐन नियम, विनियम, निर्देशिका तथा कार्यविधि तर्जुमा गर्ने - सूचना अधिकारी र गुनासो सुनुवाईको व्यवस्था गर्ने - स्थानीय कानून (ऐन, नियम, विनियम, निर्देशिका, कार्यविधिको) तर्जुमा पूर्णरूपमा भै कार्यन्वयन गरिएको हुनेपनि छ
--	---	--

ख. संस्थागत तथा मानव संसाधन विकास

सुशासन तथा संस्थागत विकास अन्तर्गत संस्थागत तथा मानव संसाधन उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

संभावना तथा अवसर (हामीसंग के छ?)	समस्या तथा चुनौति (हामीसंग के छैन?)	संभावना उपयोग रणनीति(के हुनुपर्छ?)
<ul style="list-style-type: none"> - गाउँपालिका कार्यालय आफ्नै भवनमा संचालन भएको - वडा नं. १ र ५ मा जमिन र वडा कार्यालय भवन भएको - गाउँपालिकामा विषयगत शाखा र वडा कार्यालय सहित १२७जना कर्मचारी कार्यरत रहेको जसमध्ये प्राविधिक ४३ जना र ८४ जना प्रशासनिक कर्मचारी रहेको (शिक्षा बाहेक) - इन्जिनियर ७ (कमल पाण्डे, उत्तम चौलागाई, पारस पाण्डे, शरण कुमार महतरा, उमेश शर्मा, निशा शर्मा, सुरेन्द्र महत) जना रहेको - डाक्टर ३ (श्रुवास शर्मा, विश्वनाथ शर्मा, कमल न्यौपाने) जना रहेको - भेटनरी डाक्टर दलजित नेपाली, अरुण चौलागाई, अम्मर महत लगायत ४ जना रहेको - चार्टर एकाउन्टेन्ट २ जना रहेको - गाउँ कार्यपालिका कार्यालयमा ५ मोटर साइकल, ९ ल्यापटप र वडा कार्यालयमा ६ मोटर साइकल ५ ल्यापटप भएको - स्वास्थ्य संस्था ३ वटा रहेको - सामुदायिक विद्यालय १२ वटा रहेको - वालविकास केन्द्र १५ वटा रहेको - सामुदायिक अध्ययन केन्द्र १ वटा भएको - बैङ्क (सनराइज) १ वटा भएको - प्रहरी कार्यलय चौकी १ र ३ अस्थाई विट रहेको - पशु सेवा केन्द्र २ वटा रहेको - सामुदायिक भवन ४ वटा रहेको - सरकारी भवन २२ वटा रहेको - ५४ वटा आमा तथा महिला समुहमा १०८० आवद्ध महिला रहेको - ८ सहकारी, बचत तथा ऋण समुहमा 	<ul style="list-style-type: none"> - गाउँ कार्यपालिकाको भवन सानो रहेको, प्रयाप्त जमिनको अभाव रहेको, - २, ३ र ४ वडामा वडा कार्यालयको लागि जग्गा र भवन नभएको - सबै वडामा न्यूनतम आवश्यक अनुसार श्रोत साधन उपलब्ध नभएको - (मोटरसाइकल, ल्यापटप, प्रिन्टर, इन्टरनेट आदि) - कार्यालयमा आवश्यक संख्यामा प्राविधिक र प्रशासनिक कर्मचारी नभएको - वडा कार्यालयमा विद्युत, उपकरण, ल्याव र संचारको भरपर्दो साधन नभएको - एकीकृत सेवा प्रवाहकोलागि संगठन संरचना तयार तथा स्वीकृत नभएको - विद्युतीय माध्यमबाट सेवा संचारु नभएको - महिला तथा कृषि 	<ul style="list-style-type: none"> - गाउँपालिकाको केन्द्र रहेको स्थानमा जग्गाको व्यवस्था गरी प्रयाप्त स्थानसहितको कार्यालय भवन निर्माण गरी एकीकृत सेवा प्रवाह गर्ने - प्रत्येक वडामा वार्ड कार्यालयको आफ्नै भवन निर्माण तथा विषयगत कार्यलय स्थापना भई कार्य सम्पादन संचारु गर्ने । - सबै वडामा न्यूनतम आवश्यक अनुसार श्रोत साधन उपलब्ध गराउनु पर्ने (मोटरसाइकल, ल्यापटप, प्रिन्टर आदि) - संगठन तथा व्यवस्थापन गरी आवश्यक विषयगत शाखा, उपशाखा र इकाई तथा विभिन्न विषयगत तथा तहगत कर्मचारीको दरबन्दी स्वीकृत गरी पदपूर्तिको लागि प्रवेशमा पेश गर्ने - विद्युत नभएका वडा कार्यालयमा पावरको भरपर्दो व्यवस्थासहित स्क्यानर, फोटोकपी, प्रिन्टर, राजस्व, योजना तथा तथ्याङ्क सफ्टवेयरको व्यवस्था गर्ने - कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिलाई क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने । - सेवा प्रवाहमा विद्युतीय सुशासनको प्रयोग गनुपर्ने - आवश्यक दक्ष जनशक्ति र सेवाको गुणस्तर बृद्धि गनुपर्ने - महिला तथा कृषक समूहहरुमा प्रशासनिक कार्यदक्षता र

संभावना तथा अवसर (हामीसंग के छ?)	समस्या तथा चुनौति (हामीसंग के छैन?)	संभावना उपयोग रणनीति(के हुनुपर्छ?)
<ul style="list-style-type: none"> २८० सदस्य आवद्ध रहेको - ८ कृषक तथा उद्यमी समुहमा १३५ जना आवद्ध रहेको - २७ वटा नागरिक सचेतना केन्द्र/सामुदायिक संस्थामा ६७५ आवद्ध जना सदस्य आवद्ध रहेको - २ वटा गैसस रहेको, सिडिपि, बैकथु एक्सन, कास्टा, फोर एस, एम एस एम पि लगायत ६ वटा र गरिवि निवारण कोष कार्यरत रहेको - वडा २ (मुडुली वाहेक), ३, ४ र ५ विद्युत पुगेको - वडा ३, ४ र ५ मा ईन्टरनेट रहेको 	<ul style="list-style-type: none"> समुहहरुमा सामाजिक परीचालन, प्रशासनिक कार्यदक्षताका र आवद्ध महिलाको संख्या कमी - वडा २ को मुडुली र १ मा विद्युतको कमी - वडा १ र २ मा ईन्टरनेट नभएको । 	<ul style="list-style-type: none"> सामाजिक परीचालनमा ज्ञान कमी भएको हुदा उक्त कुरालाई ध्यान दिएर कार्यक्रम बनाई कायन्वयन गरिनु पर्ने - आवद्ध महिलाको संख्या सामाजिक परिचालनका माध्यमबाट आवद्ध संख्यामा बृद्धि गरिनु पर्ने

ग. श्रोत परिचालन

सुशासन तथा संस्थागत विकास अन्तर्गत स्थानीय वित्त तथा श्रोत परिचालन उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

संभावना तथा अवसर (हामीसंग के छ?)	समस्या तथा चुनौति (हामीसंग के छैन?)	संभावना उपयोग रणनीति(के हुनुपर्छ?)
<ul style="list-style-type: none"> - गाउँपालिकाको आन्तरिक आय (घर, जग्गा, व्यवसाय, सिफारिस, गिट्टी, जडिबुटी, बालुवा विक्री) वापत रु १० लाख हजार वार्षिक आम्दानी रहेको - नेपाल सरकारबाट रु १२ करोड ९६ लाख ७८ हजार समानिकरण अनुदान र ३ करोड, ३९ लाख २९ हजार सशर्त अनुदान प्राप्त भएको (२०७४/७५को .....२०७५/७६ राख्ने - गाउँपालिकामा गैसस तथा विकास साभेदारबाट ४ करोड लाख ३३ रकम लगानीको प्रतिबद्धता प्राप्त भएको - राजस्व परामर्श समिति गठन भई राजस्व संभाव्यता अध्ययन, परामर्श तथा प्रक्षेपण छलफल शुरु भएको 	<ul style="list-style-type: none"> - आन्तरिक श्रोतको आधारहरु आय ज्यादै न्यून रहेको - उत्पादनमूलक लगानीमा कमी - कर योग्य उद्योग कलकारखाना नभएको - वित्तिय कारोबारको अवसरमा कमी - विकास साभेदारको लगानीमा कमी - निजी क्षेत्रको लगानी न्यून रहेको - समुदायको लगानी गर्ने विश्वासिलो वातावरण सिर्जना नभएको 	<ul style="list-style-type: none"> - एकीकृत सम्पत्ती कर, व्यवसाय कर, वहाल विटोरी शुल्क र दस्तुर संकलन व्यवस्थित गर्ने । - कृषि उत्पादन, पशुपालन र स्थानीय उद्योग तथा व्यावसायिक बनाउने - घरेलु र कुटिर उद्योग संचालन गर्ने - विकास साभेदारबाट ठुला तथा मझौला उद्योगमा लगानी वातावरण सिर्जना गर्ने - नागरिकलाई उत्प्रेरणा जगाई स्थानीय परियोजनामा लगानी गर्न विश्वस्त गर्ने - स्थानीय राजस्व ऐन तर्जुमा गर्ने - करको दायरालाई फराकिलो गराउने

घ. योजना तर्जुमा, अनुगमन मूल्याङ्कन

सुशासन तथा संस्थागत विकास अन्तर्गत योजना व्यवस्थापन उपक्षेत्रको वस्तुस्थिति विश्लेषण देहायअनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

संभावना तथा अवसर (हामीसंग के छ?)	समस्या तथा चुनौति (हामीसंग के छैन?)	संभावना उपयोग रणनीति(के हुनुपर्छ?)
<ul style="list-style-type: none"> - घरधुरी तथा संस्थागत विवरण तथ्याङ्कसहित वस्तुगत विवरण तयार भएको - आवधिक योजना तर्जुमा कार्यविधि तयार भई स्विकृत भएको - अनुगमन 	<ul style="list-style-type: none"> - आम नागरिकको सहभागितामा कमी रहेको - योजना तर्जुमा व्यवहारिक र व्यवस्थित नभएको तथा निशपक्षतामा कमी रहेको - स्वीकृत आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा 	<ul style="list-style-type: none"> - आम नागरिकलाई भेला गराई धेरै जनसंख्या तथा घरधुरीलाई लाभ हुने आयोजना पहिचान तथा प्राथमिकता निर्धारण र छनौट गर्ने - आवधिक योजनाको लक्ष्य तथा रणनीतिको आधारमा नतिजा खाकामा योजना तर्जुमा गर्ने - योजना बनाउँदा दुरदृष्टी, निशपक्षता र

<p>मुल्याङ्कन समिति गठन भई क्रियाशिल रहेको</p> <p>- वार्षिक तथा आवधिक योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई व्यवस्थित गर्न ५ वटा विषयगत समिति गठन गरी योजना तर्जुमा अभ्यास शुरु भएको</p>	<p>योजनामा गुणस्तरको कमी रहेको</p> <p>- योजना तर्जुमा समितिको विषयगत विज्ञको कमी रहेको</p> <p>- योजना नतिजा खाका नहुँदा सूचक नभएको र अनुगमनमा कमी रहेको</p>	<p>विषयगत विज्ञता कायम गर्ने</p> <p>- गुणस्तरका लागि अनुगमन सूचक तयार गर्ने</p> <p>- आर्थिक ऐनमा योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन, मूल्यांकन सम्बन्धी नियमावली, नीति, निर्देशिका र कार्यनीति बनाउनु पर्ने ।</p> <p>- स्थलगत अनुगमन प्रक्रियामा विषयविज्ञ अनिवार्य सहभागिता गराउने</p> <p>- अनुगमनबाट आएको प्रतिवेदन र निष्कर्ष सार्वजनिक गर्ने ।</p>
---	---	--

परिच्छेद ३ : योजनाको अवधारणा र प्रारूप

यस परिच्छेदमा आवधिक योजनाको दीर्घकालीन सोच, प्राथमिकता तथा रणनीति र कार्यनीति प्रस्तुत गरिएको छ ।

३.१ दीर्घकालीन सोच

आवधिक योजना तर्जुमा कार्यशाला गोष्ठीमा सहभागीहरु माझ गरिएको छलफल, विषयविज्ञको सुझाव तथा परामर्शका आधारमा तयार गरिएको विकासका संभावना, अग्रणी क्षेत्र, गुठिचौरवासीले चाहेको अवस्थालाई केन्द्रमा राखी दीर्घकालीन सोच देहाय अनुसार निर्धारण गरिएको छ :

**“सुखी, खुशी, समृद्धि गुठिचौरको अभियान:
जल, जमिन, जङ्गल र जडिबुटी हाम्रो शान”**

जमिनको उपयुक्त उपयोग तथा रुपान्तरणीय आधुनिक कृषि, प्राकृतिक श्रोतको अधिकतम तथा व्यवस्थित परिचालन, धार्मिक तथा प्राकृतिक पर्यटन, गुणस्तरिय तथा व्यवसायिक शिक्षा, उच्चम व्यवसाय सिर्जना तथा विकास र बजार तथा व्यवस्थित पूर्वाधार विकास मार्फत सुखी, खुशी, समृद्धि गुठिचौरको परिकल्पना गरिएको छ । यसको प्राप्तिका लागि गापामा पर्याप्त श्रोत परिचालन र सुशासन तथा संस्थागत विकासबाट दीर्घकालीन सोच सम्म पुग्ने माध्यम रहनेछ ।

२.३ लक्ष्य तथा उद्देश्य

गुठिचौरको समष्टिगत विकासका लागि **“गुठिचौरवासीको आय, रोजगारी, खाद्य सुरक्षा र जीवनस्तरमा दिगो तथा गुणात्मक सुधार गर्ने”** मुख्य लक्ष्य निर्धारण गरिएको छ । साथै यस योजनाले गुठिचौरको विकास लक्ष्य प्राप्त गर्न देहायअनुसारको उद्देश्य निर्धारण गरेको छ :

- कृषि, पशुजन्य र औद्योगिक उत्पादन एवम् उत्पादनशील सेवा सुविधाको उपलब्धता, गुणस्तर र उपयोगमा बृद्धि गर्ने ।

- स्थानीय स्वास्थ्य, शिक्षा र सामाजिक सुरक्षा सेवाको उपलब्धता, गुणस्तर र उपयोगमा बृद्धि गर्ने ।
- स्थानीय पूर्वाधार र संरचना, बजार तथा आवास व्यवस्थित, सुरक्षित र दीगो बनाउने
- वन, जैविक विविधता तथा वातावरणीय श्रोतको संरक्षण र दीगो उपयोग गर्ने ।
- गाउँपालिका र स्थानीय सरोकारवालाको कार्य सम्पादन र सेवा प्रवाहको स्तर बृद्धि गर्ने

३.३ प्राथमिकता तथा रणनीतिहरू

गाउँपालिका क्षेत्रको समष्टिगत विकासकालागि आवधिक योजनाले देहायअनुसारका विषय क्षेत्रलाई विशेष प्राथमिकता दिई विकास प्रयासलाई संचालन गर्ने रणनीति अवलम्बन गरिनेछः

- कृषि, पशु उत्पादन तथा जडिबुटीको व्यवसायीकरण र विविधिकरण, पर्यटन र उद्योग र व्यवसायको सिर्जना र विकासद्वारा दीगो रोजगारी तथा आर्थिक बृद्धि गर्ने
- गुणस्तरीय र व्यवसायिक शिक्षा, आधारभूत स्वास्थ्य, सामाजिक सुरक्षा तथा सशक्तिकरण द्वारा स्वथ्य, दक्ष र सीर्जनशिल मानव संशाधनको विकास गर्ने
- व्यवस्थित यातायात तथा बजार, आवास, स्वच्छ उर्जा तथा संचारका पूर्वाधारको विकासद्वारा अन्तर सम्बन्ध विकास र सेवा सुविधास्तर र पहुँच बृद्धि गर्ने
- वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन, समावेशीकरण, सुशासन तथा सदाचार प्रवर्धनलाई स्थानीय तहको विकास प्रक्रियामा एकीकृत गरी विकास नतिजालाई समावेशी, उत्थानशील र दीगो बनाउने ।

३.४ नतिजा तालिका

गाउँ विकासका प्रयासहरूलाई एकीकृत गरी गाउँ विकासको सोच तर्फ डोच्याउन तथा लक्ष्य प्राप्त गर्न नतिजामूलक योजनाको ढाँचामा एकीकृत स्वरूपको आवधिक योजना तर्जुमा गरिएको छ । नतिजामूलक ढाँचा परिवर्तनको सिद्धान्त अनुसार तयार गरिएको छ । योजनामा स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्रलाई आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास, वन तथा वातावरण र संस्थागत विकास र सुशासन क्षेत्रहरूमा एकीकृत गरिएको छ । परिवर्तनको सिद्धान्त अनुसार तयार गरिएको गाउँपालिकाको समष्टिगत विकासको एकीकृत नतिजा तालिका देहायअनुसार रहको छ ।

तालिका २: गुठिचौर गाउँपालिकाको आवधिक योजनाको नतिजा तालिका

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
लक्ष्य गुठिचौरबासीको आय, रोजगारी, खाद्य सुरक्षा तथा जीवनस्तरमा गुणात्मक र दीगो सुधार गर्ने	प्रति व्यक्ति वार्षिक आय ५० हजार भन्दा कम आम्दानी हुने परिवार	प्रतिशत	३७	२२	१५	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - अध्ययन प्रतिवेदन - मूल्याङ्कन प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	
	आफ्नो उत्पादन र आम्दानीबाट ९ महिना देखि वर्षभरी खान पुग्ने परिवार	प्रतिशत	६	१५	४०		
	खाद्यान्न उत्पादन धान, मकै, गहु, जौ	क्वि	७२४७५	८००००	१०००		
	प्रति व्यक्ति खाद्यान्न उत्पादन वार्षिक	केजि					
	आम्दानीको दुई तिहाईभन्दा बढी खर्च खानामा खर्च गर्ने जनसंख्या	प्रतिशत	६०	४५	३०		
	साना किसान तथा उत्पादकको औषत वार्षिक आय	रु.					
	जमिनको उत्पादकत्व प्रति हेक्टर (वार्षिक औषत कुल कृषि उत्पादन)	रु. हजार	४६६	४७५	५००		
	स्नातक तह उतीर्ण जनसंख्या	जना	६१	५००	१०००		
	व्यवसायिक प्राविधिक सीपयुक्त दक्ष व्यक्ति	जना	९०	१५०	२००		
	कम तौल भएका ५ वर्षमुनीका बालबालिका	प्रतिशत					
	मापदण्डअनुसार बनेका आवास घर	संख्या	२३	१५०	३००		
	पक्की सडकमा पुग्न लाग्ने औषत समय	घण्टा	८	४	२		
	रुख विरुवाले ढाकेको वा हरियाली क्षेत्र	हेक्टर	३१९१	३३००	३५००		
	गाउँपालिकाको नीति, कानून निर्णय र सेवा प्रवाहबाट सन्तुष्ट सेवाग्राही	प्रतिशत	६०	७०	८०		
बजार केन्द्रमा पुग्न लाग्ने औषत समय	मिनेट	६	४	२			
असर १ : कृषि, पशुजन्य र औद्योगिक उत्पादन एवम् उत्पादनशील सेवा सुविधाको उपलब्धता, गुणस्तर र उपयोगमा	गैर कृषि पेशा (उद्यम, व्यापार र जागिर) मा निर्भर	जनसंख्या	९६१	१३००	२०००	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	
	कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा संलग्न	प्रतिशत	४०	५०	६५		
	कृषि उपजहरुको वार्षिक मूल्य (एकमुष्ट)	रु. हजार	३७२३९५	४०००	५००००		
	पशुपंक्षी र सोजन्य उत्पादन मूल्य (वार्षिक)	रु.हजार	४४६५१	६००००	१००००		
	उद्योग तथा व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति	जना	१८४	५००	८००		
निकासीजन्य उद्योग	संख्या	०	२	५	- राजनीतिक स्थिरता सहित संघीय शासन व्यवस्था संस्थागत हुनेछ । - संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । - सरकारी, गैरसरकारी र		

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
वृद्धि गर्ने ।	भ्रमण गर्ने बाणिर्षक पर्यटक (वाह्य)	संख्या	०	१००	२००		निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ । - जलवायु परिवर्तन र विपदको असर न्यून हुनेछ । - वस्ती एकीकृत र सुरक्षित हुनेछ ।
	भ्रमण गर्ने बाणिर्षक पर्यटक (आन्तरिक)	संख्या	७००	१५००	२०००		
	पर्यटन र सेवामूलक व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति	जना	१५	५५	१००		
	वैकमा खाता हुने तथा सेवा उपयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	५४	८०	९५		
	उत्पादन र बजारीकरण सहकारीमा आवद्ध सदस्य	संख्या	५००	१०००	१५००		
	प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका व्यक्ति	जना	९१	१५०	३००		
प्रतिफल १.१: कृषि उत्पादन क्षेत्र विस्तार हुने, उत्पादकत्व वृद्धि एवं व्यवसायिक कृषिको विकास हुनेछ । (कृषि विकास तथा विस्तार)	कृषिका लागि उपयोग भएको जमिन	रोपनी	१५६९४	१७०००	१८०००	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- कृषि विकास रणनीतिको कार्यान्वयन हुनेछ । - सरकारी, गैसस र निजी क्षेत्रको कार्यक्रम र लगानीमा वृद्धि हुनेछ । - कृषि सेवा तथा प्रविधी प्रवाहमा वैकल्पिक प्रणालीको प्रयोग हुनेछ । - बजार अवधारणा अनुसार कृषकको नेतृत्वमा कृषि अनुसन्धान र प्रविधि हस्तान्तरण हुनेछ । - जलवायु परिवर्तन तथा विपद असर न्यून हुनेछ - कृषि वातावरणीय ह्रास कम हुनेछ ।
	व्यवसायिक उत्पादनमा संलग्न कृषक	संख्या	२६	५०	१००		
	मासीधान व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	२०००	२५००	३०००		
	जौ व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	१००००	१२०००	१३०००		
	गहुँ व्यवसायिक क्षेत्र	रोपनी	५०००	६०००	७०००		
	सिमी व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	३१५४	४०००	५००		
	फापर व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	२५००	३०००	३५००		
	आलु व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	२००	४००	६००		
	स्याउ व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	३०००	४०००	५०००		
	ओखर व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	५००	७००	१०००		
	तरकारी व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	५९	७०	१००		
	व्यवसायिक जडिवुटी खेतिबाट आमदानी लिने परिवार	संख्या	०	२५	५०		
	अगुवा वा व्यवसायिक कृषक	संख्या	१२	२५	५०		
	क्रियाशिल ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता (जेटिए)	संख्या	१३	२५	५०		
	स्थानीय व्यवसायिक कृषि फार्म	संख्या	१	५	१०		
	सक्रिय व्यवसायिक कृषक सूमह	संख्या	१६	२५	५०		
	खाद्यान्न (धान, मकै, गहुँ र जौ) उत्पादन	क्वि	७२४७५	८००००	१०००००		
	तरकारी उत्पादन	क्वि	२१८		५००		
	फलफूल उत्पादन	मे.ट.	१६२१२	२००००	२५०००		
	मह उत्पादन	के.जि.	१४५८	२०००	८०००		
	जडिवुटी उत्पादन	केजी	१२६३५	१३०००	१५०००		
	ऊन उत्पादन	मे.ट.	०.८३१	१०००	१३००		
दुध उत्पादन	मे.ट.	२२०	३५०	५००			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधारेरेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	कम्पोष्ट र जैविक मल उत्पादन	मे.ट.	०	४०	८०		
	व्यवसायिक कृषि नर्सरी	संख्या	७	८	९		
	कृषि सहकारी संस्था	संख्या	२	३	५		
	सहकारीमा आवद्ध कृषक	संख्या	३६	३००	५००		
	रष्टिक स्टोर	संख्या	१	३	५		
	कोल्ड स्टोर	संख्या/मेट	०	१	३		
	उन्नत विउ, जैविक मल र विषादी प्रयोग गर्ने, आधुनिक कृषि प्रविधि प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	२०	३०	४०		
	कृषि उपज संकलन तथा बजार प्रवर्धन केन्द्र	संख्या	२	३	४		
प्रतिफल १.२ सिंचाई सुविधाको विस्तार तथा प्रवर्धन भएको हुनेछ। (सिंचाई)	१२ है महिना सिंचाई हुने क्षेत्र	रोपनी	५०००	७०००	१००००		
	प्रयोगमा आएका सिंचाई प्रविधि (सतह, पोखरी, ड्रिप, लिफ्ट आदि)	संख्या	३	३	३		
	सुचारु सिंचाई आयोजना (कुलो)	संख्या	१०	१२	१५		
प्रतिफल १.३ व्यवसायिक पशुपालनको विकास एवं पशुपंक्षीजन्य उत्पादनमा वृद्धि भएको हुनेछ। (पशुपालन, सेवा तथा विकास)	व्यवसायिक पशुपालनमा संलग्न परिवार	संख्या	१८	२५	५०	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	- कृषि विकास रणनीति कार्यान्वयन हुनेछ। - सरकारी, गैसस र निजी क्षेत्रको कार्यक्रम र लगानीमा वृद्धि हुनेछ। - पशु सेवा र प्रविधी प्रवाहमा वैकल्पिक प्रणालीको प्रयोग हुनेछ। - जलवायु परिवर्तन तथा विपद असर न्यून हुनेछ
	बार्षिक खरिद विक्री भेडा, खसी, बोका	संख्या	७००	१०००	१५००		
	व्यवसायिक पशुपालन फर्म	संख्या	२	५	१०		
	भुइँघाँसको व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	०	१००	२००		
	सक्रिय पशुपालन समूह	संख्या	६	८	१०		
	व्यवस्थित चरन क्षेत्र	संख्या	१०	१२	१५		
	नश्ल सुधार तथा उपचार केन्द्र	संख्या	०	१	१		
	क्रियाशिल ग्रामीण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता	संख्या	८	१५	२५		
	पशुपालन सम्बन्धी उपलब्ध प्रविधि, (खोप, कृत्रिम प्रजनन, क्यासट्रेसन....) उपयोग गर्ने घरपरिवार	प्रतिशत	५०	७०	९०		
	सुचारु कृत्रिम गर्भाधान केन्द्र	संख्या	०	१	१		
दुग्ध चिस्यान केन्द्र/संकलन केन्द्र	संख्या	०	१	१			
प्रतिफल १.४: उद्योग व्यवसायको सिर्जना तथा व्यवसायिक उत्पादनमा वृद्धि हुनेछ।	चालु लघु उद्योग	संख्या	१२	१५	२०	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन	- संघीय शासन व्यवस्था अनुसार उद्यम तथा व्यापार प्रवर्धन सम्बन्धी संघीय तथा स्थानीय
	चालु घरेलु उद्योग	संख्या	५	७	१०		
	चालु साना उद्योग	संख्या	१	३	५		
	सुचारु व्यापार व्यवसाय	संख्या	१०७	२००	३००		

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
(उद्योग, व्यापार तथा बजार व्यवस्थापन)	उद्यम सृजना र विकास सम्बन्धी तालिम प्राप्त उद्यमी	संख्या	१२६	२००	३००	- प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	कानून तथा नीति तत्काल तर्जुमा भई कार्यान्वयन हुनेछ। - निजी क्षेत्र बीच स्वस्थ प्रतिस्पर्धा हुनेछ।
	व्यवसायिक सीपमूलक तालिम प्राप्त व्यक्ति	संख्या	१०८७	१५००	२०००		
	जडिबुटी संकलन केन्द्र	संख्या	२	३	५		
	सुचारु जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र	संख्या	०	१	१		
प्रतिफल १.५: पर्यटकीय स्थलको पहिचान तथा पर्यटकीय सेवा तथा सुविधाको प्रवर्धन भएको हुनेछ। (पर्यटन विकास)	व्यवस्थित पर्यटकीय स्थल	संख्या	०	३	५	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय संरचना अनुसार पर्यटन प्रवर्धन सम्बन्धी संघीय कानून तथा नीति तर्जुमा हुनेछ। - क्षेत्रीय अवधारणा अनुसार - संघ, प्रदेश तथा स्थानीय सरकार, विकास साभेदार र निजी क्षेत्रबाट पर्यटन विकासमा लगानी हुनेछ।
	व्यवस्थित होमस्टे र ग्रामीण पर्यटकीय गाउँ	संख्या	१	२	२		
	उपलब्ध पर्यटकीय सेवा र सुविधाको प्रकार	संख्या	०	२	३		
	पर्यटकीय स्तरको होटेल तथा रेष्टुरेण्ट	संख्या	०	१	१		
	कृषि पर्यटन संचालन स्थान	संख्या	०	०	१		
	तालिम प्राप्त टुर गाइड	संख्या	०	०	१५		
	व्यवस्थित वनभोज तथा पार्क	संख्या	१	१	१		
	स्तरोन्नति गरिएका पर्यटकीय सम्पदा	संख्या	०	०	५		
	तालिम प्राप्त कुक तथा वेटर	संख्या	१५	२५	५०		
संचालित तथा व्यवस्थित पदमार्गको लम्बाई	कि.मि.	०	०	१५			
प्रतिफल १.६: सहकारी विस्तार एवं बैंकिंग सेवा तथा सुविधाको पहुँचमा अभिवृद्धि हुनेछ। (बैङ्क, सहकारी तथा वित्तीय सेवा)	सुचारु बैंक तथा वित्तीय संस्था	संख्या	१	१	१	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय संरचना अनुसार वित्तीय सेवा प्रदायकको सेवा समायोजन हुनेछ। - वित्तीय सेवा र सुविधा स्थानीय तहमा विस्तार हुनेछ।
	सेवा सुचारु बैंक शाखा तथा वित्तीय सेवा प्रदायक	संख्या	१	१	१		
	उपलब्ध कारोबारको किसिम (बचत र लगानी, रेमिट, मुद्रा सट्टी व्यवसायिक परामर्श)	संख्या	१	१	४		
	सहकारी संस्था	संख्या	६	८	१०		
असर २: स्थानीय स्वास्थ्य, शिक्षा र सामाजिक सुरक्षा सेवाको उपलब्धता, गुणस्तर र उपयोगमा वृद्धि गर्ने।	५ वर्ष माथिको कुल साक्षर जनसंख्या	प्रतिशत	७०.४९	७७	८५	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- राजनीतिक स्थिरता सहित संघीय शासन व्यवस्था संस्थागत हुनेछ। - संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - सरकारी, गैरसरकारी र
	पुरुष साक्षरता	प्रतिशत	८१.३१	८५	९०		
	महिला साक्षरता	प्रतिशत	५९.६७	७३	८०		
	आधारभुत विद्यालयमा पहुँचको औषत समय	मि.	३०	२५	२०		
	प्राविधिक शिक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी	संख्या	५०	१५०	३००		
	उच्च शिक्षाप्राप्त विद्यार्थी	संख्या	७७५	८००	१२००		
	३० मिनेटभित्र स्वास्थ्य सेवामा पहुँच भएका घरपरिवार	परिवार	१८६	८००	१५००		

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/अस्पताल पुग्न लाग्ने औषत समय	मिनेट	१२०	९०	६०		निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ - सामाजिक सुरक्षा तथा सकारात्मक विभेद नीति र लक्षित कार्यक्रममा निरन्तरता हुनेछ ।
	घरमा धाराको पानी उपयोग गर्ने जनसंख्या	प्रतिशत	३५	६५	९०		
	सरसफाई सेवा र सुविधा उपलब्ध परिवार	संख्या	१८००	२०००	२२५५		
	स्नातकतह उत्तीर्ण अपाङ्ग	संख्या	१	३	५		
	स्नातक तह उत्तीर्ण गर्ने महिला	संख्या	७५	१२५	२००		
	स्थानीय समिति/संरचनाको नेतृत्वदायी पदमा महिला तथा अन्य लक्षित वर्गको प्रतिनिधित्व	संख्या	१५	२२	३०		
	जिल्ला/क्षेत्रीयस्तर व्यवसायिक खेलाडी	संख्या	१	१	३		
	पूर्व प्रसूति सेवा ४ पटक प्राप्त गर्ने महिला	प्रतिशत	९५	९६	९७		
	जीवनपयोगी सीप प्राप्त तथा क्लब, सञ्जाल र संस्थामा आवद्ध युवा	संख्या	३८	१००	२५०		
प्रतिफल २.१: आधारभूत, माध्यामिक तथा प्राविधिक शिक्षामा सहज पहुँच र शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (शिक्षा तथा मानव संशाधन)	विद्यालय बाहिर रहेका (५-१५ वर्ष) बालबालिका	संख्या	२६	१८	१२	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन - विद्यालय सुधार योजना प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । - अभिभावक तथा स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहभागितामा अभिवृद्धि हुनेछ । - सरकारी, गैर सरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ - गाउँपालिकाबाट सामाजिक सुरक्षा तथा सकारात्मक विभेद नीति र लक्षित वर्ग कार्यक्रम तर्जुमा र पालना हुनेछ । - स्थानीयस्तरमा सरकारी,
	आधारभूत विद्यालय संख्या	संख्या	८	८	८		
	माध्यामिक विद्यालय संख्या	संख्या	४	४	४		
	प्रारम्भिक बाल कक्षामा अध्ययनरत ४-५ वर्ष सम्मका बालबालिका	संख्या	३४२	४००	५००		
	कक्षा ८ को उत्तीर्ण दर	प्रतिशत	१००	१००	१००		
	कक्षा १० को उत्तीर्ण दर	प्रतिशत	१००	१००	१००		
	कक्षा ८ सिकाई उपलब्धी दर	प्रतिशत	४८	५२	६०		
	माविको सिकाई उपलब्धी दर	प्रतिशत	५०	५५	६५		
	आधारभूत विद्यालय को निरन्तरता दर	प्रतिशत	७९	८२	८७		
	मावि को निरन्तरता दर	प्रतिशत	५२	५५	६०		
	आधारभूत विद्यालय खुद भर्नादर	प्रतिशत	७२	७५	८०		
	मावि खुद भर्नादर	प्रतिशत	५३	५५	६०		
	बालमैत्री सिकाइ विधि अवलम्बल गर्ने विद्यालय	प्रतिशत	१२	१२	१२		
	बालमैत्री आधारभूत पूर्वाधार र सुविधा (भवन, चर्पी, खानेपानी, खेलकुद मैदान, घेरावार, फर्निचर) उपलब्ध छात्रवृत्ती पाउने विद्यार्थी संख्या	संख्या	७८३	८५०	१०००		

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधारेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी	संख्या	६८७	७००	८००		नागरिक समाज र समुदायको सहकार्य र समझदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
	बालकलव गठन भएका विद्यालय	संख्या	१०	१२	१२		
	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (आधारभूत र माध्यामिक)	संख्या	२७.१६	२५	२४		
	महिला शिक्षकको अनुपात	संख्या	१:४	१:४	१:३		
	व्यवस्थित विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला भएका	विद्यालय	०	५	१२		
	प्राविधिक विद्यालय	संख्या	१	२	४		
	उच्च शिक्षा क्याम्पस	संख्या	०	०	१		
	बाल विकास केन्द्र संख्या	संख्या	१९	२१	२१		
प्रतिफल २.२: स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँच तथा गुणस्तरमा वृद्धि भएको हुनेछ । (आधारभूत स्वास्थ्य)	विरामी पर्दा सर्वप्रथम स्वास्थ्य चौकी/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/अस्पताल जाने जनसंख्या	प्रतिशत	८०	८५	९५	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा बृद्धि हुनेछ । - सामाजिक सुरक्षा तथा सकारात्मक विभेद नीति र लक्षित वर्ग कार्यक्रमको निरन्तरता हुनेछ । - राजनीतिक प्रतिबद्धता तथा स्थानीय तहका सरोकारवाला बीच समन्वय, सहकार्य र साभेदारीमा बृद्धि हुनेछ ।
	२५०० ग्रामभन्दा कम जन्मतौल भएका शिशु	संख्या	१०	७	५		
	स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराउने गर्भवती महिला	प्रतिशत	८०	८५	९५		
	भाडापखालाको संक्रमण दर (प्रति हजारमा)	जना	५०	३५	२०		
	स्वाश प्रश्वासको संक्रमण (ARI) दर (प्रति हजारमा)	जना	६०	४५	३०		
	स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी	जना	२३	५०	१००		
	भिटाभिन ए प्राप्त गर्ने बालबालिका	प्रतिशत	१००	१००	१००		
	सबै खोप लिएका बालबालिका	प्रतिशत	१००	१००	१००		
	परिवार नियोजनका साधनको प्रयोग दर	प्रतिशत	१७.२१	२२	२५		
	स्वास्थ्य विमा गर्ने परिवार	संख्या	१५	७००	२०००		
	स्वास्थ्य शिविर	पटक	१	५	१०		
	फलोअपमा आएका विरामी	प्रतिशत	२०	२५	५०		
	स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध न्यूनतम सेवा सुविधा	प्रकार	५	६	८		
	क्रियाशिल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	संख्या	५१	५१	५१		
	निजी तथा समुदायमा आधारित स्वास्थ्यकर्मी	संख्या	२	३	५		
	आयोडिनयुक्त नून प्रयोग गर्ने जनसंख्या	जना	१००	१००	१००		
धुवारहित चुल्हो वा वैकल्पिक इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	२१५०	२२००	२२५५			
आधारभूत सुविधा (खानेपानी, शौचालय, वर्धङ्ग वाई)	संख्या	३	५	६			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	र परामर्श केन्द्र आदी) उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था						
	वर्धिङ्ग सेन्टर	संख्या	३	५	५		
	पोषण केन्द्र संख्या	संख्या	९	९	९		
प्रतिफल २.३: खानेपानी तथा सरसफाईमा सबै पहुँच तथा र गुणस्तरमा वृद्धि भएको हुनेछ । (खानेपानी तथा सरसफाई)	नीजि धारा उपलब्ध घर परिवार	संख्या	७९७	१४००	२२५५	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ । - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ ।
	पाइपलाइनबाट वितरित पानी प्रयोग गर्ने घरधुरी	घरपरिवार	२१६०	२२००	२२५५		
	उपचार गरिएको वा सुरक्षित खानेपानी सुविधा प्राप्त घरधुरी	संख्या	७९७	१४००	२२५५		
	स्वच्छ (प्यान भएको) शौचालय भएका घरधुरी	संख्या	६७	६००	१५००		
	जोखिमयुक्त अवस्थामा साबुनपानीले हात धुने	प्रतिशत	५	२०	३५		
	फोहोर वर्गीकरण गरी विसर्जन गर्ने परिवार	संख्या	०	७००	१५००		
	सक्रिय खानेपानी र सरसफाई उपभोक्ता समिति	संख्या	६	८	१२		
प्रतिफल २.४ लक्षित वर्ग तथा समुदायको सशक्तिकरण तथा क्षमता अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (समावेशीकरण तथासामाजिक सुरक्षा)	परिवर्तित स्थानीय संरचना तथा कानून अनुसार समावेशी (महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अन्य पिछडिएको वर्ग) समिति, संयन्त्र तथा संजाल	संख्या	५	६	७	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ । - सामाजिक सुरक्षा तथा सकारात्मक विभेद नीति र लक्षित वर्ग कार्यक्रमको निरन्तरता हुनेछ ।
	लैंगिक हिंसा र छुवाछुत सम्बन्धी घटना (वार्षिक)	संख्या	१५	१०	७		
	तालिम प्राप्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति	संख्या	१५	७५	१५०		
	व्यवसायिक सीपमूलक तालिम प्राप्त महिला	संख्या	१००	३००	५००		
	उद्धार, उपचार र सहयोग प्राप्त गर्ने हिंसाजन्य घटना पीडित	संख्या	१५	१०	८		
	लक्षितवर्गबाट उजुरी गुनासो (वार्षिक)	संख्या	२५	१३	१०		
	सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित लक्षित वर्ग	संख्या	२२०८	२५००	३०००		
	घर व्यवहार तथा कारोबार सम्बन्धी निर्णयमा महिला सहभागी हुने परिवार	संख्या	२३८	५००	८००		
	नियमित स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने जेष्ठ नागरिक	संख्या	०	३००	५००		
प्रतिफल २.५: युवाहरुको सर्वांगीण विकासबाट	वैदेशिक रोजगारीमा गएका युवा	संख्या	१३१	१२०	१००	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल)	- स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं
	युवाक्लब, संजाल तथा संस्था	संख्या	२	३	४		
	युवा संलग्न स्थानीय संरचना वा संयन्त्र	संख्या	१	२	३		

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
आत्मनिर्भरतामा अभिवृद्धि भएको हुनेछ। (युवा तथा खेलकूद)	उद्यम, व्यवसाय र स्वरोजगारीमा संलग्न युवा	संख्या				- सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ। - युवामैत्री वातावरण र लगानीमा वृद्धि हुनेछ।
	कवर्डहल तथा खेलकुद मैदान	संख्या	०	१	१		
	गाउँपालिकामा संचालित खेलकुद प्रतियोगिता	संख्या	०	२	५		
	प्रदेश तथा राष्ट्रियस्तर खेलाडी	संख्या	५	८	१३		
	राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय खेलाडी संख्या	संख्या	२	३	५		
प्रतिफल २.६: स्थानीय कला, संस्कृतिको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन भएको हुनेछ। (कला, संस्कृति, शान्ति सुरक्षा, मेलमिलाप)	कला, संस्कृति, भाषा र साहित्यमा जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रको प्रतिनिधित्व गर्ने स्रष्टा	संख्या	१	२	३	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	- सरकारी, गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ। - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहभागितामा अभिवृद्धि हुनेछ।
	संरक्षित कला, संस्कृति र सम्पदाका प्रकार	संख्या	२	३	३		
	कला, भाषा र साहित्यलाई पेशाको रूपमा अवलम्बन गर्ने व्यक्ति	संख्या	०	०	१		
	स्थानीय संस्कृति, कला, सम्पदा र साहित्य संबन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान	संख्या	०	०	१		
	स्थानीय कला, संस्कृति, सम्पदा, भाषासाहित्यमा आधारित प्रकाशन	संख्या	०	०	१		
असर ३: स्थानीय पूर्वाधार र संरचना, बजार तथा आवास व्यवस्थित, सुरक्षित र दीगो बनाउने	१२ है महिना यातायात सुचारु सडक लम्बाई	कि.मि.	१२	५५	९०	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति प्रतिवेदन	- संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ। - समुदायको योगदान र निगरानीमा वृद्धि हुनेछ।
	३० मिनेटको दुरीमा बजारकेन्द्रमा पहुँच भएका परिवार	प्रतिशत	२	४०	६८		
	प्रवर्धित तथा व्यवस्थित बजार	संख्या	०	१	२		
	सुरक्षित र बसोबास योग्य वस्तीमा बसोबास गर्ने	परिवार	२१३१	२१७५	२२५५		
प्रतिफल ३.१: सडक र सहायक पूर्वाधारको विकास र विस्तार तथा यातायात सुचारु हुनेछ। (सडक तथा यातायात)	यातायात सुचारु अन्तिम विन्दु (केन्द्र)	वटा	३	७	१३	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ। - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ।
	कालोपत्रे सडक	किमि	१	१५	२५		
	ग्राभेल सडक	किमि	१५	४५	६५		
	कच्ची सडक	किमी	३८	५०	७५		
	पक्की पुल (वेली समेत)	संख्या	३	८	१८		
	मुख्य र सहायक नदिमा भोलुङ्गे तथा ट्रेस पुल	संख्या	११	१२	१४		
	गापामा संचालित ४ पाँचे सार्वजनिक साधन	संख्या	२	१०	२०		
	सडक नालीको लम्बाई	किमि	०	१५	२५		
	नियमित मर्मत संभार भएको सडकको लम्बाई	किमि	०	६०	९०		
वायोइन्जिनिरिङ्ग प्रविधी र सडक साइड वृक्षारोपण	किमि	०	१५	२५			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
प्रतिफल ३.२ आवास, भवन तथा वस्ती एकीकृत, व्यवस्थित र सुरक्षित भएको हुनेछ। (आवास, भवन तथा वस्ती विकास)	प्रवर्धित तथा सुरक्षित जनता आवास भवन	संख्या	०	५०	१००	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारीमा बृद्धि हुनेछ।
	भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण संबन्धी दक्ष व्यक्ति	संख्या	०	५०	१२५		
	भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका सार्वजनिक भवन तथा संरचना	प्रतिशत	२	१५	२५		
	भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका आवास घर	संख्या	४१	२५०	५००		
प्रतिफल ३.३: विद्युत सेवा तथा वैकल्पिक उर्जा उपलब्धमा वृद्धि भएको हुनेछ। (विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा)	स्थानीय विद्युत उत्पादन	कि.वा	१९७	३००	४०४	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारीमा बृद्धि हुनेछ।
	विद्युत सेवा पहुँच भएका घरधुरी	संख्या	१७४८	१९४८	२२५५		
	स्थानीय जलविद्युत आयोजना	संख्या		५	७		
	नविकरणीय उर्जा (विजुली, वायोग्यास, एलपि) प्रयोग गर्ने परिवारको प्रतिशत	प्रतिशत	२	५०	८०		
	जडान सौर्य होम प्रणाली र संस्थागत प्रणाली	संख्या	४०३	७५०	९०३		
	परम्परागत उर्जा (दाउरा) प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	२२३१	१८८४	१७३१		
प्रतिफल ३.४: सूचना र संचार प्रविधिको विस्तार र प्रयोगमा वृद्धि भएको हुनेछ। (सूचना संचार तथा प्रविधि)	संचारका कुनै एक साधन उपलब्ध परिवार	प्रतिशत	२६	५०	७५	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ।
	इन्टरनेट सेवा पुगेको वडा	वडा संख्या	३	४	५		
	इन्टरनेट सेवा प्रयोग गर्ने घरपरिवार	संख्या	०	१०	२०		
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन सुविधा	लाइन	०	१५०	३००		
	मोबाइल प्रयोगकर्ता	संख्या	१४८४	३०००	४५००		
पत्रपत्रिका, टेलीभिजन र इन्टरनेट प्रयोग गर्ने	जना	१४८४	३०००	४५००			
असर ४: वन, जैविक विविधता तथा वातावरणीय श्रोतको संरक्षण र दीगो उपयोग गर्ने।	रुख विरुवाले ढाकेको वा हरियाली वा वन क्षेत्र	हेक्टर	३१९०	४०००	५६९०	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ। - वन, वातावरण नीतिको पालना हुनेछ।
	संरक्षित भू-क्षय र बाढी संवेदनशील क्षेत्र	संख्या	०	७	१०		
	उत्पादित काठ	क्यूफिट	५६४४	७०००	१००००		
	उत्पादित दाउरा	भारी	२०७१०	२५०००	३५०००		
	जडिवुटी उत्पादन	केजी	१२६३५	१३०००	१५०००		
	उत्पादित गैहकाष्ठ वन पैदावर	केजी	१००००	१५०००	२००००		
	वनमा आधारित उद्योग तथा व्यवसाय	संख्या	११	१२	१५		
	वन श्रोतको प्रयोग गरी आमदानी गर्ने परिवार	संख्या	५००	१०००	१५००		

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू					पुष्ट्याईका आधारहरू	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
प्रतिफल ४.१: विविधतायुक्त वनस्रोत र जडिबुटीको संरक्षण तथा वैज्ञानिक व्यवस्थापन भएको हुनेछ। (वन तथा जैविक विविधता)	व्यवस्थित सामुदायिक तथा कबुलियती वन क्षेत्र	हेक्टर	३१९०	४०००	५०००	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ। - वन, वातावरण नीतिको पालना हुनेछ।
	वन प्रजाति	संख्या	५०	५०	५५		
	वृक्षारोपण क्षेत्र	हेक्टर	०	१५००	२५००		
	आयमूलक कार्य संचालित वन क्षेत्र	हेक्टर	२०	४०	१००		
	जैविक विविधता युक्त क्षेत्र	संख्या	५	१५	२१		
गैरकाष्ठ वन पैदावारहरूको व्यवसायिक खेती गरिएको क्षेत्रफल	हेक्टर	५	१०	१५			
प्रतिफल ४.२: कृषि भूमि तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण र वैज्ञानिक व्यवस्थापनमा अभिवृद्धि भएको हुनेछ। (भू तथा जलाधार व्यवस्थापन)	संरक्षित पानी मुहान संख्या	संख्या	०	२०	३५	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ। - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ।
	भिरालो उपचार तथा संरक्षित संरचना	संख्या	०	४	८		
	नदि नियन्त्रण लम्बाई	किमी	०	१	२		
	व्यवसायिक जडिबुटी खेतिबाट आम्दानी लिने परिवार	संख्या	०	२५	५०		
	उपचार गरिएको/ संरक्षित गल्ली र पहिरो	संख्या	०	५	१०		
संरक्षित र व्यवस्थित तालतलैया क्षेत्र	हेक्टर	१	५	१०			
प्रतिफल ४.३: स्थानीय वातावरण तथा पर्यावरण स्वच्छता तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन क्षमतामा अभिवृद्धि भएको हुनेछ। (वातावरण तथा स्वच्छता)	मनोरञ्जनस्थल, पार्क र हरित क्षेत्र	संख्या	०	३	५	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ। - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ।
	प्रयोग भएका फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणाली	संख्या	०	३	५		
	कम्पोस्ट-विन र गावेज-पिट्ट प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	०	१२००	२२३१		
	निष्काशित फोहोरमैलाको औषत परिमाण	मेटन	०	२२	१५		
	परम्परागत उर्जा प्रयोग गर्ने घरधुरी	संख्या	२२३१	२०००	१५००		
	नियमित सरसफाइको अभ्यास गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	२५	५०	७५		
	घरभित्रको धुवाँमुक्त घरधुरी	प्रतिशत	९०	९५	१००		
	स्थानीय विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु अनुकूलन कार्ययोजना तर्जुमा	पटक	०	०	१		
जलवायु संवेदनशिल विउ प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	संख्या	०	५००	१०००			
प्रतिफल ४.४:	विपदको जोखिममा हुने घरपरिवार	संख्या	५८	२०	०	- गाउँ वस्तुगत विवरण	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ,

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापन भएको हुनेछ। (विपद् व्यवस्थापन)	वस्ती अयोग्य स्थानमा बसोबास गरेका परिवार	संख्या	१२४	६०	०	(प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ। - विपद् जोखिम न्यूनीकरण हुनेछ।
	विपद्बाट भएको वार्षिक क्षती (जग्गा, संरचना, बालीनाली, पशु र अन्य सम्पत्ती)	रु. हजार	३३००	१५००	१०००		
	खुल्ला क्षेत्र र स्थान	संख्या	०	२	५		
	तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	जना	०	३०	५०		
	विपद् व्यवस्थापन स्थानीय कोष (हजारमा)	रु.	०	५००	१०००		
	विपद् व्यवस्थापनमा क्रियाशिल संघ/संस्थाहरु समुह	संख्या	०	३	५		
	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्राप्त विद्यार्थी संख्या	संख्या	०	२००	५००		
	स्थानीय स्तरमा सक्रिय विपद् व्यवस्थापन समिति	संख्या	०	११	२७		
असर ५: गाउँपालिका र स्थानीय सरोकारवालाको कार्य सम्पादन र सेवा प्रवाहको स्तर बृद्धि गर्ने	प्रति व्यक्ति वार्षिक बजेट लगानी	रु.	१७१९	२००००	२५०००	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन -	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ।
	लक्षित वर्ग, सशक्तिकरण र क्षमता विकास कार्यक्रमबाट लाभान्वित विपन्न र पिछडिएको वर्ग	संख्या/घर धुरी	२५०	३५०	५००		
	गाउँपालिकामा उपलब्ध प्राविधिक मानव संशाधन	संख्या	४३	५५	७०		
	गाउँपालिकामा क्रियाशिल गैसस, अगैसस, विकास साभेदार	संख्या	६	१०	१५		
प्रतिफल ५.१: स्थानीय ऐन, नियम तर्जुमा तथा परिपालनामा अभिवृद्धि भएको हुनेछ। (स्थानीय कानून तथा नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन)	गाउँपालिकाले स्वीकृत गरेका कानून तथा नीति	संख्या				- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ। - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ।
	● ऐन	संख्या	६	९	१५		
	● नियम तथा विनियम	संख्या	४	८	१५		
	● निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड	संख्या	३	१०	१८		
	क्रियाशिल नीतिगत समिति तथा संयन्त्र (विधायन, सुशासन, लेखा, राजस्व, योजना तथा बजेट तर्जुमा, अनुगमन आदि)	संख्या	१०	१३	१५		
	अभ्यास गरिएका सामाजिक जवाफदेहिताका औजारका प्रकार (क्षतिपूर्ति सहिको नागरिक वडापत्र, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण, समुदाय स्कोर कार्य आदि)	संख्या	२	४	५		
स्थानीय कानून, नीति तथा योजना तर्जुमा प्रक्रिया	संख्या	१	२	५			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	नागरिक पृष्ठपोषण तथा सुभावा लिनै माध्यमहरु (संचार माध्यम, सुचना पाटी, अन्तरक्रिया, लिखित प्रतिक्रिया, सुभावा पेटिका, सामाजिक सञ्जाल आदि)						
	गाउँपालिकामा पेश भएका सरकार संचालन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी गुनासो अभिलेख	संख्या	५	३	०		
	अभिलेख भएको गुनासो	प्रतिशत	६०	८०	१००		
प्रतिफल ५.२: जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र सरोकारवालाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (संस्थागत तथा मानव संसाधन विकास)	गाउँपालिकामा कार्यरत मानव संसाधन	संख्या	१२७	१४०	१६०	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ । - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ । - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिबद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ ।
	गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय भवन	संख्या	३	५	६		
	विद्युत र ईन्टरनेट पुगेका वडा	संख्या	३	६	६		
	सेवा सुचारु सेवा तथा श्रोत केन्द्र (स्वास्थ्य, कृषि, पशु सेवा, शिक्षा विद्यालय सहित, सूचना)	संख्या	१७	२०	२४		
	गाउँपालिकामा संचालित संघीय र प्रदेश आयोजना तथा कार्यक्रम एवं इकाई	संख्या	१	५	१०		
संचालित स्थानीय शासन, योजना तर्जुमा तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम	विषय क्षेत्र	३	६	१३			
प्रतिफल ५.३: आन्तरिक आय, राजस्व परिचालन तथा खर्च व्यवस्थामा अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (श्रोत परिचालन)	गाउँपालिकाको वार्षिक आन्तरिक आय रकम (हजारमा)	रु.	२२६३	४०००	७५००	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/ अनुगमन प्रतिवेदन - वित्तीय प्रतिवेदन	- संघीय तथा प्रदेश राजस्व कानून उपलब्ध हुने तथा स्थानीय कानून तर्जुमा हुनेछ । - संघ, प्रदेश, विकास साभेदार, गैसस र समुदायको लगानी आकर्षण हुनेछ ।
	संघीय सरकारबाट राजस्व बाँडफाँड प्राप्त रकम	रु.हजारमा	४७९२६	६००००	८५०००		
	प्रदेश सरकारबाट राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	रु.हजारमा	२५७	२५००	४०००		
	वित्तीय समानिकरण (संघ)	रु.हजारमा	७६३००	११०००	१५०००		
	वित्तीय समानिकरण (प्रदेश)	रु.हजारमा	४९१४	१५०००	३००००		
	शसर्त अनुदान	रु.हजारमा	५९६००	८०००	१२०००		
	विशेष अनुदान	रु.हजारमा	०	५०००	१००००		
	समपुरक अनुदान	रु.हजारमा	०	५०००	१००००		
	गाउँपालिकाको कूल वार्षिक बजेट	रु.हजारमा	२०१०२५	२८१५०	४१६५०		
	गाउँपालिकाको वार्षिक वास्तविक खर्च रकम (प्रतिशत)	प्रतिशत	९०	९२	९५		

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					पुष्ट्याईका आधारहरु	जोखिम पक्ष तथा पूर्वानुमान
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७३/७४ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)			
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०		
	औषत वार्षिक वेरुजु रकम (हजारमा)	रु.	२६	५	०		
	गैसस, अगैसस, विकासबाट संचालित आयोजना/कार्यक्रमबाट लगानी रकम	रु. हजारमा	३३३००	५००००	७००००		
	समुदायको लगानी तथा योगदान रकम (हजारमा)	रु.	१४०००	२००००	३००००		
	निजी क्षेत्रको लगानी (हजारमा)	रु.	१०००	१५००	२०००		
	निजी सार्वजनिक साभेदारी	रु हजारमा	०	२५००	५०००		
प्रतिफल ५.४: नतिजामूलक योजना तथा अनुगमन भएको र स्थानीय आवश्यकताका आधारमा योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन भएको हुनेछ। (योजना व्यवस्थापन)	खण्डीकृत विषयगत तथा श्रोत नक्शासहित वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक	भए/नभएको	भएको	अध्यावधिक भएको हुने	अध्यावधिक भएको हुने	- गाउँ वस्तुगत विवरण (प्रोफाइल) - सर्वेक्षण प्रतिवेदन - प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन - वित्तीय प्रतिवेदन	- संघीय प्रणाली अनुसार संघ, प्रदेश र स्थानीय नीति र कानून तर्जुमा हुनेछ। - संघ, प्रदेश र गैरसरकारी र निजी क्षेत्रको लगानी र कार्यक्रममा वृद्धि हुनेछ। - स्थानीय सरोकारवालाको प्रतिवद्धता र सहभागिता समन्वय, सहकार्य एवं साभेदारीमा वृद्धि हुनेछ।
	स्थानीय गौरवका आयोजनाहरुको सूची	संख्या	०	५	१०		
	तर्जुमा भएका विषयगत रणनीतिक योजना (विषय)	क्षेत्र	०	२	५		
	नतिजामूलक ढाँचामा आवधिक योजना तर्जुमा	भए/नभएको	०	भएको हुने	भएको हुने		
	नतिजामूलक अनुगमन खाकामा आधारित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना	भए/नभएको	०	भएको हुने	भएको हुने		
	वार्षिक योजनामा आर्थिक विकास तथा आयमूलक क्षेत्रमा लगानी अनुपात	प्रतिशत	२	५	१०		
	कूल आयोजना मध्ये उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएका आयोजनाको अनुपात	प्रतिशत	७५	८०	९०		
	समयमा सम्पन्न आयोजना/कार्यक्रमको अनुपात	प्रतिशत	५५	७०	१००		
	आयोजना/कार्यक्रम अनुगमन प्रतिवेदन संख्या (पटक, मासिक, चौमासिक, वार्षिक)	पटक	१२९	१५०	२००		
	गाउँपालिकाबाट प्रकाशित दस्तावेज र प्रतिवेदन	प्रकार	२	५	९		
	सहभागितामूलक योजना तर्जुमा तथा अनुगमन प्रक्रियामा लक्षित वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व (महिला, दलित, जनजाति र बालबालिका)	संख्या	३२५	४००	५००		
	लक्षित वर्ग लक्षित बजेट	प्रतिशत	१	१०	२०		
	महिला लक्षित बजेट	प्रतिशत	०.२५	१२	२०		

३.६ नीति तथा कार्यनीतिहरू

आवधिक योजनाको लक्ष्य तथा उद्देश्य प्राप्तिका लागि विषयगत क्षेत्रगत रूपमा देहाअनुसारका नीति तथा कार्यनीतिहरू अबलम्बन गरी रणनीतिक कार्यक्रम तथा आयोजना कार्यान्वयन गरिनेछ ।

असर १ सँग सम्बन्धित (आर्थिक विकास)

प्रतिफल १.१ सँग सम्बन्धित (कृषि विकास)

- कृषि उत्पादन वृद्धिका लागि कृषक समुह मार्फत आधुनिक यन्त्र सहयोग तथा अनुदान संचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय क्षमता तथा सुविधाका आधारमा पकेट क्षेत्र तोकी उपयुक्त प्रविधि, सीप र दिगो सिँचाइ सुविधा लगायतका आवश्यक पूर्वाधारको पहुँच बढाइनेछ ।
- सरकारी, गैसस, निजी क्षेत्र र समुदायको साभेदारीमा उन्नत प्रविधिको प्रसार, सीप हस्तान्तरण, क्षमता विकासद्वारा उत्पादन वृद्धि तथा व्यवसायिकरण गरिनेछ ।
- जडिबुटी प्रशोधन तथा जडिबुटीमा आधारित उद्योग र निकासीमा विशेष जोड दिइनेछ ।
- स्थानीय वा जिल्लास्तरमा कृषि जनशक्तिको उपलब्धताका लागि कृषि तथा प्राविधिक शिक्षालयको स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
- कृषिमा व्यवसायिकरण तथा आधुनिकिकरण मार्फत खाद्यान्न उत्पादनलाई वृद्धि गरी आयात परिणामलाई कम तथा निर्यात परिमाणलाई वृद्धि गर्दै लगिनेछ ।
- भू-उपयोग प्रणालीलाई प्रवर्धन गरी खेतीयोग्य जमिनको संरक्षण तथा उपयोगमा वृद्धि गरिनेछ, जसका लागि प्रोत्साहन तथा ढण्डको व्यवस्था समेत गरिनेछ ।
- कृषिमा युवाहरुको आकर्षणका लागि विशेष अनुदान तथा प्रोत्साहन कार्यक्रम गरिनेछ ।
- उत्कृष्ट कृषक प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

प्रतिफल १.२ सँग सम्बन्धित (सिँचाई)

- समुह तथा व्यावसायिक उत्पादनका विपन्न वर्गलाई सिँचाई सुविधामा अनुदान सहयोग गरिने वा त्यसका लागि समन्वय गरिनेछ । ।
- खाद्य उत्पादन वृद्धि गर्न खेतीयोग्य क्षेत्रमा सिँचाई सुविधा विस्तार लाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- सम्भाव्यता तथा आवश्यकता अनुसार लिफ्ट सिँचाइ प्रणालीको विकासलाई जोड दिइनेछ ।
- सिँचाइ योजनाहरुको मर्मत सम्भार तथा पनस्थापनाको लागि सिँचाइ उपभोक्ता समूह परिचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरमा सिँचाइ विकास कोषको स्थापना गरिनेछ ।

प्रतिफल १.३ सँग सम्बन्धित (पशुपन्छी पालन)

- पशुपन्छीजन्य उत्पादन वृद्धिका लागि डालेघाँस, भुइघाँस, दाना उत्पादन र उपयोग बढाउदै लैजानने कार्यक्रम संचालन गरिनेछ, साथै उन्नत घाँसवालीका लागि कृषि समुह मार्फत विउविजन वितरण गरिने छ ।
- पशुपँक्षीको नस्ल सुधार, कृत्रिम गर्भाधान, पौष्टिक दाना आहाराको व्यवस्था र सहज पशुपँक्षी स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराईनेछ ।

- उत्पादित पशुजन्य उपजहरुको बजारीकरणका लागि पहल तथा समन्वय गरिनेछ ।
- कृषि तथा पशुपालन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्न स्थानीय स्तरमा तालीम प्राप्त प्राविधिक जनशक्ति उत्पादन गर्दै लगिने छ ।
- अगुवा पशुपालक किसानहरुलाई तथा पशु प्राविधिकलाई पुरस्कृत गरिनेछ ।
- युवाहरुलाई पशुपालन व्यवसायमा आकर्षण गर्न विशेष अनुदान तथा प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

प्रतिफल १.४ सँग सम्बन्धित (पर्यटन)

- सम्भाव्य स्थानीय पर्यटकीय स्थलको पहिचान, संरक्षण, प्रवर्द्धन र प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
- पर्यटकीय स्थल सम्मको सडक तथा अन्य पुर्वाधार सेवा तथा सुविधा, विकास र विस्तार गरिनेछ ।
- स्थानीय पर्यटक गन्तव्य, सेवा तथा सुविधाहरुको समाजिक संजाल सहित संचार माध्ययम मार्फत प्रचार प्रसार गरिनेछ ।
- अन्य स्थानीय सरकारसँग मितेरी सम्बन्ध विकास गरी पर्यटन विकासलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- पर्यटन विकासका लागि विशेष सौलियत र आकर्षण प्याकेज कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

प्रतिफल १.५ सँग सम्बन्धित (उद्योग तथा व्यापार विकास तथा प्रवर्द्धन)

- स्थानीय स्तरका उद्यमको उत्पादन तथा बजारको अध्ययन गरिनेछ ।
- सरकारी, निजी तथा विकास साभेदारको साभेदारी तथा समन्वयमा स्थानीय कच्चा पदार्थमा आधारित साना तथा लघु उद्यम विकास तथा विस्तार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा आर्थिक विकास ईकाई स्थापना गरी उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा परामर्श सेवा संचालन गरिनेछ ।
- युवाहरुलाई उद्यम तर्फ आकर्षित गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- उद्यम तथा व्यवसाय प्रवर्द्धनका लागि क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

प्रतिफल १.६ सँग सम्बन्धित (बैंक तथा वित्तीय संस्था)

- एक घर एक बैंक खाता कार्यक्रम संचालन गरी बचत गर्न प्रोत्साहन गरिने र सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गुणस्तरीय बैंकहरु स्थानीय स्तरमा आकर्षणका लागि पहल तथा समन्वय गरिनेछ र बैंक मार्फत भुक्तानीको नीति लागु गरिनेछ ।
- बचत गर्ने बानी र उत्पादनमुलक कार्यमा बचत परिचालनका लागि जनचेतनामुलक तथा मौलिक कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।

असर २ सँग सम्बन्धित (सामाजिक विकास)

प्रतिफल २.१ सँग सम्बन्धित (शिक्षा)

- गापा सुहाउँदो शिक्षा नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विद्यालय शिक्षालाई उत्पादन र रोजगारीसँग आवद्ध गराई विद्यार्थीलाई सामाजिक रुपान्तरणको उत्प्रेरकको रुपमा तयार गरिनेछ ।

- स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण, लागु, अनुगमन तथा परिमार्जन कार्यलाई चुस्तताका साथ निरन्तरता दिइनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न निरन्तर अनुगमन तथा पृष्ठपोषण, शिक्षक विद्यार्थी नियमितता, आधुनिक शिक्षण प्रविधिको उपयोग, सफल सीकाईको अनुसरणको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- बालमैत्री तथा अपांगमैत्री पूर्वाधार, खानेपानी तथा सौचालयको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- विद्यालय सेवा क्षेत्रको नक्शांकन गरी सोही आधारमा विद्यार्थी संख्या कम भएका विद्यालयहरूलाई गाभ्ने र विद्यमान पूर्वाधारलाई पुस्तकालय, अध्ययन केन्द्र, संग्राहालय जस्ता उपयोगी कार्यमा उपयोग गरिनेछ ।
- शिक्षक दरवन्दी थपका लागि पहल तथा दरवन्दी अनुसार उपलब्धताका लागि समन्वय गरिनेछ ।
- गुणस्तरीय अंग्रेजी माध्यमका शिक्षाकालागि नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूमा सबै बर्गको पहुँचका लागि प्रोत्साहन तथा आकर्षणका लागि छात्रवृत्ति, पाठ्यपुस्तक एवं दिवाखाजा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय स्तरको प्राविधिक शिक्षालयको ज्ञान, सीप उपयोग विद्यालय शिक्षासंग जोड्ने नीति लिइनेछ ।
- शैक्षिक संस्थाहरूमा आधारभुत पूर्वाधार तथा भौतिक सुविधा उपलब्धताको नीति कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- स्थानीय आवश्यकता अनुसारको उपयोगि सीप हस्तान्तरण गर्न स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गरी सबै विद्यालयमा कार्यान्वयनमा ल्याउने र कक्षा कोठाबाटै प्राविधिक सीप हस्तान्तरणका गर्न कक्षा सञ्चालन गरिनेछ ।
- शिक्षा क्षेत्रमा निजी क्षेत्रको सहभागितालाई थप व्यवस्थित र नियमन गर्ने तथा निजी र सार्वजनिक विद्यालयका शिक्षाको गुणस्तरको अन्तरलाई कम गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।
- उच्च शिक्षा (क्याम्पस) स्थापना तथा सम्बन्धनका लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।

प्रतिफल २.२ सँग सम्बन्धित (आधारभूत स्वास्थ्य)

- गाउँपालिकास्तरमा विशेषज्ञ सुविधा सहितको अस्पताल स्थापना गर्न संघीय सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग समन्वय तथा पहल गरिनेछ ।
- व्यक्तिगत तथा परिवारिक स्वास्थ्यको अवस्थामा सुधार ल्याउन जनचेतना अभिवृद्धि तथा व्यक्तिगत आचरण सुधारको अभियानलाई नियमित र प्रभावकारी गराइने छ ।
- संचालन भइरहेको स्वास्थ्य संस्थाको स्तर उन्नति गरिनेछ ।
- थप स्वास्थ्य पूर्वाधारको स्थापना, जनशक्ति तथा उपकरणको व्यवस्थापन, घुम्ति शिविर सञ्चालन र नियमित तथा गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको उपलब्धतालाई सुनिश्चित गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्था २४ घण्टा संचालनको व्यवस्था गरिने छ ।
- जनसङ्ख्या, प्रजनन स्वास्थ्य र शिशु तथा बाल स्वास्थ्य सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धिका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- विषय विशेषज्ञ सेवाको नियमित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य संस्थाको प्रभावकारी सेवा प्रवाहका लागि नियमित तथा प्रभावकारी नियमनको व्यवस्था गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य विमाको लागि स्वस्थ संस्था, सामुदायिक संस्था, विद्यालय, आमा समूहहरूको समन्वयमा स्वास्थ्य विमा अभियानलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।

- स्वास्थ्य सेवा प्रवाहको लागि सूचना प्रविधिको प्रयोगलाई प्राथमिकता दिईने छ ।
- स्वास्थ्य सेवामा सुधार ल्याउन स्थानीय, राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय विकास साभेदार संस्थाहरूसंग समन्वय गरिनेछ ।

प्रतिफल २.३ संग सम्बन्धित (खानेपानी तथा सरसफाई)

- स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी सचेतना तथा व्यवहार परिवर्तनवारे कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता सम्बन्धी नीति तथा कार्ययोजना तर्जुमा गरिनेछ ।
- स्वच्छ खानेपानीमा सवैको पहुँचका लागि कार्यक्रम तथा खानेपानी आयोजना विस्तार गरिनेछ ।
- एक घर एक शौचालय र एक धाराको व्यवस्थालाई कार्यान्वयनमा ल्याइ पूर्ण सरसफाईयुक्त गाउँपालिका घोषणा गरिनेछ ।
- सरसफाईका लागि डस्टविन विस्तार र प्लास्टिक तथा शिशा नियन्त्रण कार्यक्रम संचालन र प्रभावकारी गरिनेछ ।
- खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको दीगोपनाका लागि मर्मत संभार कोष व्यवस्था सहित उपभोक्ता समितिको भूमिका प्रभावकारी बनाईनेछ ।

प्रतिफल २.४ संग सम्बन्धित (लक्षित वर्ग तथा समावेशीकरण)

- अपांगता भएका व्यक्ति, विपन्न वर्ग र अन्य लक्षित वर्गहरूलाई परिचय पत्र उपलब्ध गराउन पहल गरिनेछ ।
- महिला बालबालिका तथा समाजकल्याण शाखाको गठन तथा सुदृढिकरण गरी लक्षित वर्ग सम्बन्धी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- महिला, आदिवासी जनजाति, दलित, अल्पसङ्ख्यक, विपन्न वर्गलाई सकारात्मक विभेद तथा अर्थपूर्ण सहभागिताको नीति र लक्षित कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- सामाजिक कृपथाका रुपमा रहेका छुवाछुत तथा छुइप्रथालाई उन्मुलका लागि कार्यक्रम संचालन तथा सरोकारवाला संग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- विपन्न तथा लक्षित वर्गको लागि संस्थागत संरचना निर्माण तथा क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सवै क्षेत्रमा बाल सहभागिताको सुनिश्चिन्तता, बालमैत्री पूर्वाधार निर्माण र बाल कल्याणकारी कोष स्थापना गरी बालमैत्री गाउँपालिका घोषणाको लागि पहल गरिनेछ ।
- महिला हिंसा विरुद्धको अभियान जनप्रतिनिधि, गैरसरकारी संस्था, निजी क्षेत्र, विद्यालय, विद्यार्थी, सञ्चार, आमा समूह, महिला समूह जस्ता संघ संस्था लगायतका क्षेत्रसंगको समन्वयमा प्रभावकारी बनाईने छ ।
- असहाय आश्रय स्थल तथा दिवा सेवा केन्द्रलाई नागरिक समाज संस्थासंग समन्वय गरी सञ्चालन गरिने छ ।

प्रतिफल २.५ संग सम्बन्धित (युवा तथा खेदकुद)

- व्यावसायिक खेलाडी विकासको नीति र कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- खेलमैदान निर्माण तथा स्तरोन्नती गरिनेछ ।
- नियमित प्रशिक्षण र प्रतियोगिता मार्फत खेलाडी विकास तथा युवा लाई उत्पादनमुलक प्रयोजनामा परिचालन गरिनेछ ।
- महिला खेलाडी प्रवर्धन तथा विकासको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- युवाहरुका लागि रोजगारीका अवसर सृजना गर्न युवा स्वरोजगार कार्यक्रम र सफल व्यवसायिक युवा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- जिल्ला स्तरको खेल अयोजना गरिनेछ ।

प्रतिफल २.६ संग सम्बन्धित (कला, संस्कृति तथा भाषा)

- धार्मिक पुरातात्विक सम्पदा पहिचान गरी संरक्षण, प्रवर्द्धन र प्रचार प्रसार गर्न विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- संग्राहालय तथा सामुदायिक भवनहरु संरक्षण प्रवर्द्धन र स्थानीय कला, संस्कृति, सम्पदा संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्न कला केन्द्र र संग्राहालय स्थापनालाई प्रदेश तथा संघीय निकायसँग समन्वय तथा पहल गरिनेछ ।
- विभिन्न जात जातिको कला तथा संस्कृति संरक्षण तथा प्रवर्द्धनका नीति तथा कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

असर ३ संग सम्बन्धित (पूर्वाधार विकास)

प्रतिफल ३.१ सँग सम्बन्धित (सडक तथा यातायात)

- रु. १० लाख भन्दा बढी लागतका सडक, पुल तथा भवन निर्माण गर्नु पूर्व संभाव्यता अध्ययन तथा आयोजनाको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (डिपिआर) तयार गरी आयोजना स्वीकृत गरिनेछ ।
- उपभोक्ता समिति परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि समयसापेक्ष परिमार्जन गरी सो अनुसार उपभोक्ता समितिद्वारा आयोजना कार्यान्वयन गरिने छ ।
- आयोजना कार्यान्वयन गर्दा आयोजना मितव्ययी, समुदायको सहभागिता र प्रभावकारिता बृद्धि हुने भएको अवस्थामा मात्र उपभोक्ता समितिबाट आयोजना संचालन गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।
- आम उपभोक्ताको (लागत) सहभागितामा संरचना निर्माण कार्यमा कम्तिमा १५ प्रतिशत र ग्राभेल, माटो तथा कुलोपैनीको कार्यमा कम्तिमा २० प्रतिशत नगद, श्रम र सामग्रीको योगदान अनिवार्य जुटाई उपभोक्ताद्वारा आयोजना संचालन गरिनेछ ।
- उपभोक्ता समिति परिचालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि तयार गरी सो अनुसार उपभोक्ता गठन तथा परिचालन गरिनेछ ।
- आयोजना कार्यान्वयन अघि उपभोक्ता समितिलाई आयोजनाको प्राविधिक पक्ष (डिजाइन, इस्टिमेट, मापदण्ड, मर्मतसंभार आदि) र व्यवस्थापकीय पक्ष (उपभोक्ता समिति परिचालन, खरिद प्रक्रिया, जिम्मेवारी बाँडफाँड, रकम निकासी तथा फरफारक आदि) विषयमा तालिम प्रदान गरिनेछ ।
- आयोजना कार्यान्वयन अघि उपभोक्ता समितिलाई आयोजनाको प्राविधिक पक्ष (डिजाइन, इस्टिमेट, मापदण्ड, मर्मत संभार आदि) र व्यवस्थापकीय पक्ष (उपभोक्ता समिति परिचालन, खरिद प्रक्रिया, जिम्मेवारी बाँडफाँड, रकम निकासी, कार्ययोजना, सार्वजनिक परिक्षण तथा फरफारक आदि) विषयमा तालिम प्रदान गरी क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।

- जनसहभागितामा आधारित आयोजना निर्माणका लागि उपभोक्ता समूह वा संघ/संस्थाले कुनै आयोजना संचालन गर्न ५० प्रतिशतसम्मको लागत (श्रमदान, नगद वा सामग्री) जम्मा गरेको अवस्थामा उक्त आयोजना संचालन गर्न पहिलो प्राथमिकता दिइनेछ ।
- अनुगमन कार्यलाई नियमित र प्रभावकारी बनाउन जनप्रतिनिधि, सम्बन्धित प्राविधिक कर्मचारी, संचारकर्मी तथा स्थानीय समुदायको सहभागितामा आयोजनाको नियमित स्थलगत अनुगमन तथा प्रगतिको लेखाजोखा गरी अनुगमन प्रतिवेदन सार्वजनिक गरिने छ ।
- सडक तथा सहयोगी पूर्वाधार निर्माण गर्दा पछाडि परेको वडा, वस्ती र समुदाय, स्थानीय श्रोत साधन तथा सामग्रीको बढी उपयोग हुने, वातावरण संरक्षण र विपद उत्थानशिल तथा स्थानीय समुदायको अधिक सहभागिता हुने आयोजना तथा कार्यक्रमलाई विशेष प्राथमिकता दिइनेछ ।
- आयोजनाको संचालनको अवस्था तथा सम्पन्न भएपछि आम उपभोक्ता तथा सरोकारवालाको सहभागिता र नागरिक समाज संस्थाको सहजीकरणमा सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गरी आयोजनाको पारदर्शिता, प्रभावकारिता र जवाफदेहीता अभिवृद्धि गरिने छ ।
- आयोजना निर्माण स्थलमा सूचनापाटीको व्यवस्था, सार्वजनिक सुनुवाई तथा सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- टोल विकास संस्था तथा स्थानीय समुदायको सहभागितामा सडक अतिक्रमण हटाई सडक अधिकार क्षेत्रको सुरक्षा गरिनेछ ।
- आयोजनाको मर्मतसंभारको लागि मर्मतसंभार कोष स्थापना गरी प्रत्येक आयोजनाबाट कम्तीमा २ प्रतिशत रकम जम्मा गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- रोड करिडोरको अवधारणा अनुसार सडक निर्माणसँग कृषि, उद्योग, व्यापार, बजार प्रवर्धन, शिक्षा, स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।

प्रतिफल ३.२ सँग सम्बन्धित (आवास तथा भवन)

- सडक अधिकार क्षेत्र, भवनको मापदण्ड तयार गरी गाउँवासीलाई जानकारी दिई सो को परिपालना अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय मापदण्ड तथा स्थानीय परिवेश अनुसार भवन निर्माण संहिता तथा मापदण्ड तयारी गरी लागु गर्ने र सार्वजनिक तथा निजी भवन निर्माण गर्दा नक्शा पास अनिवार्य गरिनेछ ।
- सार्वजनिक तथा निजी भवनलाई भूकम्प प्रतिरोधी, वातावरणमैत्री, बालमैत्री, अपाङ्गता भएका व्यक्तिमैत्री र ज्येष्ठ नागरिकमैत्री बनाउन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका तथा पारिएका वर्ग, जाती तथा समुदाय पहिचान गरी प्राथमिकताका आधारमा जनता आवास कार्यक्रम मार्फत सुरक्षित आवास निर्माण गरिनेछ ।
- परम्परागत भू-उपयोगको आधारमा जोनिङ्ग गरी एकीकृत वस्ती विकास गरिनेछ ।
- अति जोखिममा रहेका प्याकुरेवाडा, गढीगाउँलाई नजिकको वस्तीमा स्थानान्तरण गरिनेछ, र मणिगाउँ, थामीगाउँ, खल्लावाडा, गुठिगाउँ, विघारे र दोचालघाटलाई वृक्षारोपण, पहिरो नियन्त्रण तथा बाँध निर्माण गरी संरक्षण गरिनेछ ।

- संभाव्यता अध्ययन गरी गाउँपालिकाको उपयुक्त स्थानमा नमूना शहर तथा व्यवस्थित बजारको विकास गरिनेछ ।
- विकास तथा सेवा प्रवाहको सहजकताकालागि गाउँपालिका रहेका विद्यमान वडाहरूको पुनःसंरचना गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको वडा नं. २ को गुठिचौरमा बहुउद्देश्य परियोजना निर्माण गरी विद्युत सेवा विस्तार, बजार व्यवस्थापन, पर्यटन प्रवर्धन, जडिबुटी संकलन तथा प्रशोधनको व्यवस्था गरिनेछ ।

प्रतिफल ३.३ सँग सम्बन्धित (विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा)

- गैसस र टोल विकास संस्था परिचालन गरी विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जाको प्रवर्धन र विस्तार गरिने छ ।
- विद्युत नपुगेको वस्ती तथा घरधुरीमा विद्युत सेवा विस्तार गरिनेछ ।
- विद्युत नपुगेका स्थानमा स्थानीय जलविद्युत आयोजना निर्माण गरी विद्युतीकरण गरिनेछ, सो अवस्था पुरा नभए सम्मका लागि सौर्य उर्जा प्रणाली मार्फत विद्युत सेवा प्रदान गरिनेछ ।
- विपन्न समुदायका लागि वैकल्पिक उर्जाका लागि अनुदान सहयोग गरिनेछ ।
- स्थानीय उपभोक्ता, निजी क्षेत्र, सहकारी संस्था र गाउँपालिका लागत सहभागितामा जलविद्युत उत्पादन तथा वितरण र मर्मतसंभारको व्यवस्था गरिनेछ ।

प्रतिफल ३.४ सँग सम्बन्धित (सूचना र संचार तथा प्रविधि)

- गाउँपालिकाले प्रवाहगर्ने सेवा तथा सुविधा, प्रगति विवरण, सफल अभ्यास, र नागरिक सन्तुष्टी सम्बन्धी सूचना तथा विवरण प्रकाशन र प्रसारणकोलागि स्थानीय संचारमाध्ययम परिचालन गरिनेछ ।
- जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीलाई सूचना प्रविधि सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट प्रवाहित गर्ने सेवा सुविधालाई सूचना तथा संचार प्रविधिमा आधारित गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाबाट सम्पादन भएका कार्यहरू, सफल तथा नमूना कार्य, उपलब्धी तथा नतिजालाई अभिलेख गरी सार्वजनिक गर्न स्थानीय बुलेटिन प्रकाशन र प्रसारणको व्यवस्था गरिनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा एफएम तथा अन्य संचारमाध्ययम संचालनका लागि प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- टेलिफोन सेवा विस्तार तथा गुणस्तर वृद्धिका लागि टावर विस्तार गरिनेछ ।
- विद्युतीय हाजिरी, ग्रुप एसएमएस जस्ता सूचना प्रविधि प्रवर्धन गरी सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालय योजना, प्रोफाइल, व्यक्तिगत घटना दर्ता, राजस्व जस्ता सफ्टवेयर तयार गरी सेवा प्रवाहलाई सहज र पारदर्शी बनाइनेछ ।

असर ४ सँग सम्बन्धित

प्रतिफल ४.१ संग सम्बन्धित (वन तथा जैविक विविधता)

- जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारको संरक्षण, संवर्द्धन, गरिनेछ ।
- सामुदायिक र राष्ट्रिय वनको दिगो व्यवस्थापन तथा निजी वनलाई प्रोत्साहित गर्दै वन क्षेत्र विस्तार र वनश्रोतको व्यवसायिक उपयोगमा जोड दिईनेछ ।

- स्थानीय समुदाय परिचालन तथा प्रदेश र संघीय सरकार संगको सहकार्यमा वन अतिक्रमण नियन्त्रणलाई जोड दिईनेछ ।
- वन तथा जैविक विविधता क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरुको समन्वय र सहकार्यलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- जडिबुटीको संरक्षणलाई प्रवर्द्धन गर्न समयतालिका निर्धारण गरी संकलन कार्यलाई व्यवस्थापन गरिने छ ।
- लोपोन्मुख महत्वपूर्ण जडीबुटीको संकलन कार्यलाई तोकिए बमोजिम निश्चित समयवाधिका लागि रोक लगाइने छ ।

प्रतिफल ४.२ सँग सम्बन्धित (भूसंरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन)

- मापदण्ड तय गरी भू-उपयोग नीतिअनुसार मात्र भू-उपयोग (कृषि, आवास क्षेत्र, व्यापारिक, औद्योगिक) गर्न प्रोत्साहित/निर्देशित गरिने छ ।
- जनसहभागिताबाट सम्पन्न गर्न सकिने प्रविधि, वायो इन्जिनियरिङ्ग, जैविक घेरावार, सडक किनारामा वृक्षारोपण कार्यक्रम मार्फत वातावरण संरक्षणमा जोड दिइनेछ ।
- भौगोलिक सूचना प्रणाली र जोखिम नक्सा तथा भूक्षय, पहिरो विश्लेषण जस्ता विधिहरुको प्रयोग गरी प्रकोप सम्बन्धी सचेतना तथा नियन्त्रण कार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

प्रतिफल ४.३ संग सम्बन्धित (वातावरण व्यवस्थापन तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन)

- वातावरण प्रदुषितगर्ने दैनिकप्रयोगका सामग्रीको प्रयोगलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
- वातावरणमैत्री समाज निर्माणका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- वातावरण संरक्षण तथा स्वच्छता सम्बन्धी जनचेतना र वातावरणमैत्री संरचना निर्माण तर्फ जोड दिईनेछ ।
- एक घर एक वगैचा अभियान संचालन गरिनेछ र नयाँ घर निर्माण संगै वृक्षारोपण लाई अनिवार्य गरिनेछ ।
- स्थानीय जलवायु अनुकुलन कार्ययोजना तर्जुमा तथा यसका लागि समुदायलाई परिचालन गरिनेछ ।
- वातावरण संरक्षण र जलवायु परिवर्तनका क्रियाकलापमा विकास साभेदार, निजी क्षेत्र, स्थानीय निकाय, स्थानीय सामुदायिक संस्था विच समन्वय र साभेदारी गरिनेछ ।

प्रतिफल ४.४ संग सम्बन्धित (विपद व्यवस्थापन)

- विपद व्यवस्थापनका लागि विपदपूर्व तथा विपद पश्चात गर्नुपर्ने सचेतना तथा प्रतिकार्यका लागि समुदाय तथा स्थानीय सरोकारवालाको क्षमता विकास गरी परिचालन गरिनेछ ।
- समुदायमा आधारित विपद जोखिम न्युनिकरण र विपद प्रतिकार्य योजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विपद जोखिम न्युनिकरण तथा व्यवस्थापनका लागि समुदायस्तरमा स्वयंसेवकहरुलाई परिचालन तथा क्षमता विकास गरिनेछ ।
- विपद जोखिम न्युनीकरणका लागि सुरक्षित आवास, दिगो पूर्वाधार विकास र वातावरण संरक्षणको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा तथा संचालन गरिनेछ ।
- स्थानीय स्तरमा आकस्मिक सहयोगकालागि विपद कोष स्थापना गरिनेछ र यसमा थप सहयोगका लागि विकास साभेदार संग समन्वय तथा पहल गरिनेछ ।

असर ५ सँग सम्बन्धित (सुशासन तथा संस्थागत विकास)

प्रतिफल ५.१ सँग सम्बन्धित (स्थानीय कानून, नीति तर्जुमा र पालना अभिवृद्धि)

- नेपालको संविधानको अनुसुचि ८ मा उल्लेखित एकल अधिकारको सुचि र अनुसुचि ९ मा उल्लेख साभा अधिकारको सुचिमा उल्लेख विषयका सम्बन्धमा आवश्यक कानून तर्जुमा गरी लागु गरिनेछ ।
- सुशासन पारदर्शिता र जवाफदेहिता अभिवृद्धिका लागी आवश्यक नीति तथा कानून तर्जुमा गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको नागरिकप्रतिको जवाफदेहिता अभिवृद्धि तथा तर्जुमा गरिएका स्थानीय कानून तथा नीतिको पालनाको लागि सार्वजनिक सुनवाई, सार्वजनिक परीक्षण, सहभागितामूलक अनुगमन, सामाजिक परीक्षण, सेवाग्राहीको अभिमत सर्वेक्षण, क्षतिपूर्ति सहितको वडापत्र जस्ता औजारको अभ्यासमा वृद्धि गरिनेछ ।
- अनियमितता र भ्रष्टाचारजन्य कार्यमा शुन्य सहनशिलताको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक सुनुवाईको माध्यमबाट सेवा प्रवाहको गुणस्तर र नागरिकको सन्तुष्टि मापन गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
- विद्यमान तथा निर्मित कानूनहरु प्रबोधिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- सहज र छिटोछरितो सेवाको सुचना तथा सहायता डेक्स तथा सूचना प्रविधिमैत्री प्रणालीको प्रयोगमा वृद्धि गरिनेछ ।
- सेवाग्राही तथा जनसमुदायबाट आएका गुनासोहरुको सम्बोधनका लागि गुनासो डेक्स र गुनासो सुन्ने अधिकारीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

प्रतिफल ५.२ सँग सम्बन्धित (संस्थागत क्षमता तथा मानव संशाधन विकास)

- गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयको विद्यमान संगठन तथा व्यवस्थापन अध्ययन गरी सो अनुसार संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- गापाको संगठन संरचना र कर्मचारी दरबन्दी अनुसार कार्य विवरण तयार गरी नतिजामुलक बनाईनेछ ।
- कर्मचारी तथा पदाधिकारीको क्षमता विकासका लागि वार्षिक रुपमा तालिम तथा अभिमुखिकरण कार्यक्रमहरु संचालन गरिनेछ ।
- जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा नागरिक समाज संस्थाहरुको क्षमता अभिवृद्धि, संघीय तथा प्रदेश सरकार र विकास साभेदार संगको समन्वय र सहकार्यमा समेत गरिनेछ ।
- वडा तथा गापाको सेवा व्यवस्थित, प्रभावकारी तथा सूचना प्रविधिमैत्री बनाउन वडा कार्यालयहरुमा इमेल, इन्टरनेट लगायत सफ्टवेयर प्रणालीको स्थापना तथा संचालन गरिनेछ ।
- कार्यसम्पादन मूल्यांकनका आधारमा हरेक वर्ष उत्कृष्ट कर्मचारी घोषणा तथा प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधि क्षमता विकासका लागि अन्तर-स्थानीय तह अनुभव तथा सिकाई आदान प्रदान कार्यक्रम गरिनेछ ।

प्रतिफल ५.३ सँग सम्बन्धित (श्रोत परिचालन)

- गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोतको पहिचान गरी आय वृद्धि गर्न राजस्व संभाव्यता अध्ययन तथा राजस्व सुधार कार्ययोजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।
- राजश्वको दर भन्दा दायरा तथा श्रोत वृद्धि लाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- आन्तरिक आय वृद्धिका लागि आर्थिक ऐनमा समयसापेक्ष परिमार्जन गर्दै लगिने छ ।
- साना तथा मझौला, उद्योग स्थापना गर्न प्रोत्साहन गरी व्यवसायीहरूलाई गरेको दायरामा ल्याइनेछ ।
- विकास प्रक्रियामा विकास साभेदार, सहकारी, निजि क्षेत्र र गैसस संग सहकार्य तथा समन्वय गरिनेछ ।
- सार्वजनिक निजी साभेदारीको अवधारणा अनुसार सेवा प्रवाह, पूर्वाधार विकास र रोजगारी सिर्जनमामा निजी क्षेत्रको लगानिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- प्रदेश तथा संघीय सरकार संग समपुरक कोष, विशेष अनुदान र आवश्यकताका आधारमा अनुदान सहयोगका लागि पहल गरिनेछ ।
- विकास साभेदारका कार्यक्रम तथा सहयोगलाई गापाको आवश्यकता तथा प्राथमिकतामा लगानीका लागि नीति तथा प्राथमिकता तोकीनेछ ।

प्रतिफल ५.४ सँग सम्बन्धित (नतिजामूलक तथा प्रभावकारी योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमन)

- गाउँ वस्तुगत विवरणलाई आवधिक रुपमा अद्यावधिक गरिनेछ ।
- योजना तर्जुमा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रियामा गाउँ वस्तुगत विवरणको उपयोग गरिनेछ ।
- वस्तुगत विवरणले औल्याएको क्षेत्र तथा विषयलाई योजना तर्जुमामा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- सहभागितामूलक योजना पद्वतीवाट योजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरिनेछ ।
- योजनाको कार्यान्वयन उपभोक्ता समिति मार्फत गरिनेछ । यसरी गठन हुने उपभोक्ता समितिमा ३३ प्रतिशत महिला सहभागितालाई सुनिश्चित गरिनेछ । योजना स्थलमा विवरण सहितको सूचना पाटी राख्ने अनिवार्य व्यवस्था गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको सहभागितामूलक योजना तर्जुमा, निर्णय र अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रक्रियामा लक्षित वर्ग तथा समुदायलाई संलग्न गाउँपालिकाको समुदाय प्रतिको जवाफदेहिता अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- नतिजामूलक योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमनको लागि संस्थागत संयन्त्र तथा संरचना तयार गरी योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा समीक्षा र प्रतिवेदनलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- उत्कृष्ट उपभोक्ता समिति तथा नागरिक समाज प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- चौमासिक रुपमा समीक्षा तथा सिकाई आदान प्रदान गरिनेछ ।

१.

परिच्छेद ४ : कार्यान्वयन योजना

४.१ स्रोत अनुमान तथा प्रक्षेपण

आवधिक योजनाको लक्ष्य प्राप्ती र कार्यान्वयन योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि संभाव्य स्रोत तथा सो को प्रक्षेपण देहाय अनुसार तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ । जस अनुसार पाँच वर्षको कुल आय १ अर्ब ८३ करोड २६ लाख ३२ हजार अनुमान गरिएको छ ।

तालिका ३: आय अनुमान

बजेटका स्रोतहरू	वार्षिक प्रक्षेपण (आर्थिक बर्ष अनुसार रकम रु. हजारमा)					
	२०७५/७६	२०७६/७७	२०७७/७८	२०७८/७९	२०७९/८०	कूल
गाउँपालिकाको वार्षिक आन्तरिक आय रकम (हजारमा)	२२६३	२७९६	४०००	४८००	७५००	२९२७९
संघीय सरकारबाट राजस्व बाँडबाँड प्राप्त रकम	४७९२६	५७५११	६००००	७२०००	८५०००	३२२४३७
प्रदेश सरकारबाट राजस्व बाँडबाँडबाट प्राप्त रकम	२५७	३०८	२५००	३०००	४०००	१००६५
वित्तीय समानिकरण (संघ)	७६३००	९१५६०	११००००	१३२०००	१५००००	५५९८६०
वित्तीय समानिकरण (प्रदेश)	४९१४	५८९७	१५०००	१८०००	३००००	७३८११
शसर्त अनुदान	५९६००	७१५२०	८००००	९६०००	१२००००	४२७९२०
विशेष अनुदान	०	०	५०००	६०००	१००००	२१०००
समपुरक अनुदान	०	०	५०००	६०००	१००००	२१०००
गैसस, अगैसस, विकासबाट संचालित आयोजना/कार्यक्रमबाट लगानी रकम (हजारमा)	३३३००	३९९६०	५००००	६००००	७००००	२५३२६०
समुदायको लगानी तथा योगदान रकम (हजारमा)	१४०००	१६८००	२००००	२४०००	३००००	१०४८००
निजी क्षेत्रको लगानी (हजारमा)	१०००	१२००	१५००	१८००	२०००	७५००
निजी सार्वजनिक साभ्देदारी	०	०	२५००	३०००	५०००	१०५००
	२३९५६०	२८७४७२	३५५५००	४२६६००	५२३५००	१८३२६३२

४.२ प्रमुख आयोजना तथा कार्यक्रम

आवधिक योजनाको लक्ष्य प्राप्तीको लागि संचालन गर्ने विषयगत प्रमुख कार्यक्रम तथा योजना, भौतिक लक्ष्य, कार्यक्रम स्थान तथा अनुमानित लागत देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ४: आवधिक योजनाको लक्ष्य तथा उद्देश्य प्राप्तीको लागि तय गरिएका कार्यक्रम तथा योजना

विषय क्षेत्रगत प्रतिफल अनुसारका रणनीतिक कार्यक्रम तथा आयोजना	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत (रु. हजार)	स्थानगत विवरण
		आधार वर्ष ०७४/०७५	कूल लक्ष्य (२०७९/८०)		
प्रतिफल १.१: कृषि उत्पादन क्षेत्र विस्तार हुने, उत्पादकत्व वृद्धि एवं व्यवसायिक कृषिको विकास हुनेछ। (विकास तथा विस्तार)					
१.१.१. खाद्य सुरक्षा तथा कृषि/पशु नीति तर्जुमा	पटक	०	१	१५००	गापा
१.१.२. तरकारी खेती पकेट कार्यक्रम	हेक्टर	२	५	७५०	वडा नं. ३ को गर्ज्यांगकोट, वडा नं. ४ को खलावाडा, वडा नं. ५ देपालगाउँ र धिता र ग्रिन हाउस समेत
१.१.३. व्यवसायिक आलु उत्पादन कार्यक्रम	हेक्टर	१०	३०	५०००	वडा नं. १, २ र ३ को क्षेत्र
१.१.४. फलफूलवाली विकास कार्यक्रम	हेक्टर	१९२	३००	१००००	स्याउ (२५० हे.) वडा नं. ३, ४ र ५ ओखर (५० हे.): सबै वडा
१.१.५. रैथाने वाली संरक्षण एवं व्यवसायिक कार्यक्रम	हेक्टर	३	१०	३०००	वडा नं. ३, ४ र ५ मा कालीमार्सी धान र कागुन, चिनो र फापर सबै वडामा
१.१.६. खाद्यान्न एवं तरकारी वालीको वीजवृद्धि कार्यक्रम	कार्यक्रम संख्या	०	१	५०००	वडा नं ३, ४ र ५ मा समूह र सहकारी मार्फत
१.१.७. वीउ बैंक स्थापना	संख्या	०	२	५०००	वडा नं. १ र २ का लागि १ स्थान र वडा नं. ३, ४ र ५ का लागि १ स्थान
१.१.८. व्यवसायिक मौरीपालन कार्यक्रम	घारसंख्या	५८०	२०००	१२०००	प्रति पकेट २०० घर हुने गरी १० स्थानमा
१.१.९. स्याउ एवं ओखरको हाइटेक नर्सरी स्थापना	वटा	०	२	१००००	वडा नं. ३ र ५ मा
१.१.१०. जैविक मल बनाउने कारखाना स्थापना	वटा	०	२	५०००	वडा नं. ३, ४ र ५ मध्ये कुनै २ स्थानमा
१.१.११. कृषक क्षमता अभिवृद्धि तालिम	पटक	२०	१००	१००००	सबै वडाका अगुवा कृषक, कृषक समूह र सहकारीमा आवद्ध सदस्य
१.१.१२. कृषि विमा कार्यक्रम	कार्यक्रम संख्या	१	१	१५००	सबै वडा
१.१.१३. स्याउ कोल्ड स्टोर स्थापना	वटा	०	३	१५०००	वडा नं. ३, ४ र ५
१.१.१४. रफ्टिक स्टोर स्थापना -आलु र वीउ आलु)	वटा	०	५	१००००	प्रत्येक वडामा १/१ वटा
१.१.१५. रेन्वो ट्राउटको सम्भावना अध्ययन -परीक्षण)	पटक	०	१	२५००	वडा नं. ४
१.१.१६. कृषि उपज संकलन केन्द्र सहित हाटबजारको स्थापना	वटा	२	४	८०००	वडा नं १ र ५
प्रतिफल १.१: (कृषि) जम्मा				१०४२५०	

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
प्रतिफल १.२ सिंचाई सुविधाको विस्तार तथा प्रवर्धन भएको हुनेछ । - सिंचाई)					
१.१.१७. हिउँपोखरी निर्माण	वटा	२०	७०	३०००	वडा नं. ३, ४ र ५
१.१.१८. सिंचाई कुलो र लिफ्ट सिंचाई आयोजना	वटा	१०	१५	२००००	वडा नं. ३, ४ र ५
१.१.१९. सिंचाई मर्मत कोष स्थापना	एकमुष्ट	०	१	५०००	गापास्तर
प्रतिफल १.२ (सिंचाई) जम्मा				२८०००	
प्रतिफल १.३ व्यवसायिक पशुपालनको विकास एवं पशुपंक्षीजन्य उत्पादनमा वृद्धि भएको हुनेछ । (पशुपालन, सेवा तथा विकास)					
१.२.१. पशुस्वास्थ्य प्रयोगशाला स्थापना	वटा	०	१	५०००	वडा नं ५ भजारज्वाला
१.२.२. चरनक्षेत्र संरक्षण तथा प्रवर्द्धन कार्यक्रम	एकमुष्ट	०	१	१००००	सवै वडा
१.२.३. नश्ल सुधार कार्यक्रम	कार्यक्रम संख्या	०	१	६०००	कृत्रिम गर्भाधान -गाई ४०० भैसी २००) बोका वितरण (५० वटा), थुमा (६० वटा), राँगो (५ वटा) र साँढे (६ वटा)
१.२.४. नश्ल सुधारिएका जातका जर्सीगाई वितरण	वटा	०	१००	७०००	वडा ३, ४ र ५ (५० प्रतिशत कृषकको लगानीमा)
१.२.५. कार्यविधि सहितको दक्ष विशेषज्ञ व्यवस्था गरी पशुपंक्षी उत्पादन तथा पशुजन्य पदार्थको उत्पादन र नियमन	वटा	०	१	४०००	गापास्तर
१.२.६. पशुपंक्षीमा विमा कार्यक्रम	एकमुष्ट	०	१	५०००	गापास्तर
१.२.७. व्यवसायिक पशुपंक्षीपालन कार्यक्रम संचालन	कृषक	०	२००	१८०००	गापास्तर (अनुदानमा आधारित)
१.२.८. घाँसखेती विस्तार कार्यक्रम	हेक्टर	०	१०	१०००	वडा नं. ३, ४ र ५
१.२.९. पशुपंक्षी उपचार तथा खोप सेवा कार्यक्रम	कार्यक्रम संख्या	०	१	४०००	सवै वडा
१.२.१०. पशुवधशाला तथा मासु बजार विकास कार्यक्रम	संख्या	०	१	१००००	वडा नं. ५ भजारज्वाला वडा नं. १ मणिसाँघु
१.२.११. गोठ सुधार कार्यक्रम	संख्या	८	१५०	१५०००	सवै वडा
१.२.१२. कृषक क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन	संख्या	८००	२०००	३५००	सवै वडा
१.२.१३. दुग्ध चिस्यान केन्द्र संचालन	वटा	०	१	१०००	वडा नं. ५
१.२.१४. पशुजन्य छाला प्रशोधन उद्योगको स्थापना	संख्या	०	१	८०००	वडा नं. ५
प्रतिफल १.३ (पशु सेवा तथा विकास) जम्मा				९७५००	
प्रतिफल १.४: व्यवसायिक सीपयुक्त जनशक्तिको विकास हुने, उद्योग व्यवसायको संख्या वृद्धि हुने तथा व्यवसायिक कारोबारको परिमाण वृद्धि हुने छ । (व्यवसाय तथा उदम)					
१.३.१. व्यवसायिक सीप विकास तालीम कार्यक्रम	संख्या	०	१	८२००	सवै वडा (रेडियो, मोवाइल, वाइरिङ्ग, घडीमर्मत, गलैचा बुनाई, हाते होजियारी, काष्ठको फर्निचर, जाम जेली,

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
					साइडर, चिप्स, आदि बनाउने, अल्लोबाट उत्पादन हुने सामान बनाउने)
१.३.२. कोसेली घर स्थापना	वटा	०	२	१००००	वडा नं. १ मणिसाँघु र वडा नं. ५ भ्जारज्वाला
१.३.३. डाले चुक संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र	वटा	०	१	५०००	वडा नं. ३
१.३.४. रुग्ण उद्योगहरुको पुनः संचालन कार्यक्रम	एकमुष्ट	०	१	२०००	सवै वडा
प्रतिफल १.४ (व्यवसाय तथा उद्यम)जम्मा				२५२००	
प्रतिफल १.५: पर्यटकीय स्थलको पहिचान तथा पर्यटकीय सेवा तथा सुविधाको प्रवर्धन भएको हुनेछ । (पर्यटन विकास)					
१.४.१ पर्यटन गुरुयोजना तर्जुमा	वटा	०	१	२०००	गापास्तर
१.४.२ हाटेल व्यवस्थापन तथा पर्यटन व्यवस्थाको लागि तालिम	जना	०	५०	१०००	गापास्तर
१.४.३ धार्मिक एवं पर्यटकीय स्थलको स्तरोन्नती एवं पुर्वाधार विकास कार्यक्रम	कार्यक्रम संख्या	०	१	५०००	गापास्तर
१.४.४ व्यवस्थित होम स्टेथापना	गाउँ	१	२	३०००	वडा नं. १ र २
१.४.५ विभिन्न माध्यमबाट पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचार प्रसार	वटा	०	१	२०००	सवै स्थानको
१.४.६ होटेल व्यवसायीहरुलाई कुक तथा अतिथि सत्कार सम्बन्धी ज्ञान, सीप तथा तालिम	जना	१५	५०	१०००	सवै वडा
प्रतिफल १.५: -पर्यटन विकास) जम्मा				१४०००	
प्रतिफल १.६: सहकारी विस्तार एवं बैकिंग सेवा तथा सुविधाको पहुँचमा अभिवृद्धि हुनेछ । - बैङ्क, सहकारी तथा वित्तीय सेवा)					
१.६.१ सहकारी मर्ज कार्यक्रम	वटा	०	५	३०००	सवै वडा
१.६.२ वित्तीय सेवा तथा सहकारी व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता विकासको व्यवस्था गर्ने	जना	०	१००	१०००	(लेखा तालिम, सहकारी शिक्षा)
प्रतिफल १.६ (बैङ्क, सहकारी तथा वित्तीय सेवा)जम्मा				४०००	
आर्थिक विकास जम्मा				२७२९५०	
२. सामाजिक विकास					
प्रतिफल २.१: आधारभुत, माध्यामिक तथा प्राविधिक शिक्षामा सहज पहुँच र शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (शिक्षा तथा मानव संशाधन)					
२.१.१ बालमैत्री तथा अपांगमैत्री विद्यालय भवन निर्माण	संख्या	०	११	१६००००	सवै सामुदायिक विद्यालयहरुमा
२.१.२ शिक्षकको क्षमता विकास तालिम	पटक	०	१०	६५००	सवै सामुदायिक विद्यालयहरुमा
२.१.३ शिक्षक दरवन्दी व्यवस्था	संख्या	०	२२	१५००००	सवै सामुदायिक विद्यालयहरुमा
२.१.४ प्रतिफलमा आधारित शिक्षक सम्मान	पटक	०	५	५००	गाउँपालिका भर
२.१.५ उत्कृष्ट शिक्षक तथा विद्यालय प्रोत्साहन	पटक	०	५	७५००	गाउँपालिका भर
२.१.६ विद्यालयमा विद्युतीय पुस्तकालय स्थापना	संख्या	०	१२	१२०००	सवै सामुदायिक विद्यालयहरुमा
२.१.७ विद्यालयमा प्राविधिकधार संचालन	संख्या	०	३	१००००	खडक देवि मावि मणिसाँघु, शंकर बहुउद्देश्यीय मावि

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
					गज्यागंकोट, सत्यवादी मावि दसौदी
२.१.८ विद्यालयमा विज्ञान प्रयोगशाला स्थापना	संख्या	१	४	३०००	खडक देवि मावि मणिसाँघु, शंकर बहुउद्देश्यीय मावि गज्यागंकोट, सत्यवादी मावि दसौदी
२.१.९ अन्तर विद्यालय अतिरिक्त कृयाकलाप संचालन	पटक	०	५	१०००	गाउँपालिका भर
२.१.१० विद्यालयमा कृषि अभ्यास प्रयोगशाला स्थापना	स्थान	०	३	५००	खडक देवि मावि मणिसाँघु, शंकर बहुउद्देश्यीय मावि गज्यागंकोट, सत्यवादी मावि दसौदी
२.१.११ विद्यालयमा खानेपानी व्यवस्थापन	संख्या	७	१२	२५००	शंकर मावि, हिराधनजय आवि, कुडी आवि, खडक देवि, चोत्रा आवि
२.१.१२ विद्यालयमा सौचालय निर्माण	संख्या	०	१२	६०००	सबै सामुदायिक विद्यालय
२.१.१३ बाल विकास केन्द्र स्थापना	संख्या	१९	२१	२५००	वडा नं. १ नापानि र मनिसाँघु
२.१.१४ आवश्यकतामा आधारित स्थानीय पाठ्यक्रम	पटक	०	१	५००	निर्माण, कार्यान्वयन र मुल्यांकन, समीक्षा र परिमार्जन
२.१.१५ विद्यार्थीहरुको लागि समकालीन परिवेश सम्बन्धी अभिमुखिकरण	पटक	०	१०	५००	सबै विद्यालयमा स्वास्थ्य, कानून, सामाजिक अपराध, लगायत बदलिदो परिवेश सम्बन्धी
२.१.१६ विद्यालयमा सूचना प्रविधिको विस्तार	संख्या	०	१२	१२००	सबै विद्यालयमा एउटा ल्यापटप सहित इन्टरनेट जडान
२.१.१७ श्रोत केन्द्र व्यवस्थापन	संख्या	०	१	५००	श्रोत केन्द्र भारज्वाला
२.१.१८ सामुदायिक सिकाइ केन्द्र व्यवस्थापन	संख्या	१	१	१५००	वडा नं. १ गुठिचौर
प्रतिफल २.१ (शिक्षा) जम्मा बजेट				३६६२००	
प्रतिफल २.२: आधारभुत स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँच तथा गुणस्तरमा वृद्धि भएको हुनेछ । (स्वास्थ्य)					
२.२.१ भवन निर्माण	संख्या	३	७	४००००	वडा नं १ को मनि साँघु, वडा २ को मुडुली, वडा नं ३ खर्जागंकोट, वडा नं ४ को बालु
२.२.२ अस्पताल स्थापना	संख्या	०	१	५००००	वडा नं. ४ को धवलमडी
२.२.३ स्वास्थ्य संस्थामा क्षमता विस्तार	पटक	०	५	६००	धवलमडी
२.२.४ विद्युतीय हाजिरी स्थापना	संख्या	०	५	३००	सबै स्वास्थ्य चौकी
२.२.५ हेल्थपोस्ट स्थापना	संख्या	३	५	१००००	वडा नं. २ मुडुली र वडा नं. ३ गर्जागंकोट
२.२.६ स्वास्थ्य संस्थामा पूर्वाधार (धारा, सौचालय, पर्खाल) निर्माण	संख्या	०	५	१०००	सबै स्वास्थ्य चौकी
२.२.७ वर्थिङ सेप्टर व्यवस्थापन	संख्या	०	५	१०००	सबै स्वास्थ्य चौकी
२.२.८ विशेषज्ञ सेवा सहितको घुम्ती शिविर	पटक	१	१०	५००	गाउँपालिका भर पालोपालो गरी
२.२.९ गाउँघर क्लिनिक भवन निर्माण	संख्या	०	१०	५०००	सबै गाउँघर क्लिनिक रहेको स्थानमा
२.२.१० स्वास्थ्य सेवा विस्तार	संख्या	०	५	१००००	सबै स्वास्थ्य संस्थामा
२.२.११ विद्यालयमा प्राथमिक उपचार तालिम	संख्या	०	१०	५०००	श्रोत केन्द्रमा
२.२.१२ स्वास्थ्य स्वयम सेविका क्षमता विकास	पटक	०	५	१०००	गाउँपालिका केन्द्र
२.२.१३ स्वास्थ्य संस्थामा विद्युतिय प्रविधि व्यवस्थापन	संख्या	०	५	५००	सबै स्वास्थ्य चौकीमा एउटा ल्यापटप सहित इन्टरनेट

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
					जडान
२.२.१४ स्वास्थ्यकर्मी प्रोत्साहन	पटक	०	५	२५०	गाउँपालिकाभर
प्रतिफल २.२ (स्वास्थ्य) जम्मा बजेट				१२५१५०	
प्रतिफल २.३: खानेपानी तथा सरसफाईमा सबै पहुँच तथा र गुणस्तरमा बृद्धि भएको हुनेछ। (खानेपानी तथा सरसफाई)					
२.३.१ एक घर एक धारा	परिवार	७९७	१५००	७००००	सबै वडामा
२.३.२ सौचालय निर्माण	परिवार	२१६०	२२५५	२०००	बाँकी घरपरिवारमा
२.३.३ जनचेतनाका लागि मिडिया	पटक	०	५	५००	वर्षभरी रेडियो तथा टेलिभिजनबाट कार्यक्रम गर्ने
२.३.४ फोहरमैला व्यवस्थापन	पटक	०	५	५०००	गाउँपालिका भरी
प्रतिफल २.४ लक्षित वर्ग तथा समुदायको सशक्तिकरण तथा क्षमता अभिवृद्धि भएको हुनेछ। (समावेशीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा)					
२.४.१ लक्षित वर्ग सञ्जाल निर्माण	संख्या	४	५	५०	गाउँपालिका भरी
२.४.२ महिला तथा बालबालिका शाखामा कर्मचारी व्यवस्था	संख्या	१	८	५०००	महिला विकास शाखा
२.४.३ सामाजिक कुसंस्कार विरुद्ध जनचेतना कार्यक्रम	संख्या	०	५	५००	गाउँपालिका भरी
२.४.४ अपांगता भएका व्यक्तिका लागि सीपमूलक तालिम	जना	०	१५०	७५००	हस्तकला
२.४.५ महिला स्वरोजगारका लागि तरकारी तथा मसला खेती	जना	०	५००	५०००	गाउँपालिका भरी
२.४.६ हिंसा पिडितका लागि सेवा केन्द्र स्थापना	संख्या	०	१	१०००	वडा नं. ४
२.४.७ दलित युवाका स्वरोजगार तालिम	जना	०	२५०	५०००	व्युटीपार्लर, हाउस वायरीड, स्याउबाट जुस तथा जाम, पलम्बर, इलेक्ट्रोनिक्स मर्मत
२.४.८ आरन सुधार कार्यक्रम	संख्या	०	९०	४५०	आरनहरुमा
२.४.९ असहाय आश्रय केन्द्र स्थापना	संख्या	०	१	५०००	वडा नं. ४
२.४.१० जेष्ठ नागरिक ज्ञान सीप हस्तान्तरण	पटक	०	५	५००	गाउँपालिका केन्द्र
२.४.११ सामाजिक तथा पारिवारिक सहिष्णुता प्रवर्द्धन	पटक	०	५	५००	विभिन्न उमेर समुह, जाति र लिंगका प्रतिनिधिको अन्तरक्रिया
२.४.१२ महिला पुरुष समविकास प्रवर्द्धन	पटक	०	१०	२५००	गाउँपालिका भरी
२.४.१३ सामाजिक समानता र न्यायकालागि संस्थागत विकास	संख्या	०	५	१०००	समुह निर्माण, मागमा आधारित कार्यक्रम
२.४.१४ जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य परिक्षण	पटक	०	१०	१५००	गाउँपालिका भरी
प्रतिफल २.४ (समावेशीकरण तथा सामाजिक सुरक्षा) जम्मा बजेट				३५५००	
प्रतिफल २.५: युवाहरुको सर्वांगीण विकासबाट आत्मनिर्भरतामा अभिवृद्धि भएको हुनेछ। (युवा तथा खेलकूद)					
२.६.१ गाउँपालिकास्तरीय खेल मैदान निर्माण	संख्या	०	१	१५००	वडा नं ३ गाज्यागंकोट
२.६.२ विद्यालयस्तरीय खेल मैदान निर्माण तथा स्तरीकरण	संख्या	३	१०	२४००	त्रिभुवन मावि, सत्यवादी मावि, कालिका मावि, पञ्चकोशी मावि, उखाडी मावि, गुठि गाउँ मावि,

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
					हिमाली सम्भा मावि
२.६.३ युवाका लागि रोजगारमूलक तालिम	संख्या	०	२५००	७५०००	सबै वडा
२.६.४ खेलकुद आयोजना	पटक	०	५	१०००	गाउँपालिका स्तरीय
प्रतिफल २.५ (युवा तथा खेलकुद) जम्मा बजेट				७९९००	
प्रतिफल २.६: स्थानीय कला, साँस्कृतिको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन भएको हुनेछ । (कला, साँस्कृतिक, शान्ति सुरक्षा, मेलमिलाप)					
२.५.१. धार्मिक क्षेत्र संरक्षण तथा प्रवर्द्धन	संख्या	०	४	५०००	चोत्रा गुम्बा, गरुड नुवाउने, चिमरा मालिका र ठाकुर ज्यु
२.५.२. साँस्कृतिक नाच प्रतियोगिता	पटक	०	५	५००	गाउँपालिका
२.५.३. मेल मिलाप केन्द्र स्थापना	संख्या	०	५	५००	गाउँपालिकाभर
२.५.४. साँस्कृतिक तथा कला संग्राहलय स्थापना	संख्या	०	१	१०००	देपालगाउँ
२.५.५. स्थानीय कला तथा साँस्कृतिक सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान	पटक	०	१	२००	गाउँपालिकाभर
प्रतिफल २.६ (कला तथा साँस्कृतिक) जम्मा बजेट				७२००	
सामाजिक विकास जम्मा				६९१४५९	
प्रतिफल ३.१: सडक र सहायक पूर्वाधारको विकास र विस्तार तथा यातायात सुचारु हुनेछ । (सडक तथा यातायात)					
३.१.१. सडक निर्माण, विस्तार तथा स्तरोन्नति	कि.मि.	५३	१६६	१५१००००	<p>पक्की सडक (२५ कि.मि. पक्की र ५५ कि.मि. ग्राभेल) बाँकी ५ कि.मि.का दरले २५ सडक पक्की (पिच) गर्ने र बाँकी खण्डमा सहायक संरचना सहित सडक ग्राभेल गर्ने</p> <ol style="list-style-type: none"> दानसाँगु मौर्य चाखुरे भालु सडक (३५ कि.मि.) राष्ट्रिय प्राथमिकताको आयोजना दानसाँगु गोरुओडार मुडुरी गुठिगाउँ मणिसाँगु सडक (१५ कि.मि.) भारज्वाला फोई थाप्ला ठाकुरज्यू सडक (३० कि.मि.) <p>ग्राभेल सडक (१० कि.मि)</p> <ol style="list-style-type: none"> थामी गाउँ भैसीखाल सडक ५ कि.मि. मनीसाँघु नापानी सडक ५ कि.मि <p>नयाँ ट्राक (सडक) ७६ कि.मि. निर्माण गर्ने</p> <ol style="list-style-type: none"> दानसाँगु विंगारे भैसीखाल चिमरामालिका सडक (११ कि.मि.) नेटिलेक बाविला सडक (५ कि.मि.) भारज्वाला कुम्डी चिमानी थाप्ला सडक (१५ कि.मि.)

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
					४. देपालगाउँ ठाडाचौर थाप्ला सडक (१५ कि.मि.) ५. थामीगाउँ राज्या, कोइरेली लाग्मा सडक (१५ कि.मि.) ६. गुठिचौर गरुडानी ठाकुरज्यू सडक (१५ कि.मि.)
३.१.२. सडकको नियमित, आवधिक तथा आकस्मिक मर्मत संभार	कि.मि.	०	१००	३०००००	१. पिच सडक २५ कि.मि. २. ग्राभेल सडक ७५ कि.मि.
३.१.३. पर्यटन पदमार्ग	कि.मि.	०	३०	१५०००	१. चोत्रा जग्दुला ताल गडुलानी तिर्थ पदमार्ग निर्माण (१० कि.मि.) २. सानो गुठिचौर चुवा ठुलाहाँका विष्टज्यू पदमार्ग (२० कि.मि.)
३.१.४. मोटरवेले पुल	संख्या	२	१८	१५००००	विद्यमान सडकहरुमा १६ वटा पक्की पुल निर्माण गर्ने १. नानीसाँघु पुल वडा नं. ५ (केन्द्रिय सडक) २. खोलीगाड पुल वडा नं. ३ (केन्द्रिय सडक) ३. निदारा पुल वडा नं. ३ र ४ ४. गुठिचौर खोला पुल वडा नं. २ ५. बाविला खोला पुल, वडा नं. २ ६. चोत्रा खोला पुल (तल र माथि गरी ४ वटा) वडा नं. १ ७. मणिसाँगु वडा नं. १ ८. नापानी खोला पुल, वडा नं. १ ९. मौर्य पुल वडा नं. १ १०. भारज्वाला (भुलाखोला पुल), वडा नं. ५ ११. गोरुओडार पुल, वडा नं. ४ १२. गौडा पुल वडा नं. ५ १३. कोल्ते पुल, वडा नं. २
३.१.५. ट्रेस तथा भोलुङ्गे पुल	वटा	११	१३	१००००	१. वडा नं. ४ खलालसाँगु २. वडा नं. २ पिप्पेडी
३.१.६. काठेपुलको मर्मत संभार	वटा	०	२६	५२००	निर्माण तथा संचालन भएका
प्रतिफल ३.१: (सडक तथा यातायात) जम्मा				१९९०२००	
प्रतिफल ३.२ आवास, भवन तथा वस्ती एकीकृत, व्यवस्थित र सुरक्षित भएको हुनेछ । (आवास, भवन तथा वस्ती विकास)					
३.२.१. जोखिमयुक्त वस्ती संरक्षण तथा व्यवस्थापन	वस्ती संख्या	०	७	७००००	पहिरो रोकथाम, नदि नियन्त्रण र वृक्षारोपण गरी जोखिमयुक्त ७ वटा वस्तीहरु प्याकुरेवाडा, खल्लावाडा, थामिगाउँ, गूठिगाउँ, विघारे र दोचालघाट, मणिगाउँ
३.२.२. संभाव्यता अध्ययन गरी प्याकुरेवाडा र गढीगाउँलाई स्थानान्तरण	वस्ती	०	२	५००००	गढीगाउँलाई नापानी र प्याकुरेवाडालाई चाखा

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
३.२.३. भवनसंहिता र मापदण्ड तयार गरी गाउँवासीलाई जानकारी	पटक	०	१०	१५००	<ul style="list-style-type: none"> वडा नं. १ का ७ वस्ती वडा नं. २ का ६ वस्ती वडा नं. ३ का ६ वस्ती वडा नं. ४ का ११ वस्ती वडा नं. ५ का ६ वस्ती
३.२.४. भूकम्प प्रतिरोधि भवन निर्माण विषयमा प्राविधिक र मिस्त्रीलाई तालिम प्रदान गर्ने (३५ जनालाई)	जना	०	१२	२५००	वडामा २५ जनाका दरले
३.२.५. स्वास्थ्य चौकी, कृषि सेवा केन्द्र, पशु सेवा केन्द्र, शिक्षा स्रोत केन्द्र एकीकृत गरी ५ वटा वडा कार्यालय भवन र १ गाउँपालिका भवन निर्माण गर्ने		०	^	५००००	स्वास्थ्य चौकी, कृषि सेवा केन्द्र, पशु सेवा केन्द्र, शिक्षा स्रोत केन्द्र एकीकृत सेवा प्रवाहको व्यवस्था मिलाउने <ul style="list-style-type: none"> वडा नं. १, मणिसाँगु वडा नं. २, विसौनी वडा नं. ३, सिमाचौर वडा नं. ४, बालु वडा नं. ५, देपालगाउँ गाउँ कार्यपालिका भवन, वडा नं. ४ धवलमडी
३.२.६. स्थानीय कलाकर्मी तथा मिस्त्रीलाई स्थानीय कला विकास र प्रवर्धन वारे तालिम प्रदान	जना	०	४०	२०००	गाउँपालिका भरीबाट ४० जना युवा तथा लक्षित वर्ग लक्षित गर्ने
३.२.७. जनता आवास कार्यक्रम	जना	०	५०	५०००	गाउँपालिकाका विपन्न तथा पछाडि परेको वर्ग
३.२.८. एक वस्तीलाई गाउँपालिका स्तरीय नमूना शहरको रूपमा विकास	स्थान	०	१	१००००	धिताबाट दोसालघाँट (वडा नं. ३ र ५)
३.२.९. मण्डी, संकलन तथा विक्री केन्द्र, सटर तथा कबल, सडक, सार्वजनिक चर्पी, पाकिङ्गस्थल सहित बजार व्यवस्थापन	स्थान	०	२	१०००	वडा नं. १ मणिसाँगु र वडा नं. ४ को बालु
प्रतिफल ३.२ (आवास, भवन तथा वस्ती विकास) जम्मा				१९२०००	
प्रतिफल ३.३: विद्युत सेवा तथा वैकल्पिक उर्जा उपलब्धतामा वृद्धि भएको हुनेछ। (विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा)					
३.३.१. विद्युत उत्पादन तथा वितरण	किलोवाट	१९७	४०४	८००००	चालु लघु जलविद्युत आयोजनाको नियमित मर्मत तथा संभार गर्ने (४ वटा) <ol style="list-style-type: none"> दोचालघाँट लघु जलविद्युत आयोजना (८५ किवा) वडा नं. ३ नौमुले लघु जलविद्युत आयोजना (७६ किवा) वडा नं. ४ बाविला लघु जलविद्युत (२८ किवा) वडा नं. २ चोत्राखोला लघु जलविद्युत (८ किवा) वडा नं. १

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
					नयाँ निर्माण (२०७ कि.वा) १. ओदाली लघु जलविद्युत आयोजना (४२ किवा) वडा नं. १ २. उपल्लो दोचालघाट जलविद्युत आयोजना (९० किवा) वडा ३ र ४ ३. नौमुले २ जलविद्युत आयोजना (७५ किवा) वडा नं. ५
३.३.२. संस्थागत तथा आसासीय सौर्य उर्जा प्रणाली सहयोग कार्यक्रम	वटा	४०३	७५०	९०३	वडा नं. २ मुडुरी, वडा नं. खाली, स्यानीपाखा, वडा नं. चोत्रा रहलवथान, छोपागाउँ, टसिङ्ग, घाटगाउँ
३.३.३. वायोग्यासको संभाव्यता अध्ययन तथा परिक्षण	वटा	०	१५	१५००	वडा नं. ३, ४ र ५
३.३.४. नपुग तथा थप परिवारमा सुधारिएको चुल्हो विस्तार	घरधुरी	२२५५	२७५५	२५००	१ देखि ५ वडाका विपन्न परिवारहरूलाई बितरण गर्ने
प्रतिफल ३.३: (विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा) जम्मा				८४९०३	•
प्रतिफल ३.४: सूचना र संचार प्रविधिको विस्तार र प्रयोगमा वृद्धि भएको हुनेछ। (सूचना संचार तथा प्रविधि)					
३.३.५. टेलिफोन टावरको क्षमता वृद्धि गर्ने र रिपिटर टावर विस्तार	संख्या	०	३	३०००	वडा नं. १ को चोत्राको रिसिङ्गलेक र वडा नं. ३ कालिमाटी लेख र वडा नं. ५ को छिनालागना
३.३.६. सामुदायिक रेडियो स्थापना र संचालन गर्ने	संख्या	०	१	३२००	वडा नं. ४ चिमरा मालिका १ वटा
३.३.७. ल्याण्डलाइन टेलिफोन सुविधा जडानको समपुरक लगानी	संख्या	०	३०००	२५००	वडा ३,४ र ५ लाई लक्षित गरी ३००० लाइन जडान गर्ने
३.३.८. वडा कार्यालयमा इमेल र इन्टरनेट सुविधा जडान	संख्या	०	२	५००	सेवा प्रदायक कम्पनीसँग समन्वय गरी वडा नं. १ र २ को वडा कार्यालयमा इमेल इन्टरनेट जडान
३.३.९. सूचना प्रविधिवारे क्षमता विकास तालिम र सचेतना कार्यक्रम	संख्या	०	१००	१०००	जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र लक्षित वर्ग
३.३.१०. गुठिचौर बुलटिनको प्रकाशन र प्रसारण	पटक	०	१५	१५००	चौमासिक रुपमा प्रिन्ट र मासिक अनलाइन
प्रतिफल ३.४: (सूचना संचार तथा प्रविधि) जम्मा				११७००	
पूर्वाधार विकास जम्मा				२२७८८०३	
प्रतिफल ४.१: विविधतायुक्त वनस्रोत र जडिबुटीको संरक्षण तथा वैज्ञानिक व्यवस्थापन भएको हुनेछ। (वन तथा जैविक विविधता)					
४.१.१ बहुउद्देश्यीय वन नर्सरी स्थापना	संख्या	०	५	२५००	प्रत्येक वडामा १ वटा
४.१.२ वृक्षारोपण कार्यक्रम (वन, खर्क तथा पाखाहरुमा)	हेक्टर	०	२५००	२००००	वृक्षारोपण व. नं. १ देखि ५ का नांगा डाँडापाखामा
४.१.३ हाइटेक जडिबुटी नर्सरी स्थापना कार्यक्रम	संख्या	०	१	१५०००	गापास्तर
४.१.४ जडिबुटी खेती घरेलुकरण तथा वृक्षारोपण कार्यक्रम	रोपनी	०	१५००	१००००	(१ देखि ५ वडामा) १५०० रोपनीमा
४.१.५ सामुदायिक वन तथा कबुलियती वन उपभोक्ता समितिको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम	जना	०	१५००	२००००	गाउँपालिका स्तरमा सबै सामुदायिक वनहरूलाई

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
४.१.६ वार्षिक रुपमा वन उपभोक्ता समितिको कार्य योजना अध्यावधिक, कार्यन्वयन, क्रियाशिलता अनुगमन, नियमन	पटक	०	५	१०५०	गाउँपालिका स्तरमा
४.१.७ उत्कृष्ट सामुदायिक वनलाई पुरस्कार प्रोत्साहन कार्यक्रम	पटक	०	५	५००	२१ वटा सामुदायिक वनहरुमध्ये उत्कृष्टलाई
४.१.८ सरकारी तथा सामुदायिक वनको वैज्ञानिक व्यवस्थापन	रोपनी	०	५०	२५००	५ वडाका एक एक सामुदायिक वनमा
४.१.९ सरकारी वनको हक हस्तान्तरण गरी कबुलियती तथा सामुदायिक वन मार्फत दिगो व्यवस्थापन कार्यक्रम	संख्या	०	१	२००	प्रतिवर्ष १ वटा १ वडामा
४.१.१० जडिबुटी संकलन तथा अनुगमन कार्यविधि निर्माण कार्यक्रम	पटक	०	१	२००	गाउँपालिका स्तरमा
४.१.११ जडिबुटी संकलन, प्रशोधन र बजारीकरण क्षमता अभिवृद्धि (संकलक, वन उपभोक्ता तथा व्यवसायी)	जना	०	१२५	१०००	गाउँपालिका, प्रदेश स्तर
४.१.१२ स्थानीय संकलक, जडिबुटी थोक क्रेता, विक्रेता, जडिबुटीसंग सम्बन्धित निजीक्षेत्र विच स्थानीय स्तर जडिबुटी प्रशोधन सचेतना तथा अर्न्तक्रिया कार्यक्रम	जना		१२५	१०००	गापा स्तर
४.१.१३ जडिबुटी प्रशोधन र बजारीकरण कार्यक्रम	वटा	०	१	२००००	गापा स्तरमा १ वटा प्रशोधन उद्योग स्थापना गर्ने
४.१.१४ सामुदायिक वन ब्लक पूर्वाधार व्यवस्थापन	वटा	०	५	२५००	प्रत्येक वडामा वन क्षेत्र भित्र
४.१.१५ सामुदायिक वन क्षेत्र भित्र अग्निरेखा निर्माण	वटा	०	२१	५०००	प्रत्येक सामुदायिक वन क्षेत्र भित्र
४.१.१६ सामुदायिक वन क्षेत्रमा सिमा अनुगमन (विवाद समाधानका लागि)	पटक	०	१	५००	विवादित सामुदायिक वनमा
४.१.१७ सामुदायिक वन क्षेत्रभित्र रहेको जडिबुटीको ब्लक विभाजन	पटक	०	१	५००	सबै सामुदायिक वनमा
४.१.१८ जडिबुटी सम्बन्धी स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण तथा क्षमता विकास	पटक	०	१	५००	गापास्तरमा
प्रतिफल ४.१: (वन तथा जैविक विविधता)				१०२९५०	
प्रतिफल ४.२: कृषि भूमि तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण र वैज्ञानिक व्यवस्थापनमा अभिवृद्धि भएको हुनेछ ।(भू तथा जलाधार व्यवस्थापन)					
४.२.१ पानी मुहान संरक्षण ३५ वटा स्थानमा, संरक्षण	वटा	०	३५	३५००	(भडेनीखोला, फुलवारीखोला, जाइकुलाखोला, धडके, पुरुन्धारा, इखुल्ल्या, मुग्राहा, जुकेमुल, धौलीगाड, बुम्रेली, पानीखोला, पानीजाड नौमुली, डुठीमिडा, जुकापानी, छहलेपानी, ज्वान्ना, लामासाडा, गीडीमिला, नुनेपानी, पाल्तीखोला, भान्छरा आदि
४.२.२ पहिरो नियन्त्रण कार्यक्रम	वटा	०	१०	१०००००	थामीगाउँ, दहलपुरा, बाहुलीगाउँ, प्याकुरेवाडा, गुठिगाउँ, कुमनीगाउँको धारापाखा, सत्यवादि मावि दशौली, नौमुले जलविद्युत ढाँके, दोचालगाड लघुजलविद्युतको नहर, बाविला जलविद्युत नहर
४.२.३ भिरोलो जमिन उपचार तथा वस्ती संरक्षण	वटा	०	८	५००००	८ स्थानमा (गुठिगाउँ, धवलपुर, उखाडी, धारागाउँ, घरसँडा, कूडि, मुरुल्ली, पारागढीगाउँ, डाडाँपाडा)

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
४.२.४ हरित सडक निर्माण तथा पूर्वाधार विकास कार्यक्रम	किमी	०	२२	३००००	गापास्तरमा नयाँ, तथा पुराना कच्ची सडक भएको स्थान
४.२.५ भुक्षय तथा कटान नियन्त्रण कार्यक्रम (बाँध, ड्याम तथा तटबन्ध निर्माण)	किमी	०	२	३०००	६ स्थानमा (छापु, जुगारी, लाप्काचौर, छिडी, गुणासाघु, टोलदुस्का, आदि स्थानमा
४.२.६ जलाधार क्षेत्र संरक्षण कार्यक्रम (तालतलैया र पोखरी तथा संरक्षण र उपयोग)	वटा	०	५	१०००	१० स्थानमागीडीदह, विष्ट दह, संक दह, छेडेदह, हूक्केदह, जलदह, निस्खरदह, रिन दह, ज्वालादह, जोगिनीदह
प्रतिफल ४.२: (भू तथा जलाधार व्यवस्थापन) जम्मा				१८७५००	
प्रतिफल ४.३: स्थानीय वातावरण तथा पर्यावरण स्वच्छता तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन क्षमतामा अभिवृद्धि भएको हुनेछ। (वातावरण तथा स्वच्छता)					
४.३.१ वातावरणमैत्री घर निर्माण अभियान	संख्या	०	२५	५००	प्रत्येक वडा मा ५ का दरले
४.३.२ सहिद तथा हरियाली पार्क तथा मनोरञ्जन स्थल निर्माण (	संख्या	०	५	५०००	सबै वडामा
४.३.३ डम्पीङ्गसाइड स्थापना	संख्या	०	५	५००००	गापा स्तर
४.३.४ कम्पोष्ट विन तथा गाभेज व्यवस्थापन	संख्या		२२३१	२५००	सम्पूर्ण गापा स्तरमा
४.३.५ फोहोरमैला व्यवस्थापन	पटक	०	१०	१०००	सम्पूर्ण गापा स्तरमा
४.३.६ स्वच्छ वातावरण निर्माणको लागि योगदान दिने व्यक्ति, संस्था, समिति लाई पुरस्कार कार्यक्रम	पटक	०	५	२५०	सबै वडामा
४.३.७ सरसफाई तथा ध्रुवामुक्त अभियान	पटक	०	२	५००	सबैवडामा
४.३.८ जलवायु उत्थानशिल विउ बैंक स्थापना र प्रसार	वटा	०	१	२०००	गापास्तरमा
४.३.९ जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजना निर्माण	पटक	०	१	१०००	गापास्तरमा
४.३.१० अनुकूलन क्षमता विकास कार्यक्रम	पटक	०	५	२०००	प्रत्येक वडामा १ पटक
४.३.११ अध्ययन अवलोकन भ्रमण	पटक	०	५	२०००	गापास्तर, अन्तरजिल्ला भ्रमण
प्रतिफल ४.३: (वातावरण तथा स्वच्छता) जम्मा				६६७५०	
प्रतिफल ४.४: विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापन भएको हुनेछ। (विपद् व्यवस्थापन)					
४.४.१ सार्वजनिक खुल्ला क्षेत्रको पहिचान, नक्शाकन तथा अभिलेख, संरक्षण, उपयोग कार्यक्रम	पटक	०	१	२००	गापा स्तर, (स्यालीपाखा, धर्मशाला, देपालगाउ, सिमा चौर, गुठिचौर)
४.४.२ भूकम्प तथा प्रकोपवाट सुरक्षित वस्ती, सामुदायिक संरचना, भवन निर्माण भवन तथा संरचनाको मापदण्ड सम्बन्धी सचेतना	पटक	०	२	५००	गापा स्तर

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
४.४.३ जोखिमयुक्त वस्ती पहिचान, सामुदायिक संरचनाको जोखिम स्थिति विश्लेषण	पटक	०	१	२५०	गापा स्तर
४.४.४ स्थानीय भवन तथा सामुदायिक संरचनाको मापदण्ड तथा भवन संहिता तर्जुमा, पालना अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण कार्यक्रम	पटक	०	५	५००	प्रत्येक वडामा १ पटक
४.४.५ विपद व्यवस्थापन कोष स्थापना कार्यक्रम वार्डस्तर	वटा	०	५	१०००	५ वटा वार्डमा
४.४.६ वडास्तरमा स्वयमसेवकलाई विपद व्यावस्थापन, विपद नूनिकरण सीप, क्षमता विकास तालिम कार्यक्रम	संख्या	०	५०	५००	१ वडाबाट २ जनालाई प्रशिक्षक प्रशिक्षण तालिम प्रति वर्ष
४.४.७ विपद व्यवस्थापन सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय तथा परामर्श कार्यक्रम	पटक	०	५	५००	गापा स्तरमा
४.४.८ पूर्व चेतावनी प्रणाली क्षमता विकास कार्यक्रम	पटक	०	५	१५००	प्रत्येक वडामा
४.४.९ सुरक्षित आश्रय स्थल	वटा	०	१	२००००	गापास्तरमा
४.४.१० विद्यालय स्तरमा विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम	पटक	०	१	१२००	गापाका १२ विद्यालयमा
प्रतिफल ४.४: (विपद व्यवस्थापन) जम्मा				२६१५०	
बन, बातावरण तथा विपद व्यवस्थापन जम्मा				३८३३५०	
प्रतिफल ५.१: स्थानीय ऐन, नियम तर्जुमा तथा परिपालनामा अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (स्थानीय कानून तथा नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन)					
५.१.१ स्वीकृत स्थानीय ऐन, नियम, नीति, निर्देशिका, कार्यविधि तथा नियमावली तयारी कार्यक्रम	संख्या	१३	४८	९००	गापा स्तर
५.१.२ नागरिक वडापत्र निर्माण तथा कार्यान्वय (लेखेर टाँस्ने र रेडियो तथा अन्य माध्यमबाट जानकारी सहित)	संख्या	०	७	५००	गापा र वडा स्तर
५.१.३ सूचना अधिकारी तथा गुनासा सुन्ने व्यवस्थापन	पटक	०	५	३०००	गापा स्तर
५.१.४ जवाफदेहिता प्रवर्द्धन कार्यक्रम (सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परिक्षण आदि)	पटक	५	६०	१५००	गापा र वडा स्तर
५.१.५ तयार भएका ऐन, नियम, कार्यविधिहरुको प्रवोधीकरण जानकारी, अभिमुखिकरण	पटक	०	११	११००	प्रत्येक वडामा २ पटक र गापामा १ पटक
५.२.१ वेरुजु न्यूनीकरणका लागि कार्यक्रम	संख्या	०	३०	९००	सवै वडा र गापा
प्रतिफल ५.१: (ऐन, नियम तथा सुशासन) जम्मा				७९००	
प्रतिफल ५.२: जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र सरोकारवालाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (संस्थागत तथा मानव संसाधन विकास)					
५.२.२ कार्यकक्ष तथा हल व्यवस्थापन	का.	३	६	६०००	गापा केन्द्र र वडा ३, २, ४

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
	संख्या				
५.२.३ कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिलाई क्षमता विकास कार्यक्रम	पटक	३	१३	३५००	गापा र वडा
५.२.४ अन्तर स्थानीय तह सिकाई अवलोकन भ्रमण र टिम विल्डीङ्ग कार्यक्रम	पटक	०	५	७५००	गापा र वडा
५.२.५ स्थानीय संघसंस्था क्षमता विकास कार्यक्रम	पटक	०	५	५००	सवै वडा
५.२.६ संगठन तथा व्यवस्थापन अध्ययन र कार्यविवरण	पटक	०	१	५००	गापा स्तर
५.२.७ सेवाग्राही प्रतिक्षा कक्ष व्यवस्थापन कार्यक्रम	वटा	०	६	५००	गापा र वडा स्तर
५.२.८ शौचालय व्यवस्थापन कार्यक्रम	संख्या	३	९	५००	गापा तथा वडा स्तर
५.२.९ खानेपानी व्यवस्थापन कार्यक्रम (सेवाग्राही सहित)	का.सं	०	६	१५००	गापा तथा वडा स्तर
५.२.१० उत्कृष्ट कर्मचारी प्रोत्साहन कार्यक्रम	जना	०	१०	१००	प्रत्येक वर्ष १ जना गापा केन्द्र र १ जना वडा (विषयगत सहित)
५.२.११ सवारिसाधन व्यवस्थापन (मोटरसाईकल, जीप)	संख्या	११	२२	१७०००	वडामा ६ मोटरसाईकललाई ४ थप्ने, गापामा ५ मोसालाई ५ थप्ने र गापामा २ जिप थप्ने
प्रतिफल ५.२ (संस्थागत तथा मानव संसाधन विकास) जम्मा				३७६००	
प्रतिफल ५.३: आन्तरिक आय, राजस्व परिचालन तथा खर्च व्यवस्थामा अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (श्रोत परिचालन)					
५.३.१ राजस्व संभाव्यता अध्ययन तथा राजस्व सुधार कार्ययोजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन	पटक	०	२	१४००	गापा स्तर
५.३.२ करदाता शिक्षा कार्यक्रम	पटक	०	२५	८००	सवै वडा वार्षिक १ पटक
५.३.३ उत्कृष्ट करदाता प्रोत्साहन कार्यक्रम	जना	०	१५	३००	प्रत्येक वर्ष ३ जना
५.३.४ गापा आय वृद्धिका लागि विकास साभेदार, गैसस, अन्य दाता र निजी क्षेत्र संग सहकार्य तथा सहयोगका लागि छलफल कार्यक्रम	पटक	०	१०	५००	गापा स्तर
५.३.५ आ.ले.प शाखाको गठन र कर्मचारी व्यवस्थापन	पटक	०	१	३०००	गापा स्तर
५.३.६ राजश्व शाखा स्थापना तथा सुदृढिकरण कार्यक्रम	संख्या	०	१	५००	गापा स्तर
५.३.७ संघ तथा प्रदेश संग आय वृद्धिका लागि समन्वय तथा पैरवी	पटक	०	१०	१०००	प्रदेश र संघसंग वार्षिक १ पटक
५.३.८ उत्पादनमुलक तथा गापाको आय वृद्धि हुने कार्यक्रमहरु	संख्या	०	५	७५०	गापा स्तर
५.३.९ गैसस डेक्स स्थापना तथा व्यवस्थापन	संख्या	०	१	५००	गापा स्तर
प्रतिफल ५.३ (श्रोत परिचालन) जम्मा				८७५०	
प्रतिफल ५.४: योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन व्यवहारिक, व्यवस्थित र नतिजामूलक भएको हुनेछ । (योजना व्यवस्थापन)					
५.४.१ गाउँ वस्तुगत विवरण तयारी र अध्यावधिक	पटक	१	३ पटक अध्यावधिक गर्ने	१५००	गापा तथा वडा स्तर
५.४.२ एकिकृत दीर्घकालीन अद्यावधिक योजना तर्जुमा	पटक	१	२ पटक अध्यावधिक गर्ने	१४००	गापा तथा वडा स्तर
५.४.३ नतिजामूलक अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्यविधि निर्माण, क्षमता	पटक	१	६	७५००	गापा तथा वडा स्तर

	इकाई	योजनाको लक्ष्य		अनुमानित लागत	स्थानगत विवरण
विकास तथा नियमित अभ्यास					
५.४.४ विषय क्षेत्रगत रणनीतिक योजना तर्जुमा	संख्या	०	५	२५००	गापा स्तर
५.४.५ समीक्षा तथा सिकाई उपलब्धी आदान प्रदान तथा प्रकाशन	पटक	०	१५	२६५०	गापा र वडा स्तर वार्षिक ३ पटक
५.४.६ योजना तथा बजेट तर्जुमा कार्यविधि निर्माण र सहभागितामुलक योजना तर्जुमा प्रकृया अबलम्बन तथा वार्षिक योजना तर्जुमा (विज्ञ सहयोग सहित)	संख्या	२	७	७५००	गापा र वडा स्तर
५.४.७ उपभोक्ता समिति क्षमता विकास कार्यक्रम	पटक	०	१५	१५००	गापा र वडा स्तर
५.४.८ उपभोक्ता समिति प्रोत्साहन कार्यक्रम	संख्या	०	१५	३००	गापा र वडा स्तर , वार्षिक ३ उपभाक्ता समिति
प्रतिफल ५.४: (योजना व्यवस्थापन) जम्मा				२४८५०	
सुशासन तथा संस्थागत विकास जम्मा				७९१००	
कुल बजेट				३७०५६६२	

४.३ विषयक्षेत्र अनुसार प्रस्तावित बजेट

आवधिक योजना कुल तथा विषयक्षेत्र अनुसारको ५ वर्षको बजेट प्रक्षेपण देहाय अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ । जसमा कुल वजेट रु ३ अर्ब ७० करोड ५६ लाख ६२ हजार प्रस्तावित गरिएको छ । यो अवधिमा गाउँपालिका भित्र १ अर्ब ८३ करोड २६ लाख ३२ हजार आय हुने देखिन्छ । जसमा १ अर्ब ८७ करोड ३० लाख ३० हजार बजेट नपुग हुने देखिन्छ । यसको लागि गाउँपालिकाले संघीय तथा प्रदेश सरकार र विकास साभेदारहरु संग समन्वय र सहकार्यको नीति अपनाउनु पर्ने देखिन्छ ।

तालिका ५: विषय क्षेत्र अनुसार कुल प्रस्तावित बजेट

विषय क्षेत्र	कुल अनुमानित लागत (रु. हजार)	प्रतिशत
१. आर्थिक विकास	२७२९५०	७.३७
प्रतिफल १.१ (कृषि विकास) जम्मा	१०४२५०	२.८१
प्रतिफल १.२ (सिंचाई) जम्मा	२८०००	०.७६
प्रतिफल १.३ (पशु विकास) जम्मा	९७५००	२.६३
प्रतिफल १.४ (उद्यम तथा व्यवसाय) जम्मा	२५२००	०.६८
प्रतिफल १.५(पर्यटन विकास) जम्मा	१४०००	०.३८
प्रतिफल १.६ (बैंक तथा वित्तीय संस्था) जम्मा	४०००	०.११
२. सामाजिक विकास	६९१४५९	१८.६६
प्रतिफल २.१ (शिक्षा) जम्मा	३६६२००	९.८८
प्रतिफल २.२ (स्वास्थ्य)	१२५१५९	३.३८
प्रतिफल २.३ (खानेपानी तथा सरसफाई) जम्मा	७७५००	२.०९
प्रतिफल २.४ (लक्षित वर्ग तथा समावेशीकरण) जम्मा	३५५००	०.९६
प्रतिफल २.५ (युवा) जम्मा	७९९००	२.१६
प्रतिफल २.६ (कला संस्कृति) जम्मा	७२००	०.१९
३. पूर्वाधार विकास	२२७८८०३	६१.५०
प्रतिफल ३.१ (सडक तथा यातायात) जम्मा	१९९०२००	५३.७१
प्रतिफल ३.२ (आवास तथा बस्ती) जम्मा	१९२०००	५.१८
प्रतिफल ३.३ (विद्युत तथा उर्जा)	८४९०३	२.२९
प्रतिफल ३.४ (सूचना तथा संचार) जम्मा	११७००	०.३२
४. वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	३८३३५०	१०.३४
प्रतिफल ४.१: (वन तथा जैविक विविधता) जम्मा	१०२९५०	२.७८
प्रतिफल ४.२: (जलाधार तथा भूमी संरक्षण) जम्मा	१८७५००	५.०६
प्रतिफल ४.३: (सुन्दरता तथा स्वच्छता) जम्मा	६६७५०	१.८०
प्रतिफल ४.४ (विपद व्यवस्थापन) जम्मा	२६१५०	०.७१
५. सुशासन तथा संस्थागत विकास	७९१००	२.१३
प्रतिफल ५.१ (ऐन, नियम तथा कार्यविधि तथा जवाफदेहिता) जम्मा	७९००	०.१९
प्रतिफल ५.२ (संस्थागत तथा मानव संसाधन क्षमता)	३७६००	१.०४
प्रतिफल ५.३ (श्रोत परिचालन) जम्मा	८७५०	०.२४
प्रतिफल ५.४ (योजना व्यवस्थापन)	२४८५०	०.६७
कुल बजेट	३७०५६६२	१००.००

४.४ अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

आवधिक एकिकृत गाउँ विकास योजनाको प्रभाव, असर, प्रतिफलको नतिजा मापन गरिने छ । यसै गरी प्रमुख कार्यक्रम तथा आयोजनाहरुको प्रक्रिया अनुगमन गरिनेछ । नतिजामापन आवश्यकता अनुसार वाह्य परामर्शवाट र प्रकृया अनुगमन गाउँ कार्यपालिका र सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन समितिको जिम्मेवारी रहने छ । आवधिक गाउँ विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्वन्धी विस्तृत प्रकृया तथा जिम्मेवारी देहाय अनुसार हुनेछ ।

४.४.१ गाउँ विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको जिम्मेवार निकायहरु

- गाउँ कार्यपालिका तथा विषयगत समिति

- गाउँ स्तरीय अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति
- वडा स्तरीय अनुगमन समिति
- जिल्ला समन्वय समिति
- विषयगत शाखा, उपशाखा, परियोजना, संघ, संस्था
- नागरिक समाज संस्था तथा तेश्रो पक्ष

४.४.२ आवधिक तथा वार्षिक गाउँ विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका साधन तथा विधिहरू

- स्थलगत अनुगमन
- कार्ययोजना (लक्ष्य) र प्रगति विच तुलना तथा मापन
- नागरिक अनुगमन
- नतिजामा आधारित ढाँचा अनुसार वार्षिक समीक्षा
- नतिजामूलक ढाँचा अनुसार सहभागितामूलक मद्यावधी समीक्षा
- चौमासिक समीक्षा
- नतिजामूलक ढाँचा अनुसार सहभागितामूलक अन्तिम समीक्षा (तेश्रो पक्षबाट मूल्याङ्कन)

४.४.३ आवधिक तथा वार्षिक गाउँ विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको प्रक्रिया

तालिका ६: आवधिक विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनका प्रक्रिया

के गर्ने?	कसले गर्ने?	कहिले गर्ने?	कसरी गर्ने?
कार्यक्रम वा प्रक्रिया अनुगमन	गाउँ स्तरीय अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति, वडा स्तरीय अनुगमन समिति, समुदाय तथा समुदायमा आधारित संस्थाहरू	पटक, मासिक, चौमासिक र वार्षिक	- स्थलगत अनुगमन - चौमासिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति विवरणको तुलना
प्रतिफल मूल्यांकन	गाउँ कार्यपालिका, अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति	चौमासिक, अर्धवार्षिक, वार्षिक र मद्यावधी	- स्थलगत अनुगमन - वार्षिक कार्ययोजनाको लक्ष्य र प्रगति विवरणको तुलना - नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन
असर तह मूल्यांकन	गाउँ कार्यपालिका, अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति र तेश्रो पक्ष	वार्षिक, मद्यावधी र अन्तिम वर्ष	- सहभागितामूलक छलफल - नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन - नमूना सर्वेक्षण - वस्तुगत विवरण अध्ययन
प्रभाव तह मूल्यांकन	गाउँ कार्यपालिका, अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति, र तेश्रो पक्ष	मद्यावधी र अन्तिम वर्ष	- नतिजामूलक अनुगमन खाका अनुसार नतिजा मापन - सहभागितामूलक छलफल अध्ययन तथा सर्वेक्षण - वस्तुगत विवरण अध्ययन - प्रगती प्रतिवेदन अध्ययन

४.४.४ विषय क्षेत्रगत नतिजामूलक अनुगमन योजना

आवधिक एकिकृत विकास योजनाको प्रभाव, असर, प्रतिफलको नतिजा मापन गरिनेछ। यसै गरी प्रमुख कार्यक्रम तथा आयोजनाहरूको प्रक्रिया अनुगमन गरिनेछ। नतिजामापन आवश्यकता अनुसार वाह्य परामर्शवाट र प्रकृया अनुगमन कार्यपालिका र सुपेरिवेक्षण तथा अनुगमन समितिको जिम्मेवारी रहने छ। आवधिक विकास योजनाको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी विस्तृत प्रकृया, ढाँचा तथा जिम्मेवारी अनुसूचि १ मा उल्लेख भए अनुसार हुनेछ।

अनुसूचीहरू

अनुसूचि १: आगावियो को नतिजामूलक अनुगमन तथा मूल्यांकन योजना

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरू					अनुगमनका साधनहरू	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
प्रभाव गुठिचौरबासीको आय, रोजगारी, खाद्य सुरक्षा तथा जीवनस्तरमा गुणात्मक र दीगो सुधार गर्ने	प्रति व्यक्ति वार्षिक आय ५० हजार भन्दा कम आम्दानी हुने परिवार	प्रतिशत	३७	२२	१५	गाउँ वस्तुगत विवरण अध्ययन प्रतिवेदन मूल्याङ्कन प्रतिवेदन प्रगति/अनुगमन प्रतिवेदन वपन्नता नक्शाङ्कन थलगत अवलोकन तथा अन्तरवार्ता	अ- म- विष्- समिति तेश्वर पक्ष	
	आफ्नो उत्पादन र आम्दानीबाट ९ महिना देखि वर्षभरी खान पुग्ने परिवार	प्रतिशत	६	१५	४०			
	खाद्यान्न उत्पादन धान, मकै, गहुँ, जौ	क्वि	७२४७५	८००००	१०००			
	प्रति व्यक्ति खाद्यान्न उत्पादन वार्षिक	केजी						
	आम्दानीको दुई तिहाईभन्दा बढी खर्च खानामा खर्च गर्ने जनसंख्या	प्रतिशत	६०	४५	३०			
	साना किसान तथा उत्पादकको औषत वार्षिक आय	रु.						
	जमिनको उत्पादकत्व प्रति हेक्टर (वार्षिक औषत कृषि उत्पादन)	रु. हजार	४६६	४७५	५००			
	स्नातक तह उत्तीर्ण जनसंख्या	जना	६१२		१०००			
	व्यवसायिक प्राविधिक सीपयुक्त दक्ष व्यक्ति	जना	९०	१५०	२००			
	कम तौल भएका ५ वर्षमूनीका बालबालिका	प्रतिशत						
	मापदण्ड अनुसार बनेका आवास घर	संख्या	२३	१५०	३००			
	पक्की सडकमा पुग्न लाग्ने औषत समय	घण्टा	८	४	२			
	रुख विरुवाले ढाकेको वा हरियाली क्षेत्र	हेक्टर	३१९१	३३००	३५००			
	गाउँपालिकाको नीति, कानून निर्णय र सेवा प्रवाहबाट सन्तुष्ट सेवाग्राही	प्रतिशत	६०	७०	८०			
	बजार केन्द्रमा पुग्न लाग्ने औषत समय	मिनेट	६	४	२			
असर १ : कृषि, पशुजन्य र	गैर कृषि पेशा (उद्यम, व्यापार र जागिर) मा निर्भर	जनसंख्या	९६१	१३००	२०००	गाउँ वस्तुगत	अ- न्तिम	गाउँ अनुगमन तथा
कृषि तथा पशुपालन व्यवसायमा संलग्न	प्रतिशत	४०	५०	६५				

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
औद्योगिक उत्पादन एवं उत्पादनशील सेवा सुविधाको उपलब्धता, गुणस्तर र उपयोगमा बृद्धि गर्ने ।	कृषि उपजहरुको वार्षिक मूल्य (एकमुष्ट)	रु. हजार	३७२३९५	४०००००	५०००००	विवरण स वेक्षण प्रतिवेदन गति/अनुगमन प्रतिवेदन	म द्यावधि ब र्षिक	सुपेरिवेक्षण समिति विष् ायगत समिति कृषि ा, पशु तथा सहकारी शाखा तेश्र ो पक्ष
	पशुपंक्षी र सोजन्य उत्पादन मूल्य (वार्षिक)	रु.हजार	४४६५९	६००००	९०००००			
	उद्योग तथा व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति	जना	९८४	५००	८००			
	निकासीजन्य उद्योग	संख्या	०	२	५			
	भ्रमण गर्ने वार्षिक पर्यटक (वाह्य)	संख्या	०	९००	२००			
	भ्रमण गर्ने वार्षिक पर्यटक (आन्तरिक)	संख्या	७००	९५००	२०००			
	पर्यटन र सेवामूलक व्यवसायमा संलग्न व्यक्ति	जना	९५	५५	९००			
	वैकमा खाता हुने तथा सेवा उपयोग गर्ने परिवार	प्रतिशत	५४	८०	९५			
	उत्पादन र बजारीकरण सहकारीमा आवद्ध सदस्य	संख्या	५००	९०००	९५००			
	प्राविधिक तथा विशेष दक्षता भएका व्यक्ति	जना	९९	९५०	३००			
प्रतिफल ९.९: कृषि उत्पादन क्षेत्र विस्तार हुने, उत्पादकत्व बृद्धी एवं व्यवसायिक कृषिको विकास हुनेछ ।(कृषि विकास तथा विस्तार)	कृषिका लागि उपयोग भएको जमिन	रोपनी	९५६९४	९७०००	९८०००	गाउँ वस्तुगत विवरण स वेक्षण प्रतिवेदन गति/अनुगमन प्रतिवेदन	म द्यावधि ब र्षिक अ र्धवार्षिक च ैमासिक	गा उँ अनुगमन् तथा सुपेरिवेक्षण समिति विष् ायगत समिति कृषि ा, पशु तथा सहकारी शाखा
	व्यवसायिक उत्पादनमा संलग्न कृषक	संख्या	२६	५०	९००			
	मार्सीघान व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	२०००	२५००	३०००			
	जौ व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	९००००	९२०००	९३०००			
	गहुँ व्यवसायिक क्षेत्र	रोपनी	५०००	६०००	७०००			
	सिमि व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	३९५४	४०००	५००			
	फापर व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	२५००	३०००	३५००			
	आलु व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	२००	४००	६००			
	स्याउ व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	३०००	४०००	५०००			
	ओखर व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	५००	७००	९०००			
	तरकारी व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	५९	७०	९००			
	व्यवसायिक जडिबुटी खेतिबाट आम्दानी लिने परिवार	संख्या	०	२५	५०			
	अगुवा वा व्यवसायिक कृषक	संख्या	९२	२५	५०			
	क्रियाशिल ग्रामीण कृषि कार्यकर्ता (जेटिए)	संख्या	९३	२५	५०			
	स्थानीय व्यवसायिक कृषि फार्म	संख्या	९	५	९०			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
	सक्रिय व्यवसायिक कृषक समूह	संख्या	१६	२५	५०			
	खाद्यान्न (धान, मकै, गहुँ र जौ) उत्पादन	क्वि	७२४७५	८००००	१०००००			
	तरकारी उत्पादन	क्वि	२१८		५००			
	फलफुल उत्पादन	मे.ट.	१६२१२	२००००	२५०००			
	मह उत्पादन	के.जि.	१४५८	२०००	८०००			
	जडिबुटी उत्पादन	केजी	१२६३५	१३०००	१५०००			
	ऊन उत्पादन	मे.ट.	०.८३१	१०००	१३००			
	दुध उत्पादन	मे.ट.	२२०	३५०	५००			
	कम्पोष्ट र जैविक मल उत्पादन	मे.ट.	०	४०	८०			
	व्यवसायिक कृषि नर्सरी	संख्या	७	८	९			
	कृषि सहकारी संस्था	संख्या	२	३	५			
	सहकारीमा आवद्ध कृषक	संख्या	३६	३००	५००			
	रष्ट्रिक स्टोर	संख्या	१	३	५			
	कोण्ड स्टोर	संख्या / मेट	०	१	३			
	उन्नत विउ, जैविक मल र विषादी प्रयोग गर्ने, आधुनिक कृषि प्रविधि प्रयोग गर्ने घरघुरी	प्रतिशत	२०	३०	४०			
	कृषि उपज संकलन तथा बजार प्रवर्धन केन्द्र	संख्या	२	३	४			
प्रतिफल १.२ सिंचाई सुविधाको विस्तार तथा प्रवर्धन भएको हुनेछ । (सिंचाई)	१२ है महिना सिंचाई हुने क्षेत्र	रोपनी	५०००	७०००	१००००	।उँ वस्तुगत विवरण वेक्षण प्रतिवेदन, सिंचाई कार्यालयका प्रतिवेदन् गति/अनुगमन	द्यावधि र्षिक र्धवार्षिक ैमासिक	।यगत समिति गा उँ अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति सिंचाई कार्यालय वा ईकाईहरु
	प्रयोगमा आएका सिंचाई प्रविधि (सतह, पोखरी, ड्रिप, लिफ्ट आदि)	संख्या	३	३	३			
	सुचारु सिंचाई आयोजना (कुलो)	संख्या	१०	१२	१५			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
						प्रतिवेदन		
प्रतिफल १.३ व्यवसायिक पशुपालनको विकास एवं पशुपंक्षीजन्य उत्पादनमा वृद्धि भएको हुनेछ। (पशुपालन, सेवा तथा विकास)	व्यवसायिक पशुपालनमा संलग्न परिवार	संख्या	१८	२५	५०	Iउँ वस्तुगत विवरण वेक्षण प्रतिवेदन, पशु शाखा प्रतिवेदन गति/अनुगमन प्रतिवेदन	द्यावधि र्षिक र्धवार्षिक ैमासिक	Iयगत समिति गा उँ अनुगमन् तथा सुपेरिवेक्षण समिति पशु विकास शाखा
	वार्षिक खरिद विक्री भेडा, खसी, बोका	संख्या	७००	१०००	१५००			
	व्यवसायिक पशुपालन फर्म	संख्या	२	५	१०			
	भुइँघाँसको व्यवसायिक उत्पादन क्षेत्र	रोपनी	०	१००	२००			
	सक्रिय पशुपालन समूह	संख्या	६	८	१०			
	व्यवस्थित चरन क्षेत्र	संख्या	१०	१२	१५			
	नशल सुधार तथा उपचार केन्द्र	संख्या	०	१	१			
	क्रियाशिल ग्रामीण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ता	संख्या	८	१५	२५			
	पशुपालन सम्बन्धी उपलब्ध प्रविधि, (खोप, कृत्रिम प्रजनन, क्यासट्रेसन....) उपयोग गर्ने घरपरिवार	प्रतिशत	५०	७०	९०			
	सुचारु कृत्रिम गर्भाधान केन्द्र	संख्या	०	१	१			
दुग्ध चिस्यान केन्द्र/संकलन केन्द्र	संख्या	०	१	१				
प्रतिफल १.४: उद्योग व्यवसायको सिर्जना तथा व्यवसायिक उत्पादनमा वृद्धि हुनेछ। (उद्योग, व्यापार तथा बजार व्यवस्थापन)	चालु लघु उद्योग	संख्या	१२	१५	२०	Iउँ वस्तुगत विवरण वेक्षण प्रतिवेदन गति/अनुगमन प्रतिवेदन	द्यावधि र्षिक र्धवार्षिक ैमासिक	Iयगत समिति गा उँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति उद्योग वाणिज्य वा व्यापार संघ
	चालु घरेलु उद्योग	संख्या	५	७	१०			
	चालु साना उद्योग	संख्या	१	३	५			
	सुचारु व्यापार व्यवसाय	संख्या	१०७	२००	३००			
	उच्चम सृजना र विकास सम्बन्धी तालिम प्राप्त उद्यमी	संख्या	१२६	२००	३००			
	व्यवसायिक सीपमूलक तालिम प्राप्त व्यक्ति	संख्या	१०८७	१५००	२०००			
	जडिबुटी संकलन केन्द्र	संख्या	२	३	५			
	सुचारु जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र	संख्या	०	१	१			
प्रतिफल १.५: पर्यटकीय स्थलको पहिचान तथा पर्यटकीय सेवा तथा	व्यवस्थित पर्यटकीयस्थल	संख्या	०	३	५	Iउँ वस्तुगत विवरण र्षिक वेक्षण प्रतिवेदन,	द्यावधि र्षिक	Iयगत समिति गा उँ अनुगमन् तथा सुपेरिवेक्षण समिति
	व्यवस्थित होमस्टे र ग्रामीण पर्यटकीय गाउँ	संख्या	१	२	२			
	उपलब्ध पर्यटकीय सेवा र सुविधाको प्रकार	संख्या	०	२	३			
	पर्यटकीय स्तरको होटेल तथा रेष्टुरेण्ट	संख्या	०	१	१			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
सुविधाको प्रवर्धन भएको हुनेछ । (पर्यटन विकास)	कृषि पर्यटन संचालन स्थान	संख्या	०	०	१	सम्बन्धित शाखा प्रतिवेदन गति/अनुगमन प्रतिवेदन	अर्धवार्षिक मासिक	सम्बन्धित शाखा
	तालिम प्राप्त टुर गाइड	संख्या	०	०	१५			
	व्यवस्थित वनभोज तथा पार्क	संख्या	१	१	१			
	स्तरोन्नति गरिएका पर्यटकीय सम्पदा	संस्था	०	०	५			
	तालिम प्राप्त कुक तथा वेटर	संख्या	१५	२५	५०			
	संचालित तथा व्यवस्थित पदमार्गको लम्बाई	कि.मि.	०	०	१५			
प्रतिफल १.६: सहकारी विस्तार एवं बैकिंग सेवा तथा सुविधाको पहुँचमा अभिवृद्धि हुनेछ । (बैङ्क, सहकारी तथा वित्तीय सेवा)	सुचारु बैंक तथा वित्तीय संस्था	संख्या	१	१	१	Iउँ वस्तुगत विवरण वेक्षण प्रतिवेदन Iष्ट बैंक प्रतिवेदन हकारी र वित्तीय संस्था प्रतिवेदन गति/अनुगमन प्रतिवेदन	मासिक अर्धवार्षिक मासिक	वियोगत समिति गाउँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति सहकारी र वित्तीय संस्था सम्बन्धित छाता संगठन
	सेवा सुचारु बैंक शाखा तथा वित्तीय सेवा प्रदायक	संख्या	१	१	१			
	उपलब्ध कारोबारको किसिम (बचत र लगानी रेमिट मदा सटही व्यवसायिक सहकारी संस्था	संख्या	६	८	१०			
		संख्या						
असर २: स्थानीय स्वास्थ्य, शिक्षा र सामाजिक सुरक्षा सेवाको उपलब्धता,	५ वर्ष माथिको कुल साक्षर जनसंख्या	प्रतिशत	७०.४९	७७	८५	Iउँ वस्तुगत विवरण सर्वेक्षण प्रतिवेदन गति/अनुगमन प्रतिवेदन	अन्तिम द्यावधी र्षिक	Iँ तथा अनुगमन सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति शिक्षा, स्वास्थ्य,
	पुरुष साक्षरता	प्रतिशत	८१.३१	८५	९०			
	महिला साक्षरता	प्रतिशत	५९.६७	७३	८०			
	आधारभूत विद्यालयमा पहुँचको औषत समय	मि.	३०	२५	२०			
	प्राविधिक शिक्षामा अध्ययनरत विद्यार्थी	संख्या	५०	१५०	३००			
उच्च शिक्षाप्राप्त विद्यार्थी	संख्या		७७५	८००	१२००			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
गुणस्तर र उपयोगमा बृद्धि गर्ने ।	३० मिनेटभित्र स्वास्थ्य सेवामा पहुँच भएका घरपरिवार	परिवार	१८६	८००	१५००	प्रतिवेदन सामाजिक परीक्षण	महिला बालबालिका र सम्बन्धित अन्य शाखा	तेस्रो पक्ष
	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/अस्पताल पुग्न लाग्ने औषत समय	मिनेट	१२०	९०	६०			
	घरमा धाराको पानी उपयोग गर्ने जनसंख्या	प्रतिशत	३५	६५	९०			
	सरसफाई सेवा र सुविधा उपलब्ध परिवार	संख्या	१८००	२०००	२२५५			
	स्नातकतह उत्तीर्ण अपाङ्ग	संख्या	१	३	५			
	स्नातक तह उत्तीर्ण गर्ने महिला	संख्या	७५	१२५	२००			
	स्थानीय समिति/संरचनाको नेतृत्वदायी पदमा महिला तथा अन्य लक्षित वर्गको प्रतिनिधित्व	संख्या	१५	२२	३०			
	जिल्ला/क्षेत्रीयस्तर व्यवसायिक खेलाडी	संख्या	१	१	३			
	पूर्व प्रसूति सेवा ४ पटक प्राप्त गर्ने महिला	प्रतिशत	९५	९६	९७			
	जीवनउपयोगी सीप प्राप्त तथा क्लब, सञ्जाल र संस्थामा आवद्ध युवा	संख्या	३८	१००	२५०			
प्रतिफल २.१: आधारभुत, माध्यमिक तथा प्राविधिक शिक्षामा सहज पहुँच र शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (शिक्षा तथा मानव संशाधन)	विद्यालय बाहिर रहेका (५-१५ वर्ष) बालबालिका	संख्या	२६	१८	१२	गाउँ वस्तुगत विवरण	चावधि	गा
	आधारभुत विद्यालय संख्या	संख्या	८	८	८			
	माध्यमिक विद्यालय संख्या	संख्या	४	४	४			
	प्रारम्भिक बाल कक्षामा अध्ययनरत ४-५ वर्ष सम्मका बालबालिका	संख्या	३४२	४००	५००			
	कक्षा ८ को उत्तिर्ण दर	प्रतिशत	१००	१००	१००			
	कक्षा १० को उत्तिर्ण दर	प्रतिशत	१००	१००	१००			
	कक्षा ८ सिकाई उपलब्धी दर	प्रतिशत	४८	५२	६०			
	माविको सिकाई उपलब्धी दर	प्रतिशत	५०	५५	६५			
	आधारभुत विद्यालय को निरन्तरता दर	प्रतिशत	७९	८२	८७			
	मावि को निरन्तरता दर	प्रतिशत	५२	५५	६०			
आधारभुत विद्यालय खुद भर्नादर	प्रतिशत	७२	७५	८०	वैक्षण प्रतिवेदन	अ	जिल्ला शिक्षा समन्वय ईकाई	
मावि खुद भर्नादर	प्रतिशत	५३	५५	६०				गति/अनुगमन प्रतिवेदन

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
	बालमैत्री सिकाइ विधि अवलम्बल गर्ने विद्यालय	प्रतिशत	१२	१२	१२			
	बालमैत्री आधारभूत पूर्वाधार र सुविधा (भवन, चर्पी, खानेपानी, खेलकुद मैदान, घेरावार, फर्निचर) उपलब्ध	विद्यालय	०	५	१२			
	छात्रवृत्ती पाउने विद्यार्थी संख्या	संख्या	७८३	८५०	१०००			
	दिवा खाजा पाउने विद्यार्थी	संख्या	६८७	७००	८००			
	बालक्लव गठन भएका विद्यालय	संख्या	१०	१२	१२			
	शिक्षक विद्यार्थी अनुपात (आधारभूत र माध्यमिक)	संख्या	२७.१६	२५	२४			
	महिला शिक्षकको अनुपात	संख्या	१:४	१:४	१:३			
	व्यवस्थित विज्ञान र कम्प्युटर प्रयोगशाला भएका	विद्यालय	०	५	१२			
	प्राविधिक विद्यालय	संख्या	१	२	४			
	उच्च शिक्षा क्याम्पस	संख्या	०	०	१			
	बाल विकास केन्द्र संख्या	संख्या	१९	२१	२१			
प्रतिफल २.२: स्वास्थ्य सेवामा सहज पहुँच तथा गुणस्तरमा वृद्धि भएको हुनेछ। (आधारभूत स्वास्थ्य)	विरामी पर्दा सर्वप्रथम स्वास्थ्य चौकी/प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र/अस्पताल जाने जनसंख्या	प्रतिशत	८०	८५	९५	गाउँ वस्तुगत विवरण वेक्षण प्रतिवेदन गति/अनुगमन प्रतिवेदन	गा व अ प चौमासिक	गा व अ प चौमासिक
	२५०० ग्रामभन्दा कम जन्मतौल भएका शिशु	संख्या	१०	७	५			
	स्वास्थ्य संस्थामा प्रसूती गराउने गर्भवती महिला	प्रतिशत	८०	८५	९५			
	भाडापखालाको संक्रमण दर (प्रति हजारमा)	जना	५०	३५	२०			
	स्वाशप्रश्वासको संक्रमण (ARI) दर (प्रति हजारमा)	जना	६०	४५	३०			
	स्वास्थ्य संस्थामा कार्यरत स्वास्थ्यकर्मी	जना	२३	५०	१००			
	भिटामिन ए प्राप्त गर्ने बालबालिका	प्रतिशत	१००	१००	१००			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी	
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)					
	विवरण	ईकाई		०७७/७८	०७९/८०				
	सबै खोप लिएका बालबालिका	प्रतिशत	१००	१००	१००				
	परिवार नियोजनका साधनको प्रयोग दर	प्रतिशत	१७.२१	२२	२५				
	स्वास्थ्य विमा गर्ने परिवार	संख्या	१५	७००	२०००				
	स्वास्थ्य शिविर	पटक	१	५	१०				
	फलोअपमा आएका विरामी	प्रतिशत	२०	२५	५०				
	स्वास्थ्य संस्थामा उपलब्ध न्यूनतम सेवा सुविधा	प्रकार	५	६	८				
	क्रियाशिल महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	संख्या	५१	५१	५१				
	निजी तथा समुदायमा आधारित स्वास्थ्यकर्मी	संख्या	२	३	५				
	आयोडिनयुक्त नून प्रयोग गर्ने जनसंख्या	जना	१००	१००	१००				
	धुवारहित चुल्हो वा वैकल्पिक इन्धन प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	२१५०	२२००	२२५५				
	आधारभूत सुविधा (खानेपानी, शौचालय, वर्थिङ्ग वार्ड र परामर्श केन्द्र आदि) उपलब्ध स्वास्थ्य संस्था	संख्या	३	५	६				
	वर्थिङ्ग सेन्टर	संख्या	३	५	५				
	पोषण केन्द्र संख्या	संख्या	९	९	९				
प्रतिफल २.३: खानेपानी तथा सरसफाईमा सबै पहुँच तथा र गुणस्तरमा बृद्धि भएको हुनेछ। (खानेपानी तथा सरसफाई)	निजी धारा उपलब्ध घर परिवार	संख्या	७९७	१४००	२२५५	गाउँ वस्तुगत विवरण	ग	म	गा
	पाइपलाइनबाट वितरित पानी प्रयोग गर्ने घरधुरी	घरपरिवार	२१६०	२२००	२२५५				
	उपचार गरिएको वा सुरक्षित खानेपानी सुविधा प्राप्त घरधुरी	संख्या	७९७	१४००	२२५५				
	स्वच्छ (प्यान भएको) शौचालय भएका घरधुरी	संख्या	६७	६००	१५००				
	जोखिमयुक्त अवस्थामा साबुनपानीले हात धुने	प्रतिशत	५	२०	३५				
	फोहोर वर्गीकरण गरी विसर्जन गर्ने परिवार	संख्या	०	७००	१५००				
						वैक्षण्य प्रतिवेदन	स	व	उँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति
						गति/अनुगमन प्रतिवेदन	प	अ	विषयगत समिति
							स		खानेपानी तथा सरसफाई शाखा
									जिल्ला स्वास्थ्य समन्वय ईकाई

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
	सक्रिय खानेपानी र सरसफाई उपभोक्ता समिति	संख्या	६	८	१२	थलगत अवलोकन		
प्रतिफल २.४ लक्षित वर्ग तथा समुदायको सशक्तीकरण तथा क्षमता अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (समावेशीकरण तथासामाजिक सुरक्षा)	परिवर्तित स्थानीय संरचना तथा कानून अनुसार समावेशी (महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र अन्य पिछडिएको वर्ग) समिति, संयन्त्र तथा संजाल	संख्या	५	६	७	ग- Iउँ वस्तुगत विवरण	म- द्यावधि	गा- उँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति
	लैंगिक हिंसा र छुवाछुत सम्बन्धी घटना (बार्षिक)	संख्या	१५	१०	७	स- वेक्षण प्रतिवेदन	व- र्षिक	विषयगत समिति
	तालिम प्राप्त अपाङ्गता भएका व्यक्ति	संख्या	१५	७५	१५०	प- गति/अनुगमन प्रतिवेदन	अ- र्धवार्षिक	जिल्ला बाल कल्याण समिति
	व्यवसायिक सीपमूलक तालिम प्राप्त महिला	संख्या	१००	३००	५००		चौमासिक	महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण शाखा
	उद्धार, उपचार र सहयोग प्राप्त गर्ने हिंसाजन घटना पीडित	संख्या	१५	१०	८			
	लक्षितवर्गबाट उजुरी गुनासो (बार्षिक)	संख्या	२५	१३	१०			
	सामाजिक सुरक्षाबाट लाभान्वित लक्षित वर्ग	संख्या	२२०८	२५००	३०००			
	घर व्यवहार तथा कारोबारसम्बन्धी निर्णयमा महिला सहभागी हुने परिवार	संख्या	२३८	५००	८००			
	नियमित स्वास्थ्य परिक्षण गर्ने जेष्ठ नागरिक	संख्या	०	३००	५००			
	प्रतिफल २.५: युवाहरुको सर्वांगीण विकासबाट आत्मनिर्भरतामा अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (युवा तथा खेलकूद)	वैदेशिक रोजगारीमा गएका युवा	संख्या	१३१	१२०	१००	ग- Iउँ वस्तुगत विवरण	म- द्यावधि
युवाक्लब, संजाल तथा संस्था		संख्या	२	३	४	स- वेक्षण प्रतिवेदन	व- र्षिक	विषयगत समिति
युवा संलग्न स्थानीय संरचना वा संयन्त्र		संख्या	१	२	३	प- गति/अनुगमन प्रतिवेदन	अ- र्धवार्षिक	जिल्ला समन्वय ईकाई
उद्यम, व्यवसाय र स्वरोजगारीमा संलग्न युवा		संख्या					चौमासिक	
कवर्डहल तथा खेलकूद मैदान		संख्या	०	१	१			
गाउँपालिकामा संचालित खेलकूद प्रतियोगिता		संख्या	०	२	५			
प्रदेश तथा राष्ट्रियस्तर खेलाडी		संख्या	५	८	१३	अध्ययन र सर्वेक्षण		
राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय खेलाडी संख्या		संख्या	२	३	५			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
						सहभागितामूलक अनुगमन र समिक्षा अन्तरवार्ता र छलफल		
प्रतिफल २.६: स्थानीय कला, संस्कृतिको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन भएको हुनेछ। (कला, संस्कृति, शान्ति सुरक्षा, मेलमिलाप)	कला, संस्कृति, भाषा र साहित्यमा जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रको प्रतिनिधित्व गर्ने स्रष्टा	संख्या	१	२	३	गाउँ वस्तुगत विवरण वेक्षण प्रतिवेदन गति/अनुगमन प्रतिवेदन थलगत अवलोकन र अन्तरवार्ता	द्यावधि र्षिक र्धवार्षिक चौमासिक	गाउँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति
	संरक्षित कला, संस्कृति र सम्पदाका प्रकार	संख्या	२	३	३			
	कला, भाषा र साहित्यलाई पेशाको रूपमा अवलम्बन गर्ने व्यक्ति	संख्या	०	०	१			
	स्थानीय संस्कृति, कला, सम्पदा र साहित्य सम्बन्धी अध्ययन तथा अनुसन्धान	संख्या	०	०	१			
	स्थानीय कला, संस्कृति, सम्पदा, भाषा साहित्यमा आधारित प्रकाशन	संख्या	०	०	१			
असर ३: स्थानीय पूर्वाधार र संरचना, बजार तथा आवास व्यवस्थित,	१२ है महिना यातायात सुचारु सडक लम्वाई	कि.मि.	१२	५५	९०	गाउँ वस्तुगत विवरण वेक्षण प्रतिवेदन	न्तिम द्यावधीक	गाउँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति
	३० मिनेटको दुरीमा बजारकेन्द्रमा पहुँच भएका परिवार	प्रतिशत	२	४०	६८			
	प्रवर्धित तथा व्यवस्थित बजार	संख्या	०	१	२			
	सुरक्षित र बसोबास योग्य वस्तीमा परिवार	परिवार	२१३१	२१७५	२२५५			
प्रतिफल ३.१: सडक र सहायक पूर्वाधारको विकास र विस्तार तथा यातायात सुचारु हुनेछ। (सडक	यातायात सुचारु अन्तिम विन्दु (केन्द्र)	वटा	३	७	१३	गाउँ वस्तुगत विवरण वेक्षण प्रतिवेदन	द्यावधि र्षिक र्धवार्षिक	गाउँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति योजना र प्राविधिक शाखा
	कालोपत्रे सडक	किमि	१	१५	२५			
	गाभेल सडक	कि.मि	१५	४५	६५			
	कच्ची सडक	कि.मि	३८	५०	७५			
	पक्की पुल (वेली समेत)	संख्या	३	८	१८			
	मुख्य र सहायक नदीमा भोलुङ्गे तथा ट्रेस पुल	संख्या	११	१२	१४			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
तथा यातायात)	गापामा संचालित ४ पाँचे सार्वजनिक साधन	संख्या	२	१०	२०	गति/अनुगमन प्रतिवेदन थलगत अवलोकन तथा अन्तरवार्ता	मौसिक	च
	सडक नालीको लम्बाई	किमि	०	१५	२५			
	नियमित मर्मत संभार भएको सडकको लम्बाई	किमि	०	६०	९०			
	वायोइन्जिनरिङ्ग प्रविधी र सडक साइड वृक्षारोपण	कि.मि	०	१५	२५			
प्रतिफल ३.२ आवास, भवन तथा वस्ती एकीकृत, व्यवस्थित र सुरक्षित भएको हुनेछ।।। (आवास, भवन तथा वस्ती विकास)	प्रवर्धित तथा सुरक्षित जनता आवास भवन	संख्या	०	५०	१००	गति/अनुगमन प्रतिवेदन थलगत अवलोकन र अन्तरवार्ता	द्यावधि र्षिक र्धवार्षिक मौसिक	म ब अ च
	भूकम्प प्रतिरोधी भवन निर्माण सम्बन्धी दक्ष व्यक्ति	संख्या	०	५०	१२५			
	भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका सार्वजनिक भवन तथा संरचना	प्रतिशत	२	१५	२५			
	भूकम्प प्रतिरोधी प्रविधि र मापदण्ड अनुसार निर्माण भएका आवास घर	संख्या	४१	२५०	५००			
प्रतिफल ३.३: विद्युत सेवा तथा वैकल्पिक उर्जा उपलब्धमा वृद्धि भएको हुनेछ। (विद्युत तथा वैकल्पिक उर्जा)	स्थानीय विद्युत उत्पादन	कि.वा	१९७	३००	४०४	गति/अनुगमन प्रतिवेदन थलगत	द्यावधि र्षिक र्धवार्षिक मौसिक	म ब अ च
	विद्युत सेवा पहुँच भएका घरधुरी	संख्या	१७४८	१९४८	२२५५			
	स्थानीय जलविद्युत आयोजना	संख्या	४	५	७			
	नविकरणीय उर्जा (विजुली, वायोग्यास, एलपि प्रयोग गर्ने परिवारको प्रतिशत	प्रतिशत	२	५०	८०			
	जडान सौर्य होम प्रणाली र संस्थागत प्रणाली	संख्या	४०३	७५०	९०३			
	परम्परागत उर्जा (दाउरा) प्रयोग गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	२२३१	१८८४	१७३१			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
						अवलोकन र अन्तरवार्ता		
प्रतिफल ३.४: सूचना र संचार प्रविधिको विस्तार र प्रयोगमा वृद्धि भएको हुनेछ । (सूचना संचार तथा प्रविधि)	संचारका कुनै एक साधन उपलब्ध परिवार	प्रतिशत	२६	५०	७५	ग- स- प- स- थलगत अवलोकन तथा अन्तरवार्ता	म- व- अ- च- स-	गा उँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति सूचना तथा प्रविधि शाखा
	इन्टरनेट सेवा पुगेको वडा	वडा संख्या	३	४	५			
	इन्टरनेट सेवा प्रयोग गर्ने घरपरिवार	संख्या	०	१०	२०			
	ल्याण्डलाइन टेलिफोन सुविधा	लाइन	०	१५०	३००			
	मोबाइल प्रयोगकर्ता	संख्या	१४८४	३०००	४५००			
	पत्रपत्रीका, टेलीभिजन र इन्टरनेट प्रयोग गर्ने	जना	१४८४	३०००	४५००			
असर ४: वन, जैविक विविधता तथा वातावरणीय श्रोतको संरक्षण र दीगो उपयोग गर्ने ।	रुख विरुवाले ढाकेको वा हरियाली वा वन क्षेत्र	हेक्टर	३१९०	४०००	५६९०	ग- स- प- स- थलगत अवलोकन	अ- म- व- प- स-	गा उँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति वातावरण शाखा सम्बन्धित वन ईकाई तेस्रो पक्ष
	संरक्षित भू-क्षय र बाढी संवेदनशील क्षेत्र	संख्या	०	७	१०			
	उत्पादित काठ	क्यूफिट	५६४४	७०००	१००००			
	उत्पादित दाउरा	भारी	२०७१०	२५०००	३५०००			
	जडिवुटी उत्पादन	केजी	१२६३५	१३०००	१५०००			
	उत्पादित गैह्रकाष्ठ वन पैदावर	केजी	१००००	१५०००	२००००			
	वनमा आधारित उद्योग तथा व्यवसाय	संख्या	११	१२	१५			
	वन श्रोतको प्रयोग गरी आमदानी गर्ने परिवार	संख्या	५००	१०००	१५००			
प्रतिफल ४.१: विविधतायुक्त वनस्रोत र जडिवुटीको संरक्षण तथा	व्यवस्थित सामुदायिक तथा कबुलियती वन क्षेत्र	हेक्टर	३१९०	४०००	५०००	ग- स- स-	म- व- अ-	गा उँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति
	वन प्रजाती	संख्या	५०	५०	५५			
	वृक्षारोपण क्षेत्र	हेक्टर	०	१५००	२५००			
	आयमूलक कार्य संचालित वन क्षेत्र	हेक्टर	२०	४०	१००			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	ईकाई		०७७/७८	०७९/८०			
वैज्ञानिक व्यवस्थापन भएको हुनेछ। (वन तथा जैविक विविधता)	जैविक विविधता युक्त क्षेत्र	संख्या	५	१५	२१	गति/अनुगमन प्रतिवेदन थलगत अवलोकन तथा अन्तरवार्ता	ध्र्वाषिक च मैसासिक	वा तावरण शाखा सम्बन्धित वन ईकाई
	गैरकाष्ठ वन पैदावारहरुको व्यवसायिक खेती गरिएको क्षेत्रफल	हेक्टर	५	१०	१५			
प्रतिफल ४.२: कृषि भूमि तथा जलाधार क्षेत्रको संरक्षण र वैज्ञानिक व्यवस्थापनमा अभिवृद्धि भएको (भू तथा जलाधार व्यवस्थापन भएको) हुनेछ	संरक्षित पानी मुहान संख्या	संख्या	०	२०	३५	गति/अनुगमन प्रतिवेदन थलगत अवलोकन तथा अन्तरवार्ता	घावधिक व षिक ध्र्वाषिक च मैसासिक	गा उँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति वा तावरण शाखा सम्बन्धित वन ईकाई
	भिरालो उपचार तथा संरक्षित संरचना	संख्या	०	४	८			
	नदि नियन्त्रण लम्बाई	किमी	०	१	२			
	व्यवसायिक जडिबुटी खेतिबाट आम्दानी लिने परिवार	संख्या	०	२५	५०			
	उपचार गरिएको/संरक्षित गल्छी र पहिरो	संख्या	०	५	१०			
	संरक्षित र व्यवस्थित तालतलैया क्षेत्र	हेक्टर	१	५	१०			
प्रतिफल ४.३: स्थानीय वातावरण तथा पर्यावरण स्वच्छता तथा जलवायु परिवर्तन अनुकुलन क्षमतामा अभिवृद्धि भएको	मनोरञ्जन स्थल, पार्क र हरित क्षेत्र	संख्या	०	३	५	गति/अनुगमन प्रतिवेदन थलगत अवलोकन तथा अन्तरवार्ता	घावधिक व षिक ध्र्वाषिक च मैसासिक	गा उँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति वा तावरण शाखा सम्बन्धित ईकाई
	प्रयोग भएका फोहोरमैला व्यवस्थापन प्रणाली	संख्या	०	३	५			
	कम्पोष्ट-विन र गावैज-पिट प्रयोग गर्ने परिवार	संख्या	०	१२००	२२३१			
	निश्काशित फोहोरमैलाको औषत परिमाण	मेटन	०	२२	१५			
	परम्परागत उर्जा प्रयोग गर्ने घरधुरी	संख्या	२२३१	२०००	१५००			
	नियमित सरसफाइको अभ्यास गर्ने घरधुरी	प्रतिशत	२५	५०	७५			
	घरभित्रको धुवाँमुक्त घरधुरी	प्रतिशत	९०	९५	१००			
स्थानीय विपद जोखिम न्यूनीकरण तथा जलवायु अनुकुलन कार्ययोजना तर्जुमा	पटक	०	०	१				

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
हुनेछ। (वातावरण तथा स्वच्छता)	जलवायु संवेदनशिल विउ प्रयोग गर्ने परिवार संख्या	संख्या	०	५००	१०००	थलगत अवलोकन तथा अन्तरवार्ता		
प्रतिफल ४.४: विपद् जोखिम न्युनिकरण तथा विपद् जोखिम व्यवस्थापन भएको हुनेछ।	विपद्को जोखिममा हुने घरपरिवार	संख्या	५८	२०	०	Iउँ वस्तुगत विवरण वेक्षण प्रतिवेदन गति/अनुगमन प्रतिवेदन जल्ला प्रकोप व्यवस्थापन समिति र रेडकस को प्रतिवेदन	द्यावधिक र्षिक र्धवार्षिक ैमासिक	उँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति वा तावरण शाखा स्थ नीय प्रकोप व्यवस्थापन समिति जित ला प्रकोप व्यवस्थापन समिति
	वस्ती अयोग्य स्थानमा बसोबास गरेका परिवार	संख्या	१२४	६०	०			
	विपद्बाट भएको वार्षिक क्षती (जग्गा, संरचना, बालीनाली, पशु र अन्य सम्पति)	रु. हजार	३३००	१५००	१०००			
	खुल्ला क्षेत्र र स्थान	संख्या	०	२	५			
	तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	जना	०	३०	५०			
	विपद् व्यवस्थापन स्थानीय कोष (हजारमा)	रु.	०	५००	१०००			
	विपद् व्यवस्थापनमा क्रियाशिल संघ/संस्थाहरू समूह	संख्या	०	३	५			
	विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी तालिम प्राप्त विद्यार्थी संख्या	संख्या	०	२००	५००			
	स्थानीय स्तरमा सक्रिय विपद् व्यवस्थापन समिति	संख्या	०	११	२७			
असर ५: गाउँपालिका र स्थानीय सरोकारवालाको कार्य सम्पादन र सेवा प्रवाहको स्तर बृद्धि गर्ने	प्रति व्यक्ति वार्षिक बजेट लगानी	रु.	१७११९	२००००	२५०००	Iउँ वस्तुगत विवरण गति/अनुगमन प्रतिवेदन न्तुष्टि मापन प्रतिवेदन	न्तिम द्यावधिक र्षिक	उँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति तश्च ो पक्ष
	लक्षित वर्ग, सशक्तिकरण र क्षमता विकास कार्यक्रमबाट लाभन्वित विपन्न र पिछडिएको वर्ग	संख्या/घरघुर	२५०	३५०	५००			
	गाउँपालिकामा उपलब्ध प्राविधिक मानव संसाधन	संख्या	४३	५५	७०			
	गाउँपालिकामा क्रियाशिल गैसस, अगैसस, विकास साभेदार	संख्या	६	१०	१५			
प्रतिफल ५.१: स्थानीय ऐन, नियम तर्जुमा	गाउँपालिकाले स्वीकृत गरेका कानून तथा नीति	संख्या				Iउँ वस्तुगत विवरण	द्यावधि	उँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति
	• ऐन	संख्या	६	९	१५			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
तथा परिपालनामा अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (स्थानीय कानून तथा नीति तर्जुमा र कार्यान्वयन)	● नियम तथा विनियम	संख्या	४	८	१५	गति/अनुगमन प्रतिवेदन मडिया प्रतिवेदन सामाजिक सुनुवाई, सार्वजनिक परिक्षण र सामाजिक परिक्षण प्रतिवेदन हिर्गमन अभिमत र नागरिक प्रतिवेदनपत्र	वर्षिक ध्र्वाषिक मासिक	विषयगत समिति पक्ष
	● निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड	संख्या	३	१०	१८			
	क्रियाशिल नीतिगत समिति तथा संयन्त्र (विधायन, सुशासन, लेखा, राजस्व, योजना तथा बजेट तर्जुमा, अनुगमन आदि)	संख्या	१०	१३	१५			
	अभ्यास गरिएका सामाजिक जवाफदेहिताका औजारका प्रकार (क्षतिपूर्ती सहितको नागरिक वडापत्र, सार्वजनिक सुनुवाई, सार्वजनिक परिक्षण, सामाजिक परिक्षण, समुदाय स्कोर कार्य आदि)	संख्या	२	४	५			
	स्थानीय कानून, नीति तथा योजना तर्जुमा प्रक्रिया नागरिक पृष्ठपोषण तथा सुभाब लिने माध्यमहरु (संचार माध्यम, सुचना पाटी, अन्तरक्रिया, लिखित प्रतिक्रिया, सुभाब पेटिका, सामाजिक सञ्जाल आदि)	संख्या	१	२	५			
	गाउँपालिका पेश भएका सरकार संचालन तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी गुनासो अभिलेख भएको गुनासो	संख्या	५	३	०			
		प्रतिशत	६०	८०	१००			
प्रतिफल ५.२: जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र सरोकारवालाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि भएको हुनेछ । (संस्थागत तथा मानव संसाधन विकास)	गाउँपालिकामा कार्यरत मानव संसाधन	संख्या	१२७	१४०	१६०	गाउँ वस्तुगत विवरण वेक्षण प्रतिवेदन गति/अनुगमन प्रतिवेदन थलगत	द्यावधिक षिक ध्र्वाषिक मासिक	म व अ च
	गाउँपालिका तथा वडा कार्यालय भवन	संख्या	३	५	६			
	विद्युत र ईन्टरनेट पुगेका वडा	संख्या	३	६	६			
	सेवा सुचारु सेवा तथा श्रोत केन्द्र (स्वास्थ्य, कृषि, पशु सेवा, शिक्षा विद्यालय सहित, सुचना)	संख्या	१७	२०	२४			
	गाउँपालिकामा संचालित संघीय र प्रदेश आयोजना तथा कार्यक्रम एवं इकाई	संख्या	१	५	१०			
	संचालित स्थानीय शासन, योजना तर्जुमा तथा सेवा प्रवाह सम्बन्धी क्षमता विकास कार्यक्रम	विषय क्षेत्र	३	६	१३			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
						अवलोकन तथा अन्तरवार्ता		
प्रतिफल ५.३: आन्तरिक आय, राजस्व परिचालन तथा खर्च व्यवस्थामा अभिवृद्धि भएको हुनेछ। (श्रोत परिचालन)	गाउँपालिकाको वार्षिक आन्तरिक आय रकम (हजारमा)	रु.	२२६३	४०००	७५००	गाउँ वस्तुगत विवरण गति प्रतिवेदन वार्षिक बजेट तथा योजना किताब लेखा परिक्षण प्रतिवेदन	द्यावधिक पार्षिक धर्वाषिक नैमासिक	गाउँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति स्था नीय राजश्व परामर्श समिति आ लेप शाखा तथा समिति
	संघीय सरकारबाट राजस्व बाँडफाँड प्राप्त रकम	रु.हजारमा	४७९२६	६००००	८५०००			
	प्रदेश सरकारबाट राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम	रु.हजारमा	२५७	२५००	४०००			
	वित्तीय समानिकरण (संघ)	रु.हजारमा	७६३००	११००००	१५००००			
	वित्तीय समानिकरण (प्रदेश)	रु.हजारमा	४९१४	१५०००	३००००			
	शसर्त अनुदान	रु.हजारमा	५९६००	८००००	१२००००			
	विशेष अनुदान	रु.हजारमा	०	५०००	१००००			
	समपुरक अनुदान	रु.हजारमा	०	५०००	१००००			
	गाउँपालिकाको कूल वार्षिक बजेट	रु.हजारमा	२०१०२५	२८१५००	४९६५००			
	गाउँपालिकाको वार्षिक वास्तविक खर्च रकम (प्रतिशत)	प्रतिशत	९०	९२	९५			
	औषत वार्षिक वेरुजु रकम (हजारमा)	रु.	२६	५	०			
	गैसस, अगैसस, विकासबाट संचालित आयोजना/कार्यक्रमबाट लगानी रकम	रु. हजारमा	३३३००	५००००	७००००			
	समुदायको लगानी तथा योगदान रकम (हजारमा)	रु.	१४०००	२००००	३००००			
	निजी क्षेत्रको लगानी (हजारमा)	रु	१०००	१५००	२०००			
	निजी सार्वजनिक सार्भेदारी	रु हजार	०	२५००	५०००			
प्रतिफल ५.४: नतिजामुलक योजना तथा अनुगमन भएको र स्थानीय आवश्यकताका	खण्डीकृत विषयगत तथा श्रोत नक्शा सहित वस्तुगत विवरण तयारी तथा अद्यावधिक	भाए/नभाएको	भाएको	अद्यावधिक भएको हुने	अद्यावधिक भएको हुने	गाउँ वस्तुगत विवरण वेंक्षण प्रतिवेदन	द्यावधिक पार्षिक	गाउँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति
	स्थानीय गौरवका आयोजनाहरुको सूची	संख्या	०	५	१०			
	तर्जुमा भएका विषयगत रणनीतिक योजना (विषय)	क्षेत्र	०	२	५			

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
आधारमा योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयन भएको हुनेछ । (योजना व्यवस्थापन)	नतिजामूलक ढाँचामा आवधिक योजना तर्जुमा	भए/नभएको	०	भएको हुने	भएको हुने	वर्षिक बजेट तथा योजना किताव पुर्यात प्रतिवेदन	वर्षिक त्रैमासिक	श्रोत अनुमान तथा सिमा निर्धारण समिति वर्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति
	नतिजामूलक अनुगमन खाकामा आधारित अनुगमन तथा मूल्याङ्कन योजना	भए/नभएको	०	भएको हुने	भएको हुने			
	वार्षिक योजनामा आर्थिक विकास तथा आयमूलक क्षेत्रमा लगानी अनुपात	प्रतिशत	२	५	१०			
	कूल आयोजना मध्ये उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन भएका आयोजनाको अनुपात	प्रतिशत	७५	८०	९०			
	समयमा सम्पन्न आयोजना/कार्यक्रमको अनुपात	प्रतिशत	५५	७०	१००			
	आयोजना/कार्यक्रम अनुगमन प्रतिवेदन संख्या ((पटक, मासिक, चौमासिक, वार्षिक)	पटक	१२९	१५०	२००			
	गाउँपालिकाबाट प्रकाशित दस्तावेज र प्रतिवेदन	प्रकार	२	५	९			
	सहभागितामूलक योजना तर्जुमा तथा अनुगमन प्रक्रियामा लक्षित वर्ग/समुदायको प्रतिनिधित्व (महिला, दलित, जनजाति र बालबालिका)	संख्या	३२५	४००	५००			
	लक्षित वर्ग लक्षित बजेट	प्रतिशत	१	१०	२०			
	महिला लक्षित बजेट	प्रतिशत	०.२५	१२	२०			
क्र.सं.	प्रतिफल अनुसार प्रमुख आयोजना र कार्यक्रम							

नतिजा श्रृङ्खला	सूचक तथा पुष्ट्याईका आधारहरु					अनुगमनका साधनहरु	समयावधि	जिम्मेवारी
	सूचक		आधाररेखा (आ.व. ०७४/७५ सम्मको अवस्था)	लक्ष्य (सम्मको अवस्था)				
	विवरण	इकाई		०७७/७८	०७९/८०			
१.१.१	दस्तावेजको परिच्छेद ३ मा प्रस्तुत छ ।	बजेट (रु. हजारमा)				गति तथा अनुगमन प्रतिवेदन	यमित तथा क्रियाकलाप अनुसार	गाउँ अनुगमन तथा सुपेरिवेक्षण समिति विषयगत समिति सम्बन्धित शाखा

अनुसूचि २: आगावियो तर्जुमा कार्यशालाका सहभागिहरू

मिति: २०७५/०३/०४ गते

समय: दिउसो ११:०० बजे

स्थान: गुठिचौर गाउँपालिकाको कार्यालय, जुम्ला

आजमिति २०७५ साल अषाढ महिनाको ०४ गतेका दिन यस गुठिचौर गाउँपालिकाका अध्यक्ष श्री हरी बहादुर भण्डारी ज्यू को अध्यक्षतामा तपशिलमा उल्लेखित व्यक्ति तथा पदाधिकारी हरूको उपस्थितिमा ३ दिने आवधिक योजना तर्जुमा कार्यशाला गोष्ठीको बैठक बसी छलफल गरी निर्णय गरियो।

तपशिल

सि.न	नामधर	पद	पहिलो दिन	दोस्रो दिन	तेस्रो दिन	उपस्थितिमा हस्ताक्षर	मोबाइल नं	कैफियत
१	श्री हरी बहादुर भण्डारी	गाउँपालिका अध्यक्ष	[Signature]	[Signature]	[Signature]	[Signature]	९८५८३२९९६	
२	श्री ज्ञान डोक्रे	" उपस्थिति	[Signature]	[Signature]	[Signature]	[Signature]	९६५८९०९२६९	
३	श्री देवान राज शर्मा	उपस्थिति	[Signature]	[Signature]	[Signature]	[Signature]	९८५८३२९९६	
४	श्री गणेश शर्मा	उपस्थिति	[Signature]	[Signature]	[Signature]	[Signature]	९६५८९०९२६९	
५	श्री बन्दी सिंह शर्मा	उपस्थिति	[Signature]	[Signature]	[Signature]	[Signature]	९६५८९०९२६९	
६	श्री शक्ति शर्मा	उपस्थिति	[Signature]	[Signature]	[Signature]	[Signature]	९६५८९०९२६९	

क्र.सं.	नाम	पता	सं.सं.	सं.सं.	सं.सं.	सं.सं.	सं.सं.	सं.सं.	सं.सं.
8	डेम बहादुर चौडा								
90	गोशाल रेग्मी								
91	जगत प्रसाद श्रेष्ठ								
92	डॉ.स. वहादुर श्रेष्ठ								
93	अमृत पहाडी श्रेष्ठ								
94	गोरी श्रेष्ठ								
95	अचराम श्रेष्ठ								
96	श्री. श्री. श्रेष्ठ								
97	श्री. श्री. श्रेष्ठ								
98	श्री. श्री. श्रेष्ठ								
99	श्री. श्री. श्रेष्ठ								
100	श्री. श्री. श्रेष्ठ								

११	श्री लाल शर्मा कान्छे	१३०५	१३०५	१३०५	१३०५	१३०५	१३०५	१३०५	१३०५
१२	श्री सुन्दर शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"
१३	श्री पार्वती शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"
१४	श्री राम प्रसाद शर्मा	पार्वती शर्मा	पार्वती शर्मा	पार्वती शर्मा	पार्वती शर्मा	पार्वती शर्मा	पार्वती शर्मा	पार्वती शर्मा	पार्वती शर्मा
१५	श्री शिव शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"
१६	श्री शिव शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"
१७	श्री शिव शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"
१८	श्री शिव शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"
१९	श्री शिव शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"
२०	श्री शिव शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"
२१	श्री शिव शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"
२२	श्री शिव शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"
२३	श्री शिव शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"
२४	श्री शिव शर्मा	"	"	"	"	"	"	"	"

क्र	सिर्लाहा - वि.सं.	परीक्षणकर्ता	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था
२५	१३०६	परीक्षणकर्ता	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था
२६	१३०७	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था
२७	१३०८	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था
२८	१३०९	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था
२९	१३१०	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था	संस्था

२३	रजिशा शोशी	डा. डा. डा.	डा. डा. डा.	५६४८८५५५५५६
२४	प्रेम प्रसाद देवादी	CDP Policy Officer	Dr. Prasad Deva	५८२९२०२५७३
२६	ममरु गौरी	ममरु गौरी	ममरु गौरी	५८५८०००५५
२८	धनराज शर्मा	धनराज शर्मा	धनराज शर्मा	९८८९०००५८९५
२९	अरुण शर्मा	अरुण शर्मा	अरुण शर्मा	९८९१७११५
३०	बालकृष्ण शर्मा	बालकृष्ण शर्मा	बालकृष्ण शर्मा	
३१	गोविन्द शर्मा	गोविन्द शर्मा	गोविन्द शर्मा	९८५००९५५
३२	देव शर्मा	देव शर्मा	देव शर्मा	९८६८२०५५५
३३	केशव शर्मा	केशव शर्मा	केशव शर्मा	९८५००५५५५
३४	प्रकाश शर्मा	प्रकाश शर्मा	प्रकाश शर्मा	९८५००५५५५
३५	प्रो. चन्द्र शर्मा	प्रो. चन्द्र शर्मा	प्रो. चन्द्र शर्मा	९८५००५५५५
३६	विकास शर्मा	विकास शर्मा	विकास शर्मा	९८५००५५५५
३७				

अनुसूचि ३: आगावियो तर्जुमा तथा प्रमाणीकरण कार्यशालाका सहभागिहरू

मिति २०८१/०८/२८

समय विहान ६:०० बजे

स्थान: गुठिचौर गा.पा.को कार्यालय गुठिचौर

आयोजना २०८१/०८/२८ को २८ गतेको दिन गठित गुठिचौर गाउँपालिकाको अध्यक्ष श्री. ए.ए. बस्नेतको अध्यक्षतामा आवधिक योजना तयमा तथा प्रशासिक सेवा कार्यालयमा बैठकको माध्यमबाट सफल रूपमा सम्पन्न भएको कुरा जानकारी गराइएको छ। बैठकको विषयगत शालोहरूको उपस्थितिमा हलफना गरेर निर्णय गरियो।

"उपाध्यक्षी"

क्र.सं.	नाम पद	व्यक्ति	पूजाता	संख्या	संख्या
१	श्री. ए.ए. बस्नेत (अध्यक्ष)	गुठिचौर/अध्यक्ष	गुठिचौर गा.पा.	१	१
२	श्री. मन रेग्मी	" उपाध्यक्ष	" "	१	१
३	श्री. प्रकाश राम शर्मा	५-५-३५	" "	१	१
४	श्री. गंगा देवी	वडा अध्यक्ष	" "	१	१
५	श्री. प्रदीप शर्मा	" "	गुठिचौर गा.पा.-२	१	१
६	श्री. प्रेम शर्मा	" "	" "	१	१
७	श्री. मन शर्मा	" "	" "	१	१
८	श्री. राम शर्मा	" "	" "	१	१
९	श्री. राधिका शर्मा	वडा अध्यक्ष	" "	१	१
१०	श्री. लक्ष्मी शर्मा	" "	" "	१	१
११	श्री. लक्ष्मी शर्मा	" "	" "	१	१
१२	श्री. प्रदीप शर्मा	" "	" "	१	१
१३	श्री. लक्ष्मी शर्मा	वडा अध्यक्ष	" "	१	१
१४	श्री. प्रदीप शर्मा	" "	" "	१	१
१५	श्री. लक्ष्मी शर्मा	" "	" "	१	१
१६	श्री. प्रदीप शर्मा	वडा अध्यक्ष	" "	१	१
१७	श्री. लक्ष्मी शर्मा	" "	" "	१	१
१८	श्री. प्रदीप शर्मा	" "	" "	१	१
१९	श्री. लक्ष्मी शर्मा	वडा अध्यक्ष	" "	१	१
२०	श्री. प्रदीप शर्मा	" "	" "	१	१
२१	श्री. लक्ष्मी शर्मा	वडा अध्यक्ष	" "	१	१
२२	श्री. प्रदीप शर्मा	" "	" "	१	१
२३	श्री. लक्ष्मी शर्मा	" "	" "	१	१
२४	श्री. प्रदीप शर्मा	" "	" "	१	१
२५	श्री. लक्ष्मी शर्मा	वडा अध्यक्ष	" "	१	१

०८०१६१८   ०८०१६१९

क्र.सं.	नाम पत्र	पेशी	ठेगाना	सम्बन्धित	सम्बन्धित
२६	गोविन्दको महेता	कृषि	गुठिचौर गा.पा	१०५	१०५
२७	गोपी बस्नेत	समाजसेवी	" " २	१०६	१०६
२८	राजेश आम्बिका	ने.स.वि.स.	" " ४	१०७	१०७
२९	सुस्मा शाह	हे.स.	" " ४	१०८	१०८
३०	शमशेर श्रेष्ठ	हे.स.	" " ६	१०९	१०९
३१	हरिचन्द्र श्रेष्ठ	न.स.	" "	११०	११०
३२	अशोक श्रेष्ठ	स.स.वि.स.	" "	१११	१११
३३	गंगा श्रेष्ठ	न.स.	" "	११२	११२
३४	विष्णु श्रेष्ठ	व.स.वि.स.	गुठिचौर गा.पा - २	११३	११३
३५	गोविन्द श्रेष्ठ	"	" " - ६	११४	११४
३६	अशोक श्रेष्ठ	स.स.	" "	११५	११५
३७	गोविन्द श्रेष्ठ	व.स.वि.स.	" " २	११६	११६
३८	गोविन्द श्रेष्ठ	" "	" " ४	११७	११७
३९	सिम्रान श्रेष्ठ	गुठिचौर	" " ६	११८	११८
४०	करन श्रेष्ठ	समाजसेवी	" " ६	११९	११९
४१	सुनिश्वर श्रेष्ठ	समाजसेवी	" " ४	१२०	१२०
४२	शमशेर श्रेष्ठ	स.स.	गुठिचौर ४	१२१	१२१
४३	हरिचन्द्र श्रेष्ठ	ने.स.वि.स.	" - ६	१२२	१२२
४४	गोविन्द श्रेष्ठ	न.स.	" गा.पा.को.स.	१२३	१२३
४५	ने.स.वि.स.	समाजसेवी	" "	१२४	१२४
४६	सुन देवी श्रेष्ठ	स.स.वि.स.	" "	१२५	१२५
४७	श.स.वि.स.	न.स.	" "	१२६	१२६
४८	सुपुष्पा श्रेष्ठ	समाजसेवी	" "	१२७	१२७
४९	सुपुष्पा श्रेष्ठ	स.स.वि.स.	" "	१२८	१२८
५०	सुपुष्पा श्रेष्ठ	व.स.वि.स.	" " ७	१२९	१२९
५१	सुपुष्पा श्रेष्ठ	स.स.	" ६	१३०	१३०
५२	सुपुष्पा श्रेष्ठ	स.स.वि.स.	" ३	१३१	१३१
५३	सुपुष्पा श्रेष्ठ	"	" ३	१३२	१३२
५४	सुपुष्पा श्रेष्ठ	"	" ५	१३३	१३३
५५	सुपुष्पा श्रेष्ठ	"	" ३	१३४	१३४
५६	सुपुष्पा श्रेष्ठ	स.स.वि.स.	स.स.वि.स.को.स.	१३५	१३५
५७	सुपुष्पा श्रेष्ठ	स.स.	गुठिचौर-गा.पा	१३६	१३६

क्र.सं.	नाम थर	पेशा	ठेगाना	संस्था	
				संस्था	संस्था
२९	सुन के. पौडेल	बडा सल्लाह	गुठिचौर गाउँपालिका	—	—
३०	सुन के. गेहरोला	" "	" " २	—	—
३१	बालकृष्ण अधिकारी	सल्लाहकार	CDP/WFP	गुठिचौर	गुठिचौर
३२	सुन के. गेहरोला	WFP	WFP	गुठिचौर	गुठिचौर
३३	श्रीमती. पौडेल	C.C.	WFP	गुठिचौर	गुठिचौर
३४	सुन के. गेहरोला	Team leader	WFP	गुठिचौर	गुठिचौर
३५	दिपेन्द्र राम पौडेल	सल्लाहकार	CDP/WFP	गुठिचौर	गुठिचौर
३६	श्रीमती. पौडेल	WFP/CC	Nepalguny	गुठिचौर	गुठिचौर